T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI TİCARET
ULUSLARARASI TİCARET YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DE Kİ İHRACAT DESTEKLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Saniye MERT

100010597

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Elif GÜNEREN GENÇ

EKİM 2017

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ONAY SAYFASI

Yüksek lisans öğrencisi ..... in "..... ....."
konulu tez çalışması jürimiz tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans tezi olarak **(oybirliği ☒ / oyçokluğu ☐)** ile başarılı bulunmuştur.

	Adı – Soyadı	**İmza**
Tez Danışmanı	: Yrd. Doç. Dr. Elif Güneren Genç	
Jüri Üyesi	: Doç. Dr. Figen Yıldırım	
Jüri Üyesi	: Yrd. Doç. Dr. Gülseh Gültekin Salman	

Hazırlamış olduğum tez özgün bir çalışma olup YÖK ve İTİCÜ Lisansüstü Yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayı yaparken bilimsel etik kurallarına tamamıyla uyduğumu; yararlandığım tüm kaynakları gösterdiğimi ve hiçbir kaynaktan yaptığım ayrıntılı alıntı olmadığını beyan ederim. Bu tezin ihtiva ettiği tüm hususlar şahsi görüşüm olup İstanbul Ticaret Üniversitesinin resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı : Saniye MERT

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Elif GÜNEREN GENÇ

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans - …2017

Anahtar Kelimeler : Türkiye, ihracat, destek, dış ticaret, gümrük

ÖZET

Teşvikler, ülke ekonomisinin en önemli araçlarından biridir. Mali bir davranışa yönlendiren ödül ya da fayda şeklinde ifade edilebilen bu kavram çeşitli konularda olabilmektedir. Bu türlerden biri olan ihracat teşvikleri, ihracat gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak ve yatırımcıyı bu şekilde yönlendirmek amacıyla devlet tarafından sağlanan kolaylıklardır.

Teşviklerin verimli olabilmesi için, şirketlerin teşviklerden ne seviyede ve ne şekillerde faydalandıkları, teşviklerin seviyesinin yeterli olup olmadığı da önemlidir.

Bu bağlamda gerçekleştirilen çoğunluğu limited şirketlerden oluşan bu araştırmada, ihracat yapan şirketlerin temel problemlerinin ara mal fiyatları ve temini, enerji maliyetleri ve lojistik maliyetlerindeki yükseklik ve ihracat yaparken bakanlıktan kaynaklanan çeşitli bürokratik zorluklar olduğu anlaşılmıştır.

Bu araştırmada kullanılan şirketlerin, KOSGEB dışındaki teşviklerden yeterince faydalanmadığı görülmüş, ar-ge ve ürün geliştirme gibi konularda teşvik kullanmamaları da bu konuya yeterince önem vermediklerini göstermiştir. Bu gibi konularda daha uygulanabilir teşvikler kullanılması ülke ekonomisi açısından kritik görünmektedir.

İhracat teşvikleri, kaynakların daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi bakımından ülke ekonomisinde önemli yeri olan uygulamalar olup, bu çalışmada, teşvik kavramı ve geçmişten günümüze teşvik uygulamaları açıklanmaktadır.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname :Saniye MERT
Supervisor : Ass.Prof.Doc. Dr. Elif GUNEREN GENC
Degree and Date : Master, 2017
Key Words : Turkey, export, support, foreign trade, customs

ABSTRACT

Incentives are one of the most important tools of a country's economy. This concept, which can be expressed as a reward or benefit that leads to a financial behavior, can be found in various topics. Export incentives, as one of these topics, are government-provided facilities to facilitate the exports and to direct the investor in this direction to increase exports.

In order for incentives to be productive, it is also important that companies benefit from the incentives at what level and in what form, and whether the level of incentives is sufficient. In this context, in this survey, it is understood that the main problems of exporting companies are the intermediate goods prices and structure, the high cost of energy costs and logistics costs, and the various bureaucratic difficulties resulting from the ministry while exporting.

The companies used in this research were found not to benefit from incentives other than SMEDO. The reason for this can be not to give enough importance to research and development and product development issue because they did not use incentives such as. The use of more feasible incentives in such cases seems critical to the country's economy.

Export incentives are applications that have an important place in the economy of the country in terms of using resources more efficiently. In this study, the concept of incentive and the applications of modern incentives in Turkey are explained.

IÇINDEKILER

ÖZET 2
ABSTRACT 3
IÇINDEKILER 4
TABLO LİSTESİ 6
ŞEKİL LİSTESİ 6
GİRİŞ 8
BİRİNCİ BÖLÜM 10
1.1. Teşvik Kavramı 10
1.1.1. Teşvik Kavramının Tanımı ve Kapsamı 10
1.1.2. Teşviklerin Amacı 11
1.1.3. Teşvik Kavramının Özellikleri 13
1.1.4. Teşvik Kavramının Sınıflandırılması 13
1.2. Teşvik Uygulamalarının Gelişimi 16
1.3. İhracat Teşvikleri 18
1.4. İhracata Yönelik Devlet Yardımları Uygulaması 20
1.4.1. KDV istisnası ve iadesi 20
1.4.2. Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) 20
1.4.3.Vergi, Resim ve Harç İstisnası 22
1.5. Ülkemizde İhracat Teşviklerinin Geçmişi 22
1.6. Ülkemizde Uygulanmakta Olan İhracat Teşvikleri Araçları 32
1.7. Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi ve Uygulamaları 39
1.7.1. Dahilde İşleme Rejimi(DİR) 39
1.7.1.1. Dahilde İşleme Rejiminin Tanımı ve Amaçları 47
1.7.1.2. Dâhilde İşleme İle İlgili Tedbirler 48
1.7.1.3. Dâhilde İşleme Rejiminde KDV Uygulaması 50
1.7.2. Hariçte İşleme Rejimi ve Uygulamaları 51
İKİNCİ BÖLÜM 52
YÖNTEM 52
2.1.Araştırmanın Amacı 53
2.2.Araştırmanın Problem Cümlesi 53

2.3.Araştırmanın Önemi: 53
2.4.Evren Örneklem: 53
2.5.Verilerin Toplanması 53
2.6.Sınırlılıklar 54
2.7.Sayıltılar 54
2.8.Verilerin Analizi: 54
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 54
BULGULAR 54
3.1. Sosyo Demografik Bulgular 55
3.2.İhracat Desteklerine İlişkin Bulgular 56
SONUÇ VE TARTIŞMA 74
ÖNERİLER 76
KAYNAKÇA 77
EKLER 83
Ek-1.Anket Soruları 83
Ek-2.2000/1 Sayılı İstihdam Yardımı Hakkında Tebliğ 87
Ek-3.Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turqualıty®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ(Tebliğ No: 2006/4) 90
Ek-4. Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2008/2) 114
Ek-5. Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/5) 122
Ek-6. Yurt Dışı Birim, Marka Ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/6) 132
Ek-6. 2010-8 Sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ 141
Ek-8. Pazar Araştırması Ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1) 150
Ek-9. Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2012/3) 161
Ek-10. 2012-4 Sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ 172
Ek-11. 2014-8 Sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar 185

Ek- 11. 2016-16 Sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Karar 189

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Teşviklerin Sınıflandırılması 14
Tablo 2.Küresel Tedarik Zincirine Giriş desteği alma durumu dağılımları 62
Tablo 3.Ürün Tasarım geliştirme desteği alma durumu dağılımları 62
Tablo 4.GAP desteği alma durumu dağılımları 64
Tablo 5.Faiz desteği alma durumu dağılımları 64
Tablo 7.Marka&Turquality desteği alma durumu dağılımları 65
Tablo 8.İhracat alıcı kredisi desteği alma durumu dağılımları 65
Tablo 9.Ar-Ge desteği alma durumu dağılımları 67
Tablo 10.Diğer desteklerden yararlanma durumu dağılımları 69

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Hukuki yapı dağılımları 55
Şekil 2. Firma durumu dağılımları 55
Şekil 3. Dış ticaret departmanında istihdam edilen personel dağılımları 56
Şekil 4. Son iki yıl içerisinde toplam üretimin ihracattaki payı 57
Şekil 5. “İhracatınızın artması sizi nasıl bir yatırıma yöneltmektedir” sorusu dağılımları 57
Şekil 6. “İhracat sektörünün başlıca sorunları nelerdir” dağılımları 58
Şekil 7. Faydalanılan Teşviklerin dağılımları 59
Şekil 8. Teşviklerden faydalanma sayısı dağılımları 60
Şekil 9. Dahilde işleme dağılımları 60
Şekil 10. Yatırım teşvik alma durumu dağılımları 61
Şekil 11. Eximbank desteği alma durumu dağılımları 61
Şekil 12. Ürün Tasarım geliştirme desteği alma durumu dağılımları 62
Şekil 13. Kosgeb desteği alma durumu dağılımları 63
Şekil 14. Tübitak desteği alma durumu dağılımları 63
Şekil 15. Y.Dışı Ofis-Mağaza desteği alma durumu dağılımları 64

Şekil 16. Y.Dışı Fuar Katılım desteği alma durumu dağılımları 65
Şekil 17. Pazar Araştırma desteği alma durumu dağılımları 66
Şekil 18. Y.dışı birim desteği alma durumu dağılımları 66
Şekil 19. Ür-Ge desteği alma durumu dağılımları 67
Şekil 20. İstihdam desteği alma durumu dağılımları 68
Şekil 21. Eğitim danışmanlık desteği alma durumu dağılımları 68
Şekil 22. İhracat teşviklerinden hangi yolla haber almak istersiniz 69
Şekil 23. İhracat teşviklerinin online olması işletmeye ne sağlar 70
Şekil 24. İhracat destekleri ihracatınızı artırdı mı arttırdıysa oranı 70
Şekil 25. "İhracata yönelik giderler nelerdir" sorusu dağılımları 71
Şekil 26. Son 5 yıldaki İhracatın dağılımları 72
Şekil 27. İhracatta tercih nedenleriniz nelerdir? 72
Şekil 28. İhracat işlemlerinde yaşanan sorunlar 73

GİRİŞ

Genel anlamda, teşvik, bir davranışı devam ettirmek açısından kişiye sağlanan motivasyon şeklinde açıklanabilmektedir. İktisadi olarak ise, bu kavram, mali bir davranışa yönlendiren ödül ya da fayda şeklinde açıklanabilmektedir. Bu kavram devlet kurumları ile de yakından ilişkilidir. Devletin türlü biçimlerde kimi iş kollarına süratli gelişim göstermesi adına parasal olarak veya yardım ve özendirme yoluyla desteklemesini tanımlar.

Teşvikler, ülke ekonomilerinin ekonomide belirlediği politikalarının en önemli araçlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Gelişmişlik düzeyi fark etmeksizin ekonomiler, küresel pazarda elde ettikleri üstünlükleri muhafaza etmek, refah seviyelerini arttırmak hedefiyle kaynaklarını ve iktisadi araçlarını spesifik davranışlarla yönlendirmektedir. Teşvikler de bu amaçla kullanılmaktadır.

İhracat destekleri ihracat gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak ve yatırımcıyı bu şekilde yönlendirmek amacıyla devlet tarafından sağlanan kolaylıklardır. Bu kolaylıklar sayesinde yatırımcıların ihracata daha fazla eğilmeleri adına uygun olanak ve şartlar sağlanmaya çalışılmaktadır. Genelde, ihracat teşvikleri, ihracatçıları, üretim öncesi, sırası ve sonrasında, pazarlama ve tüketim sürecinde yardımcı olacak çeşitli unsurları içermektedir.

Türkiye'de ihracat teşvikler "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı" ile 11 Ocak 1995'te başlamıştır. Bu kararın amacı, sosyal ve iktisadi hedeflerin hayata geçirilmesinde ihracatın önemi göz önünde bulundurulduğunda bu etkinliklerin çeşitli küresel anlaşmaların standartları çerçevesinde ve verimli bir biçimde düzenlenmesi olmuştur. Bu karar tüm işletmeleri ve tüm yatırım süreçlerini kapsamaktadır.

Küresel ticaret temelli büyüme modellerinin bulunduğu ve uygulama alanlarının oldukça fazlalaştığı modern ekonomide, ihracat desteklerinin büyümeye yaptığı tesirler de kritik olmaktadır. Bu bağlamda, ihracat yapan işletmelerin desteklenmesi, makro düzeyde önemli olmaktadır. Şirketlerin teşviklerden ne seviyede ve ne şekillerde faydalandıkları, teşviklerin seviyesinin yeterli olup olmadığı da önemlidir.

Bu bağlamda bu çalışmada, teşvik kavramı detaylandırılacak, bu uygulamaların tarihinden ve günümüzde uygulanan desteklerden bahsedilecek ve Türkiye'deki ihracat desteklerinin kapsamının ardından, hariçte ve dâhilde işleme rejimi açıklanacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Teşvik Kavramı

1.1.1. Teşvik Kavramının Tanımı ve Kapsamı

Teşvik, yalnızca ekonomiye göre değil yaşamın tüm mecralarında başvurulan genel bir kavramdır.

Teşvikin manası, bir davranışı sürdürmeye yönelik motivasyon sağlamaktır. Ekonomi alan yazınında ise teşvik, mali bir harekete yönlendiren ödül, yarar ya da ekonomik olarak açıklanmaktadır (Çevrimiçi, www.whatiseconomics.org, Erişim Tarihi:22.05.2017). Teşvik terimi, "bir devlet tarafından yatırımcılara servis edilen neredeyse her çeşit yardım […]" biçiminde geniş manada ya da "yatırımcılara yalnızca belirli çeşitleri içeren yardımlar" biçiminde dar manada açıklanmaktadır (Çevrimiçi, www.unctad.org, Erişim Tarihi:23.05.2017).

Teşvik terimi, kullanım biçimine göre değişik şekillerde açıklanabilmektedir. Mesela, üç büyük milletler arası aktivite olan Dünya Turizm Örgütü (DTÖ), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ve Avrupa Birliği (AB) teşvik terimi yerine genel olarak "sübvansiyon" veya "devlet yardımı" kavramlarının kullanılmasını seçerken, aktivitede kamu yardımı, mali yardım, vergisel teşvikler, desteklemeler, uygun şartlı krediler gibi diğer birtakım terimlere de başvurulabilmektedir.

Bu terimlerin her bir çeşidi hedefine göre aynı manayı taşıyabileceği gibi değişik manaları da kapsayabilmektedir. OECD nezdinde gerçekleştirilen açıklamaya göre teşvik, bir yatırımın ekonomisini ya da potansiyel getirisine etki ederek ya da yatırımla alakalı risklerini farklılaştırarak yatırımın genişliği, bölgesi ve sektörüne etki etmek için ortaya çıkarılan hükümet tedbirleridir (Duran, 2003' ten aktaran Yavan, 2011: 29).

Teşvik konsepti iktisatta, devletin türlü biçimlerde kimi iş kollarına süratli gelişim göstermesi adına parasal olarak veya yardım ve özendirme yoluyla desteklemesini tanımlar. Başka bir deyişle, teşvik konsepti, spesifik iktisadi etkinliklerin görece daha

süratli ve efektif biçimde gelişim göstermesinin yolunu açmak hedefiyle, devlet eliyle türlü metotlarla sağlanan parasal ya da parasal olmayan destekler şeklinde açıklanabilir (Çiloğlu, 1997: 1).

Teşvik konsepti yazında ayrıca, sübvansiyon olarak da geçmekte, bu kavram ise Pekin (1988) tarafından, kamu kuruluşlarının direkt olarak veya vazifelendirdikleri diğer kuruluşlar eliyle, üretime türlü biçimde tesir etmek ve üreticileri desteklemek ve korumak hedefiyle özel girişimlere karşılıksız ve ya az bir karşılık bekleyerek yaptıkları destekler şeklinde ifade edilmiştir (Aykın, 2006: 2).

Kullanılma biçimiyle farklılaşan teşvik, Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü eliyle "belirli ekonomik faaliyetlerin diğerlerine oranla daha fazla ve hızlı gelişmesini sağlamak amacıyla kamu tarafından çeşitli yöntemlerle verilen maddi ve / veya gayri maddi destek, yardım ve özendirmelerdir" biçiminde ifade edilmektedir (Aktan, 2001: 2).

Türkiye'de çoğunlukla devlet yardımları yerine teşvik ve destek kavramları tercih edilmekte olup, dış ticaret söz konusu olduğunda, sübvansiyon terimi ön plana çıkmaktadır. Öte yandan Avrupa Birliği'ne üyelik durumu göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'de devlet yardımları kavramı bahsedilenlerin tamamını dâhil eden bir şekilde kullanılmıştır (Kutlu ve Hacıköylü, 2007:368).

1.1.2. Teşviklerin Amacı

Teşvikler, ülkelerin genel ekonomi politikasının en önemli uygulama araçlarından birisidir. Gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler, uluslararası piyasada ve rekabet ortamında kazandıkları avantajlarını korumak, refah düzeylerini yükseltmek amacıyla kaynaklarını ve ekonomik birimlerini belirli davranışlara yönlendirme amaçlı olarak kullanmaktadırlar (Leonidou vd. 2011:3).

Girişimciler yatırım kararlarını oluştururken kar elde etmeyi hedeflerler ve yatırımlarının bu şekilde bir sonuç elde edeceğini düşünürlerse yatırım kararları almaktadırlar. Benzer şekilde yatırımın gerçekleşeceği bölge veya iş kolu bakımından da

geçerlidir. Bu bağlamda yatırım yapılması tasarlanan bölge veya iş kolu, yatırım kârlılığına tesir edebilecek üstünlüklere sahipse, o bölge ve iş kollarına yatırım yapılma ihtimali artmaktadır (Yavan, 2012:10).

Teşvikler sayesinde ülkedeki kuruluşların yabancı firmalarla rekabet güçleri güvence altına alınmaktadır. Teşvik uygulamaları finansal olanakların güçlendirilmesini sağlamaktadır. (Yaralı, 2004: 4)

Bahsedildiği üzere, devletin sahip olduğu girdilerin kullanılarak spesifik bir alana, iş koluna, kuruma ve ya kurumlara, spesifik ürün ve ya servislerin üretimini konu alarak sağlanan desteği ifade etmektedir (Kutlu ve Hacıköylü, 2007:368).

Teşviklerin amaçlarıyla ilgili bir özet gerçekleştirmek gerekirse şu şekilde açıklanabilir (OECD, 2001: 7);

- Yatırımın maliyetini azaltmak: Yatırımların maliyeti sayılabilecek, krediler, vergiler, çeşitli harçlar ile gümrük giderleri, teşvikler yoluyla azaltılarak genel maliyeti en aza indirmeyi hedeflemektedirler.
- Finansman gereksinimini azaltmak: Yatırım için gereken kredilerin vergisi azaltılarak, ya da destek primi gibi mali teşvikler sunularak yatırım için ihtiyaç duyulan finansmanın elde edilmesinde yardımcı olunmaktadır.
- Kârı arttırmak: Yatırımlar için gerekli olan altyapı gibi çalışmaların kamu tarafından gerçekleştirilmesi, maliyetlerin yine devlet eliyle azaltılması karı arttırmaktadır. Bu gibi teşvikler, girişimcilerin yatırım kararlarına pozitif yönde tesir ederek yatırım yapmaya yöneltmektedirler.

Bu bağlamda, devlet yardımları, kamunun önemli bir etki yöntemi olmasıyla bilinmekte ve doğru kullanımı sonucunda iktisadi açıdan ciddi katkıları olabilecek bir araçtır. Ancak, uzun vadede, iktisadi gelişmeye katkıları fazla değildir (Karakurt, 2010:117). Bu açıdan bakıldığına, teşvik metodunun tek başına kullanılması uzun dönemde iktisadi açısından kalıcı bir tesir bırakması olası olmayan bir durum olmakla

birlikte, başka maliye politikası yöntemlerine de gereken önem verilerek uygun bir politika takip edilmesi politikanın verimini yükseltmesi bakımından kritiktir.

1.1.3. Teşvik Kavramının Özellikleri

Teşvik konseptinin daha kapsamlı olarak idrak edilebilmesi adına temel bazı ortak paydalarından bahsetmek önemlidir. Bu bağlamda;

Teşvikler,

- kamu eliyle dağıtılır.
- ekseriyetle özel girişimlere sağlanır.
- kamunun karşıladığı bir maliyete sahiptir. bu maliyet, karşılıklı ve karşılıksız krediler sebebiyle fonlarda düşmeye sebep olacağı gibi, devletin bazı haklarından bu sebeple vazgeçmesi sebebiyle de bu azalmanın sebebi olabilmektedir.
- kamu için bahsedildiği şekilde maddi zarar sebebi olurken, yararlanan özel girişimler için "fayda" olarak tanımlanabilmektedir.
- etki edeceği iktisadi kolu (yatırımlar, ihracat vb.) çeşitli açılardan değiştirme amacıyla kullanılır.
- direkt veya dolaylı olabilmektedir.
- gizli olabileceği gibi açık da olabilmektedir.
- uygulandığı ülkede bazı eşitsizliklerin önüne geçmek için de kullanılabilir (Duran, 2002:57).

1.1.4. Teşvik Kavramının Sınıflandırılması

Küresel dünyada ortaya çıkan rekabet, teşvik yöntemlerinde de kendini göstermiş ve uygulamada olan teşviklerin hem miktarını hem de türünü fazlalaştırmıştır. Bu bağlamda, dünyada, fikir birliğine varılmış belirli bir standart var olmamasına karşın, türlerine göre bir kategorizasyon yapmak mümkündür. Bu bağlamda, teşvikleri birçok farklı biçimde kategorize etmek olası olmakta olup tabloda bunlara yer verilmiştir (Topal, 2016:43).

Tablo 1. Teşviklerin Sınıflandırılması

	Teşvik Türü	Örnekler
11.	**Amaçlarına Göre Teşvikler**	• Yabancı Sermayeyi Çekmeye Yönelik Teşvikler • Bölgesel Dengesizlikleri Gidermeye Yönelik Teşvikler • KOBİ'lere Yönelik Teşvikler • Turizme Yönelik Teşvikler
22.	**Veriliş Aşamalarına Göre Teşvikler**	• Yatırım Öncesi Teşvikler • Yatırım Dönemi Teşvikler • İşletme Dönemi Teşvikler
33.	**Kaynaklarına Göre Teşvikler**	• Kar veya Gelir Bazlı Teşvikler • Sermaye Yatırım Bazlı Teşvikler • Emek Bazlı Teşvikler • Katma Değer Bazlı Teşvikler • Diğer Özel Harcama Bazlı Teşvikler • İhraç ve İthal Bazlı Teşvikler
44.	**Kapsamına Göre Teşvikler**	• Genel Teşvikler • Özel Teşvikler
55.	**Kullanılan Araçlara Göre Teşvikler**	• Ayni Teşvikler • Nakit Teşvikler • Vergisel Teşvikler • Garanti ve Kefalet Şeklinde Teşvikler
6.	**Veriliş Şekline Göre Teşvikler**	• Doğrudan Teşvikler • Dolaylı Teşvikler

Kaynak: Duran, 2003:4 Topal, 2016:43

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, teşviklerin sınıflandırılmasında bahsedilen ilk kategori amaçlarına göre teşviklerdir. Bu bağlamda, bu teşviklerin örnekleri çoğaltılabileceği gibi, yatırım kolaylıkları sağlanarak, iç piyasanın, yabancı sermayeye cazip hale getirilmesi, gelişmişlik düzeyinin yetersiz olduğu düşünülen bir bölgede yatırımların çeşitli kolaylıklarla gerçekleşmesinin sağlanması, KOBİ'lerin ve ya spesifik olarak bir sektörün işletme giderlerini azaltacak ve ya pazar payını arttıracak bir yol sağlanması bu teşvikler dahilindedir.

Teşviklerin sınıflandırılmasında bir başka kategorizasyon kapsamına göre teşviklerdir. Bunlar, genel ve özel (selektif) teşvikler olarak iki şekilde ifade edilmekte ve genel teşvikler; ekonominin genel koşulları ölçütünde, tüm ekonominin iyileştirilmesi ve veriminin arttırılmasını amaçlayan teşviklerken, özel teşvikler spesifik bir sektörü hedefler (Colombo vd. 2011:97).

Veriliş aşamalarına göre teşvikler ise; yatırımın yapıldığı döneme ve sonrasına göre gruplandırılır. Bu teşviklerden yatırımdan önce verilenler yatırımcıların aldıkları riskleri azaltmak ve onların kendine güvenmesini sağlamak amacıyla sağlanırken ve diğerleri bu yatırımla kurulan işletmelerin operasyonlarının daha verimli bir şekilde gerçekleşmesini sağlama amacıyla yapılmaktadır (Duran, 2003: 24).

Veriliş araçlarına göre teşvikler, ayni teşvikler, nakit teşvikler, vergisel teşvikleri, garanti ve kefalet şeklinde teşvikler olmak üzere 4 grupta incelenebilmektedir (Duran, 2010: 8).

Nakit teşvikler, kurumlara direkt olarak sağlanan finansmanlar demek olup karşılıklı ve ya karşılıksız olabilmektedir. Karşılıksız olanlar direkt olarak hibe biçiminde ya da prim biçiminde olabilmekte olup varlık ticareti ve gelir kazandırma biçimlerinde de görülebilmektedir (Okutmuş vd. 2015:67). Nakit teşvikler, devletin, yatırımcıların hayata geçirmeyi tasarladıkları yatırım projelerine katkıda bulunması biçiminde olmakta ve uygun şartlı krediler ve hibeler en çok görülen parasal teşviklerdendir (Topal, 2006: 22).

Ayni teşvikler, devlet tarafından karşılık beklenmeden ya da cüzi bir miktar karşılıkla gerçekleştirilen yardımlardır. Ayni teşviklerin sağlanmasındaki amaç, yatırım mekânının neresi olduğunun belirlenmesinde ya da yatırımların hangi sektöre yönlendirilmesi konusunda işletmelere destek olunması durumudur. Genelde bedel beklenmeden ya da belirli bir periyotta ücret alınmadan gerçekleştirilen devlet mekanları verilmesi biçiminde uygulanmaktadır (Topal, 2006: 22).

Vergi teşvikleri, kimi iş kollarına desteklemek hedefiyle düşük vergilendirme, vergi muafiyeti veya istisnası, vergi konusu olan gelirlerden düşürmeler ve zarar mahsubu gibi teşvikler olarak sıralanabilmektedirler (Çırpan, 2010: 6).

Garanti ve kefaret teşvikleri, kimi iş kollarının finansman gereksiniminin kamu eliyle dolaylı bir biçimde karşılandığı teşvikler şeklinde ifade edilebilmektedir. Finansman gereksinimi olan kuruluşlara direkt olarak kredi sağlamak yerine kredinin alınacağı finans kuruluşuna işletme adına teminat sağlanmaktadır. Özetle, kamu, özel kuruluşa kefil durumundadır (Çırpan, 2010: 6).

Diğer teşvikler ise, alt yapının sağlanması ve yatırım yapılmadan gereken hizmetlerin verilmesi hedeflenerek kamu eliyle sağlanan teşviklerdir. Bu tür teşviklere enerji sağlama, pazar analizi, girdi ve altyapı durumu, üretim süreçleri, ile alakalı yardımlar ve kamusal anlaşmalar misal olabilir (Ulusan, 2008: 416).

Kaynaklarına göre teşvikler çok çeşitli biçimlerde kategorize edilmekle birlikte genel olarak altıya ayrılır (Duran, 2003: 24). Bunlar; kar veya gelir temelli teşvikler, işgücü temelli teşvikler, anapara yatırımları temelli teşvikler, katma değer temelli teşvikler, diğer özel harcama temelli teşvikler ile dışsatım veya dış alım teşviklerden ibarettir.

Veriliş şekline göre teşvikler ise doğrudan ve dolaylı teşvikler olarak iki grupta incelenmektedir. Doğrudan teşvikler, devletin direkt olarak yatırımcıya verdiği teşviklerdir. Dolaylı teşvikler ise, işletmelerin kimi sorumlulukların düşürülmesi veya başka biçimlerde verilen dolaylı teşviklerdir. (Zeytinoğlu & Gönen, 2015:45).

Konuları bakımından teşvikler ise; yukarıdakinden daha özel bir kategorizasyon olup, yatırımın hangi konuda yapılacağı özelinde teşvikleri barındırır. Bunlar, özel amortismanlar ve çeşitli vergi muafiyetleri olabileceği gibi, dış satıma dair kredi ve vergi indirimleri, ya da bina ve teçhizat sübvansiyonu, olabilmektedir (İncekara, 1995: 9).

1.2. Teşvik Uygulamalarının Gelişimi

Modern dünyada gittikçe artan oranda teşvik, bir konu hakkında değişmesi istenen bir durum olduğunda sıkça kullanılan bir araç haline gelmiştir. Devlette, eğitimde, sağlıkta, her türlü kurum arasında ve kurumların içinde belirli yönleri doğrultusunda

yönlendirici teşvikler sunulmaktadır. Ancak artan etiğe ve ekonomiye artan ilgiye rağmen, teşviklerin kullanılması azalmamıştır. Belli bir bakış açısından, bu şaşırtıcı olmamakla birlikte, teşvikler pazar ekonomisi perspektifinden incelendiğinde, tamamen sorunsuz görünmektedirler. Bir teşvik, bazen bir nakit eşdeğeri ile bazen değil, bir fayda hesaplamasının ödeme yapısını etkilemek ve böylece bir kişinin hareket tarzını değiştirmek gibi değerli bir kavramı teklif etmek olduğundan çoğu kez kaybettirdiğinden fazla kazandırabilmektedir. Başka bir deyişle, teşviki sunan kişi, teşvike karşılık herhangi bir alternatiften daha cazip bir tercih yapmış anlamına gelmektedir. Her iki taraf da ortaya çıkan seçimden kazanmaktadır. Aslında, bu bir ticaret biçimidir ve bu nedenle, belirli etik gereklilikleri tanım gereği yerine getirilmektedir. Bir ticaret, ilgililerin tüm tarafları için yararlı bir sonuç getirme konusunda ilgili tüm tarafların gönüllü eylemlerini içerir. Bu koşullar yerine getirilmediği takdirde ticaret kesinlikle gerçekleşmez (Grant, 2002:111).

Özellikle gelişmekte olan ülkeler, ihracat gelirleri üzerindeki vergi yükünü azaltmak için ihracat teşvikleri sağlamak için uğraşmakta ve böylece ihracatçılar net kârlarını düşürmeden fiyatları düşürebilmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar. Yıllar geçtikçe, bu tür teşvikler hem vergi hem de faiz ve kredi teşviklerini içeren birkaç şekle bürünmüştü. Bunlara vergi muafiyetleri, ihracat finansmanı programları ve ihracatçıların işlerinin kolaylaştırılması için diğer tedbirler dahildir. İhracat sektöründe yatırım çekmek için pazar teşviklerinin arttırılmasının gerekçesinin yanı sıra, ihracat teşvikleri için siyasi nedenler de bulunmaktadır; bu sebeplerden dolayı, ekonomik çarpıtmalara olan etkileri çoğu kez göz ardı edilmektedir.

İhracat teşviklerinin döviz kuru ile birlikte kullanılması gerekçesi, öncelikle, ihracatın kârlılığını artıran döviz kurunun değer kaybetmesini, ancak önemli ithalat fiyatlarının eşzamanlı olarak artmasıyla birlikte daha fazla yerli enflasyona yönelme riskini içeriyor. İkincisi, ithalat içeriği yüksek olan ihracat kalemlerinde teşvik etkisi sınırlıdır. Üçüncüsü, ihracattaki teşvikler, özellikle gelişmekte olan ve katma değeri yüksek ihracata yönelik belirli ihracatı hedeflemede daha etkili olabilir. İhracat teşvikleri, ticaret politikasının ana maddesi olarak devam etmektedir. Aynı zamanda, öncelikle maliyetleri, açık bütçe harcamalarını içeren diğer ihracatı teşvik politikalarınınkinden daha az görünür olduğundan, katı bir değerlendirmeye tabi değildir (Ahmad, 2015:103).

Türkiye açısından bakıldığında ise, Cumhuriyet'in ilanından sonra, yatırım ve iş gücüne katılımın artırılması ve bölgesel gelişim ayrılıklarının en aza indirilmesi hedeflenerek bu sisteme başvurulmuştur. Bu dönem, milli piyasanın entegre hale gelmesinin sağlanmaya çalışıldığı ve dünyada ise tarım ekonomisi olarak anıldığı bir dönemdir. Bu bağlamda, 1927 yılında ise Teşvik-i Sanayi Kanunu yürürlüğe sokulmuş ve özellikle özel sermayeye çeşitli teşvikler sunulmuştur. Büyük Buhran'ın etkisiyle kullanılan ithal ikameci sanayileşme politikaları ile sanayileşme oluşmuştur (Akdeve ve Karagöl, 2013:329).

1942 yılına değin devletçilik bazında sağlanan teşvikler aynı yıl çıkan Teşvik-i Sanayi Kanunu'nu bitmesiyle sona ermiştir. 1950 yılına değin ise, yatırımları teşvik edici bir uygulamaya rastlanmamaktadır. Bu yıldan sonra ithal ikameci üretim yapısı ülkeye egemen olmuştur. 1960 yılına değin yapılan tedbir ve teşvik programları ekseriyetle dar alanlarda uygulanmış, 1960 yılında ise Devlet Planlama Teşkilatı'nın kurulmasına kadar planlı bir iktisadi periyot yaşanmamıştır (Eser, 2011:75).

1960'tan sonraki 20 yıllık periyot ithal ikameci ve sanayi anapara birikimi temelinde olan gelişmeyle devam ettirilen bir sistemle yürümekteydi. Bu periyottan sonraki özelleşme süreci, üretimi emeğe dayalı malı dışa satan ancak yatırım ve ara malı dışardan alan bir durum ortaya çıkarmış, ithalat bağımlılığı meydana getirmiştir. Bu bağlamda, gelişmekte olan ülkelerde kamunun sanayi sektörüne vereceği destek, ülke sanayisinin gelişmesi, korunması ve rekabet edebilir duruma gelmesi adına önemlidir (Çiloğlu, 1997:13). Bu bağlamda, teşvik sistemleri, bu desteğin sağlanmasında önemli rol oynamaktadır.

1.3. İhracat Teşvikleri

İhracat teşvikleri ihracat yapılmasını özendirmek ya da cezbetmek amacıyla yapılan uygulamalardır. Bu uygulamalarla yatırımcıların ve ticaret yapanların daha fazla ihracata yönelmeleri için uygun imkân ve koşullar sağlanmaya çalışılmaktadır. Genel olarak, ihracat teşvikleri, ihracatçıları, üretim öncesi, üretim, pazarlama ve nihai tüketim sürecinde ihraç edilecek malların üretimine başlamaya teşvik etmektir. İhracata dönük

desteklerin ana gayesi ihracat yapan şirketlerin bu çalışmalarını her aşmada destekleyerek, karşılaştıkları problemlerin çözülmesini sağlamak önem arz etmektedir (Aktürk ve Şenol, 2010:376).

İhracata yönelik devlet yardımlarının desteklenmesinin ana amacı, ihraç eden firmaların, özellikle KOBİ'lere ilişkin bu çalışmaları destekleyerek, ihraç eden firmaların karşılaştıkları sorunları çözmelerine yardımcı olmak, rekabet edebilme potansiyellerini geliştirmektir (Ersungur ve Yalman, 2009:90). Onları pazarlama aşamalarında destekleyerek, uluslararası pazarlarda yüz yüze geldikleri problemlerin çözümüne yardımcı olmak ve rekabet edebilirlik potansiyellerini geliştirmek. İhracat teşvikleri dar ve geniş olmak üzere iki biçimde özetlenebilmektedir.

Dar bir çerçeveden bakıldığında, ihracat teşviklerinde ihracat sübvansiyonları bulunmaktadır. Geniş açıdan incelendiğinde ise; İhracatçıların ihracatta karşılaştıkları zorlukları elimine etmelerine ve satışlarını iyileştirmek için dinamik bir sistem oluşturmalarına yardım edecek tüm organizasyonları kapsamaktadır. İhracat teşviklerinin en büyük öneme sahip hedefi; pazar payını arttırmak, ihracat bilgilerini oluşturmak, ihracata ilişkin sınırları daraltmak ya da yok etmek ve gerçek, potansiyel ihracatçılar için farklı yardım çeşitlerini tanımlamaktır (Love ve Roper, 2015: 30).

İhracat teşviklerinin gayesi üretimde verimliliği sağlamak, üretim hacmini yükseltmek, ürünlerin küresel pazarlara girişini kolaylaştırarak ülkenin iktisadi gelişimine fayda sağlamaktır (Kumcu vd. 1995:170).

1.4. İhracata Yönelik Devlet Yardımları Uygulaması

1.4.1. KDV istisnası ve iadesi

3065 sayılı Kanunun (11/1-a) maddesi uyarınca, ihracat teslimleri ve bu teslimlere dair servisler bu vergi istisnasına tabiidir. İhracat teslimi, ülke sınırları dışındaki bir alıcı ya da yetkili gümrük antreposu işleticisi ile gerçekleştirilmelidir. Yurtdışındaki alıcının ikameti orada olabileceği gibi Türkiye'de faaliyet gösteren bir şirketin müstakil bir yurtdışı şubesi olabilmektedir. Bu iadenin gerçekleşmesi için teslimin faturalandırılması bu kişi ve ya kurumların adına yapılmalı, teslim konusu edilmesi için bu ürün kesinlikle TC gümrüğünün dışında barındırılmalıdır (Çevrimiçi, http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/kdvgeneluygulamatebligi/kdvgeneluygulamatebligi_2a.htm Erişim Tarihi: 26.05.2017).

1.4.2. Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF)

Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF), 1984 senesinden itibaren ihracatın ve yatırımların desteklenmesi hedefiyle hayata geçirilmiştir. 84/8860 sayılı Kararın amacını özetleyen birinci maddesi şu şekilde başlamaktadır:

"Kalkınma planı ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak ihracatı ve yatırımlarda kaynak kullanımını desteklemek yoluyla banka kaynaklarının bu sahalara yönlendirilmesi" şeklinde açıklamaktadır.

Öte yandan, 88/12944 Sayılı Karar'ın 1. Maddesi de, bu fonun kuruluş amacını, iktisadi hedefler doğrultusunda yatırımlara yön verilmesi kredi masraflarının azaltılması şeklinde açıklamıştır.

KKDF meydana getirilmesinden bu yana bahsedilen kararlarda ifade edilen hedefler hariç, uygulamada çeşitli hedeflerin de hayata geçirilmesine destek vermiştir. Bu hedefler (Çelik, 2011:4):

i) Dış satımı ve yatırımları desteklemek,

ii) Fon sağlayıcı kaynakların kullanımına teşvik etmek ve arzu edilen iş kollarına aktarılmasını sağlamak ile kredi masraflarını azaltmak,

iii) Fon oranları üstünde çeşitli manipülasyonlar gerçekleştirerek para ve kredi standartları, teşvik edici hale getirilmek ve ya kaçınılmasının sağlamak.

Türkiye'de 1988 senesinden itibaren var olan bu fon, hem Türkiye'de hem sınırlarımızın dışında kredi sağlamada anapara, faiz veya dışarıdan satın alınan mal bedeli üzerinden bankalar tarafından alınan ve TC Merkez Bankası'na devredilen bir bedeldir (Çakıcı ve Ceylan, 2014:36).

Bu fonun kesintisine konu olan faaliyetlerin genel özelliği bir kredilendirme faktörü olmasıdır. Bu işlemler şu şekildedir (Çelik, 2011:4):

- Krediler
- Gayri Nakdi Krediler
- Kredi Kartı Borç Taksitlendirmeleri ve Kredi Kartı Nakit Avansı
- Dövize Endeksli ve Diğer Endeksli Krediler
- Katılım Bankalarınca Kullandırılan Fonlar
- Yurt Dışından Sağlanan Krediler
- Fiduciary İşlemler (İnançlı İşlemler)
- Prefinansman Kredileri
- İhracat Faktoringi
- Postfinansman Kredileri

Çeşitli açılardan kompleks temellere dayanan KKDF, içerdiği faaliyetler açısından da kimi mali işlemlere konu olmaktadır. Bu fonu özetlemek gerekirse, KKDF, kredili işlemler şekliyle alınan miktarlardan oluşur. Özelde ise bu işlemler, fon sağlayıcı kurumlar eliyle, gerek Türkiye'de gerek sınırlarımızın dışında alınan krediler ve kredili dış satım işlemlerinden meydana gelmektedir. Kredili olarak gerçekleştirilen dış satım faaliyetleri, kredili ithalat şeklinde addedilmektedir (Saraç, 2010:161).

Bu bağlamda, dış satım bakımından, yalnızca açısından sadece ithalatçının kredilendirildiği ithalatlar KKDF'ye konu olmakta, ödeme bakımından kategorize edilen başka ithalat metotlarıysa, bu fona konu olmamaktadır. Ayrıca, bu fona konu olan faaliyetlerin KDV'den muaf olduğuna dair KDV Kanununda bir madde yer almamaktadır. Bu mantıkla, ayrıca işlem şeklinde istisna tutulmadığı durumlarda, hem KDV hem de KKDF hesabını şart koşan etkinliklerden bahsedildiğinde, her iki mali yükün de işleme konulması şarttır (Çakıcı ve Ceylan, 2014:36).

1.4.3.Vergi, Resim ve Harç İstisnası

Dış satımı fazlalaştırmak, dış satıma konu olabilecek malların küresel pazarlarda rekabet gücünü fazlalaştırmak ve bu piyasalara girebilme adına ihracat, ihracat olarak addedilen satış ve teslimler ile döviz elde edilebilecek servis ve etkinliklerde vergi, resim ve harç istisnasına dair tedbirlerin organize edilmesi ve işletilmesine sistemdir. Mezkur sistem dahilinde bahsedilen istisnadan faydalanılabilmesi adına Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi organize edilmekte veya ilişkin tebliğinde ifade edilen işlemlerle kısıtlı biçime bu işlemler ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen belgelerin dışsatıma dair olduğunun onayı durumunda belgesiz olarak faydalanılabilmektedir (Gök, 2011:166).

Bu yapının kanuni düzenlemeleri 99/13812 sayılı "İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar" ile "İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat:2017/4)" meydana getirmektedir (Çevrimiçi, Ekonomi Bakanlığı, Vergi Resim ve Harç İstisnası, Erişim Tarihi: 16.05.2017).

1.5. Ülkemizde İhracat Teşviklerinin Geçmişi

Türkiye'de ihracat teşviklerinin yakın tarihinden bahsedilecek olursa ilk olarak, "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"ndan bahsedilebilmektedir. 11 Ocak 1995'te

geçerliliği başlayan bu karara göre, sosyal ve iktisadi hedeflerin hayata geçirilmesinde yardımcı olacak etkinliklerin çeşitli küresel anlaşmaların standartları çerçevesinde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu karar, küçük ve orta büyüklükte firmalar öncelikli olarak, dışa satım gerçekleştiren şirketlerin, bu etkinliklerine hem imalat gem de tanıtım, reklam ve satış süreçlerinde yardım ederek, küresel piyasalarda yüz yüze geldikleri problemlerin elemine edilmesinde etkili olmaktadır.

Bu karar ayrıca, bölgelerarası ayrılıklar sebebiyle oluşan iktisadi ve toplumsal zayıflıkların elemine edilmesinde, iş gücünün yapısının iyileştirilmesinde, spesifik olarak yeni mal ya da imalat teknolojisi ortaya çıkaran AR-GE analizlerinin hayata geçirilmesinde, Türkiye'nin GATT standartları kapsamında tarım ürünlerinin rekabet gücünün desteklenmesinde, malların küresel piyasalarda reklamına ve satışına dair devlet yardımlarını içermektedir.

Bu karar kapsamında uygulanan destek kolları şu şekilde açıklanabilmektedir:

AR-GE yardımları: Bu yardım sayesinde, Dış Ticaret Müsteşarlığı eliyle, endüstri kurumlarının yalnızca AR-GE tasarıları çerçevesinde takip edilip analiz edilebilen masraflarının belirli bir kısmının verilmesi veya bu tasarılara kapital desteği verilmesi hedeflenmektedir.

AR-GE etkinliklerini tasarı temelinde desteklenmesini özetlemek gerekirse, bu tasarının, yeni bir ürün imal edilmesi, ürünün kalitesi veya kapsamının iyileştirilmesi ve ya genişletilmesi, maliyeti azaltan çeşitli teknolojilerin meydana getirilmesini içermektedir. İmalata ilişkin yeni bir teknolojinin bulunması hususunda bilimsel standartların gözetilmesi ve AR-GE etkinliklerinin her aşamasını belirleyecek şekilde oluşturulacak ve neticelerinin yararlı araç, ürün ve metotlara evrilmesini veya var olan teknoloji ile gelişmeye dair çalışmalar yapılmasını sağlamaktır. AR-GE desteklerinden yararlanabilmek adına meydana getirilecek tasarılar ise şu şekilde olabilmektedir (Güçeri ve Karaman, 2013:4):

- Kavram geliştirme,
- Teknolojik ön çalışmalar,

- Dizayn,
- Prototip imalatı,
- Pilot tesisler yapımı,
- Deneme imalatı,
- Patentleme,
- Satış sonrası problem çözümü

Bahsedildiği üzere, bu yardım çerçevesinde, endüstri kurumlarının yalnızca AR-GE projeleri kapsamında masraflarının spesifik bir miktarının karşılanması ve bu projelere sermaye desteği verilmesi amacı söz konusudur. Bu destek, sanayi kurumlarına, yazılım geliştirme firmalarına ve firma seviyesinde katma değer yaratan tüm kurumlara verilebilmektedir. Firmaların yaptıkları AR-GE tasarılarında yaptıkları masrafların azami %60'ı üç yıl süre ile karşılıksız bir biçimde yardım görmektedir. TÜBİTAK bu kararı uygulayan mercidir.

İhracata dair AR-GE yardımlarına, Tebliğ düzenlemeleri içinde, temel destek oranı olarak azami %50 ve ek desteklerle birlikte azami %60'a kadar destek sağlanır. Desteğin süresi ise tasarı temelinde azami üç senedir. Bu süre zorunlu sebeplerle, TÜBİTAK'ın ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın ortak kararı ile azami yarım yıl fazlalaştırılabilir. Burada sağlanacak desteğin miktarı ise müsteşarlığın kararıyla belirlenir.

TÜBİTAK eliyle gerçekleştirilecek analiz neticesi, tasarı temelindeki ar-ge masrafları için belirlenecek "destekleme oranı" ile bu oranla yapılan toplam destek hesabı müsteşarlığa aktarılır. Bunlar ise Merkez Bankası'nın ödemeleriyle gerçekleştirilmektedir.

Endüstriyel kurumların spesifik tasarılarında yardım sağlanan AR-GE etkinliğinin bazı kapsamlarda olması destek miktarını beşte bir oranında yükseltmektedir (Güzel, 2009:376). Bu faaliyetler;

- Bilişim,

- Üretilen malların değişim gösteren alternatiflere ve imalat teknolojilerine çabuk uyum sağlamasının sağlanması,
- Gelişmiş teknoloji girdileri,
- Genetik ve biyokimya,
- Uzay ve havacılık,
- Yeşil teknolojiler şeklindedir.

Tasarılara anapara desteği, ürün geliştirme ve gelişmesi istenen iş kollarına yönlendirme biçiminde sağlanmaktadır. Bunlardan ilkine dair anapara desteği en fazla iki sene olmakta ve azami 1 milyon dolar şeklinde olmaktadır. Bu yardımla hedeflenen, yeni üretim metotlarının keşfedilmesi veya var olan üretim metotlarında yeni ürünlerin meydana gelmesi amaçlanmaktadır. Bu yeni ürünler ile var olan ürünlerin rekabet gücünün fazlalaştırılması ve piyasa giriş bariyerlerinin azaltılması ile dış satımın kuvvetlenmesi temel amaçtır.

İkincisi için ise, maksimum zaman bir sene olmakla birlikte, yardım miktarı 100 bin doları geçmez. Bundaki amaç ise, temelde emeğin, teknolojinin ve endüstri alt yapısına dair yapısal iyileştirmeler sağlamaktır. Bu projelere destek, "Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu" ile sağlanmakta ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı onayıyla gerçekleşmektedir.

Bu destekten faydalanmayı arzu edenler yapmış oldukları AR-GE tasarılarını, bu hususta yapılacak masrafların ödenmesi adına meydana getirilmiş çalışma düzenlerini ve bütçe tekliflerini bahsedilen vakfa tedarik etmek durumundadırlar. Tasarıların teklifi, analizi, desteklenmesi takip edilmesi ve işletilmesine dair tüm yazılı belgeler gizlilik içinde aktarılır. Tasarının beklenen başarıyı elde edememesi durumunda destek iptal olmaktadır.

Çevre maliyetlerinin desteklenmesi: Bu destekle hedeflenen; küresel piyasalarda firmaların çevreye dair dış satımda yüz yüze geldikleri zorlukların üstesinden gelmelerinde, ülkedeki şirketlerin çevre, kalite ve insan sağlığına dair teknik

düzenlemelere adapte olmasıdır. Elde edilecek kalite, çevre belgelerine dair yapılan masrafların bir bölümünün şirkete yardım hedefiyle sağlanması ve CE sembolünün elde edilmesi ile bir destek yolu amaçlanmaktadır (Bayraktar vd. 2015:95). Bu firmalar, Dış Ticaret Sermaye Şirketleri ile Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ile sınırlıdır.

Bu kapsamdaki belgeler şu şekildedir:

- ISO 9000 serisi kalite güvence sistemi belgeleri,
- ISO 14000 çevre yönetim sistemi belgeleri,
- CE Sembolü,
- Küresel diğer kalite ve çevre belgeleri

Bu belgeleri elde etme gideri olarak harcamaların raporlandırma koşulu ile her belge için yarısı oranında ve azami 50 bin dolar yardım sağlanmaktadır.

Pazar araştırma desteği: Bu bölümde detaylandırılacak olan Pazar araştırması 6 şekilde ortaya çıkmıştır (Sarıhan vd. 2017:765). Bunlar;

- Yurtdışı Pazar Araştırması
- E-ticaret
- Raporlama
- İş Kolu Alım-Satım Heyeti
- Alım Heyeti
- Danışmanlık

  şeklinde ortaya çıkmaktadır.

İstihdama yol açma yardımı: Sektörel Dış Ticaret Şirketi unvanını bulunduran şirketlerin dış ticarete dair faaliyetlerini gerçekleştirmek adına alanında deneyimli ve eğitimli yönetici ve eleman işe alımının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu destekten bahsedilen şirketler, dörtte üç oranında, azami bir sene faydalanabilmektedirler. Destek kapsamındaki masraflar ise, bir şirkete, işe alacağı azami bir yönetici ile iki çalışanın maaşları için ve bir kereye mahsus olmak üzere faydalanabilir (Seymen, 2005:13). Bu destek kapsamında şirketlerin,

• Yönetici pozisyonundaki çalışanın total en fazla 18.000 ABD Dolarını geçmemek kaydıyla senelik brüt maaşlarının % 75'i;

• Çalışanların total en fazla 9.000 ABD Doları geçmemek kaydıyla senelik brüt maaşlarının % 75'i desteklenmektedir.

Tarımsal ürünlerde ihracat iadesi yardımları: tarım faaliyetleri sonucu imal edilmiş ürünlerin, küresel pazarlarda rekabet gücünün ve dış satım miktarının arttırılmasını hedeflemektedir.

Türk ürünlerinin yurt dışında markalaşması ve Türk malı imajının yerleştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi, Turquality: Turquality, marka yaratma potansiyeline sahip şirketleri belirleyerek oluşturulan destek platformu çerçevesinde şirketleri desteklemeyi amaçlamaktadır. Uluslararası piyasalarda şirketler, kademeli olarak artan rekabet koşullarında rakip şirketlerin ürünlerine karşı ürünlerini tercih edebilecek konuma getirmek için tüketici hakkında bilgi sahibi olmasını, yaklaşımları ve davranışlarını analiz etmesini sağlamaktadır. Tüketicilerin, ürünün tercih edilebilirliği konusunda ürün hakkında olumlu bir imaj ve anlayışa sahip olmaları önemli bir faktördür. Bu sayede, Türk ihracatı "Türk Markası" imajıyla desteklenmiş olmakta, bu da Türk markalarının dünya pazarlarında yerini almasında önemli bir rol oynamaktadır (Sarıhan vd. 2017:759).

Ayrıca, bu amaçla çıkan tebliğ doğrultusunda;

- Lisanslama, endüstriyel tasarım ve markalaşmaya dair masraflar
- Sertifikasyona dair masraflar,
- Tasarıma dair masraflar,
- "Marketing" etkinlikleri,
- Sınırlar ötesindeki birimlere dair masrafları, ve
- Danışmanlık masrafları desteklenmektedir.

Bu bölümün devamında, alınan kararlar, yayınlanan tebliğler ile birlikte bu desteklere yer verilmiştir.

Kronolojik olarak, ilk olarak, 2000-1 Sayılı İstihdam Yardımı Hakkında Tebliğ ile Uygulama Usul ve Esaslarından bahsedilebilmektedir. Bu tebliğin destek verdiği konu ise, sektörel dış ticaret şirketlerinin deneyimli ve üniversite mezunu yönetici ve ya başka bir pozisyonda çalışan istihdamına verilen maddi destektir. Aşağıda, tebliğin ilk maddesi, yer almakta olup, devamı Ek'te yer almaktadır.

"Bu Tebliğin amacı, SDŞ statüsünü haiz şirketlerin (...) tecrübeli ve yüksek öğrenimli yönetici ve eleman istihdamının sağlanmasıdır."

Bu tebliğ uyarınca devlet, bahsedilen şirketlerin normal şartlar altında maliyetinden kaçındıkları ve bu sebeple çalıştıramadıkları kalifiye elemanları çalıştırmalarını sağlayarak şirketlerin verimini arttırmayı hedeflemektedir. Bu durum ihracatı iyileştirme ve geliştirme açısından da önemlidir. Bu sebeptendir ki bu tebliğ çalışan özelliklerini "tecrübeli ve yüksek öğrenimli" olarak belirlemiştir.

İkinci olarak ise, 2006-4 Sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'den bahsetmek gerekirse, bu tebliğin amacı, pozitif bir Türk malı algısının meydana getirilmesi adına Türkiye'de ve Dünya'da yapacağı tüm masrafların küresel standartlar çerçevesinde "Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu"ndan karşılanmasıdır. Bu tebliğin tam metni ise Ek'te yer almaktadır.

Bu tebliğ içeriğinden, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri, Üretici Birlikleri, Türkiye'de ticari ve/veya sınai etkinliği olan şirketler faydalanmaktadır.

İhracatçı Birlikleri**,** %80 oranında ve her proje için bir senede azami 250.000 ABD Doları, Üretici Dernekleri ve Üretici Birlikleri ise, %50 oranında ve bir senede azami 100.000 ABD Doları tutarında, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve faaliyet gösterdiği iş kolunda yalnız olan Birlikler %80 oranında ve her proje için bir senede azami 500.000 ABD Doları destek alabilmektedir.

Bu bağlamda bu tebliğde esas olan bahsedildiği üzere tanıtımdır. Çünkü en büyük destek, iş kolunda tek olan birliklere verilmekte ve bu faaliyet gösterilmeyen iş kollarında bulunulmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Tebliğde bahsedilen Turquality ise, küresel markalaşma kapsamında bulunan şirketlerin, imalat sürecinden satışa ve sonrasına uzanan bir hizmet verme amacıyla, idari bilgi birikimini ve kurumsallaşmayı destekleyerek olumlu imaj sağlamayı teşvik etmektedir (Çevrimiçi, Ekonomi Bakanlığı, Turquality, Erişim Tarihi: 16.05.2017).

2008-2 Sayılı Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ ile Uygulama Usul ve Esaslarına göre, amaç yurtdışında yüksek değer üretebilecek ürünlerin tasarlanmasını teşvik etmektir. Aşağıda, tebliğin ilk maddesi yer almaktadır. Tebliğin geri kalanı ise Ek'tedir.

"Bu Tebliğle (...) tasarımcı şirketleri, ofisleriyle birliklerin gerçekleştireceği tanıtım, istihdam, danışmanlık harcamaları (...) Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanması amaçlanmaktadır."

Buna göre, bu tebliğ, tasarım kültürünün meydana getirilmesini hedeflerken, Türk tasarımcılarının ve onların ürünlerinin çeşitli piyasalarda yaygınlaşması, pazarlanması ve markala değeri kazanmasını hedeflemektedir.

2009-5 Sayılı Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ ile Uygulama Usul ve Esasları, ihracat amacıyla yurt dışında gerçekleşen fuarlara katılımın desteklenmesini düzenlemektedir. Bu tebliğin birinci maddesi aşağıda yer almaktadır. Tamamı ise ekte yer almaktadır.

"Bu Tebliğin amacı; firmalarımızın yurt dışı fuarlara iştiraki (...) ile Türk ihraç ürünlerinin tanıtılması ve pazarlanması suretiyle ihracatımızın desteklenmesidir."

Buna göre, bu tebliğ, Türk ürünlerinin yurt dışında fuarlarda tanıtmayı amaçlayan şirketlere destek sağlamaktadır. Daha özel bir ifadeyle, bahsedilen fuarları organize eden mercie ödenen katılım bedelinin yarısı bu tebliğ uyarınca devlet tarafından

karşılanmaktadır. Bunun dışında, Türk mallarının tanıtılması hedefiyle fuar kapsamında gerçekleştirilecek olan "defile, seminer, basın toplantısı ve duyuru, reklam panoları, afiş, katalog, broşür, tanıtım/videowall, multivizyon gösterileri, info standlar, etkinlik ve trend alanı" desteklenecek masraflar arasındadır.

2010-6 Sayılı Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile Uygulama Usul ve Esasları kapsamında, şirketlerin ülke sınırları dışında meydana getirdikleri reklam etkinlikleri, bu konuda ortaya çıkardıkları bölümlere ait kira masrafları ve markalaşma masraflarının bir bölümü karşılanmaktadır. Bu tebliğde ayrıca, 2014 yılından sonra çeşitli düzenlemeler yapılmış ve Türkiye Ticaret Merkezlerinin (TTM) kurulmasının temelleri atılmıştır. Bahsedilen sistem, Türk şirketlerinin yurtdışı piyasalarına girmesini kolaylaştıran bir sistem olarak karşımıza çıkmakta ve dağıtım ağlarını da güçlendirmektedir. Aşağıda bu Tebliğ'in ikinci maddesi yer almakta, devamı ise ekte bulunmaktadır.

"*Bu Tebliğ'in amacı, (...) yurt dışında gerçekleştirilen tanıtım (...) giderlerin bir kısmının Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasıdır*."

2010-8 Sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile Uygulama Usul ve Esasları küresel rekabet ortamında Türk firmalarının pazarlık gücü elde etmesi hedefiyle hayata geçirilmiştir. Bu tebliğ'in ikinci maddesi aşağıda yer almaktadır. Devamı ise ektedir.

"Bu Tebliğin amacı, şirketlerin uluslararası rekabet güçlerinin geliştirilmesine (...) faaliyetlere ilişkin giderlerin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasıdır."

2011-1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ise, Türk firmalarının küresel piyasalara ihtiyatlı bir biçimde ve kolayca girmelerini sağlama hedefiyle hayata geçirilmiş bir tebliğdir. Bu bağlamda bu tebliğ'in ilk maddesi aşağıda verilmiş olup, devamı ektedir.

"Bu Tebliğin amacı, (...) pazar araştırması ve pazara giriş faaliyetlerine ilişkin giderlerinin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan (DFİF) karşılanmasıdır."

2012-3 Sayılı Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ müteahhitlik iş koluna dair servis ve ürün dış satımının fazlalaştırılmasıdır. Bu açıdan, yüksek ölçekte altyapı tasarıları destek programının amaçladığı tasarı türünü oluşturmaktadır. Bu tebliğ'in birinci maddesi aşağıda yer almaktadır.

" Bu Tebliğ, (...) müteahhitlik sektörüne yönelik (...) gerçekleştirilen bazı faaliyetlere ilişkin harcamaların Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasını amaçlamaktadır."

2012-4 Sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, Türkiye'nin küresel ticaret konusu olan servis gelirlerinin fazlalaşması, bu iş kollarının küresel rekabet gücünün arttırılması adına yürürlüğe konmuş olup, aşağıda birinci maddesi yer almaktadır.

"Bu tebliğin amacı, Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin artırılması (...) ilişkin giderlerin belirli bir kısmının Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasıdır."

2014-8 Sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar Türkiye'de endüstriyel etkinliği olan firmaların piyasaya giriş belgeleri alımları ile uluslar arası arz zincirine girmelerini gerçekleştirmesi bakımından destekleri içermekte olup aşağıda birinci maddesi yer almakta devamı ise ekte bulunmaktadır.

"Bu Karar'ın amacı, (...) yurtdışı pazara giriş belgelerinin belgelendirme işlemleri (...) harcamaların bir bölümünün Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmasıdır."

Son olarak, 2016-16 Sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Karar tarım faaliyetleri sonucu imal edilmiş ürünlerin, küresel pazarlarda rekabet gücünün ve dış satım miktarının arttırılmasını hedeflemektedir. aşağıda ikinci maddesi yer almaktadır.

"Bu karar, ülkemiz tarımsal ürünlerinin uluslar arası piyasalarda rekabet gücünün ve ihracat potansiyelinin arttırılması amacıyla hazırlanmıştır."

1.6. Ülkemizde Uygulanmakta Olan İhracat Teşvikleri Araçları

Uluslararası taahhütler çerçevesinde Türkiye'de uygulanan ihracat teşvikleri; "devlet yardımları, Türk Eximbank kredileri, sigorta ve garanti programları, dâhilde ve hariçte işleme rejimleri, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnası ve ihracatta KDV istisnası"'dır.

Türkiye'de vergide KDV uygulaması yürürlüğe girdikten itibaren ihracatçılar KDV istisnasından faydalandırılmıştır. . Uygulamada olan "Teşvik Belgeli İhracat Teşvikleri" yeni ismiyle "Dahilde İşleme Rejimi " uygulamasıdır. Türkiye'de ihracata yönelik nakit teşvik sistemi 1994 senesinde uygulamadan çıkarılmıştır.

11.01.1995'te "İhracata Yönelik Devlet Yardımları" uygulamaya konu olmuştur. İhracata yönelik teşviklerin temel amacı, KOBİ"ler başta olmak üzere, firmaların ihracata yönelik faaliyetlerini gerek üretim gerek pazarlama safhasında destek vererek küresel piyasalarda maruz kaldıkları problemlerin çözümlenmesine destek olmak ve daha güçlü rekabet etmelerini temin etmektir. Türkiye'de ihracatın kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar açısından ülke ekonomisine katkı için yapılması, geliştirilmesi için gereken çalışmaların yapılması, gerekli önlemlerin alınması, uygulamanın takibi ve değerlendirilmesi ve ile ilgili sorumlu olan Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'dür. Nakit ihracat Teşvikleri Ekonomi Bakanlığı'nca yürütülen ihracata dönük devlet destekleri, küresel pazarlara açılma aşamasında şirketlere her türlü desteği vermeyi hedeflemektedir.

Yatırım, üretim, istihdam, ihracat değerleri zincirinin tüm halkalarına yönelik bir strateji takip edilmektedir. Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği Türkiye ticari faaliyeti olan şirketler ile yazılım sektöründe faaliyette bulunan firmaların küresel piyasalarda rekabet kapasitesini yükseltmeye dönük eğitim giderlerine destek verilmesidir. Türk Ticaret Kanunu'nun 124 üncü maddesinde açıklanan sınai ve / veya ticari faaliyette bulunan veya yazılım sektöründe faaliyet gösteren kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketleri bu destekten faydalanabilir. URGE kapsamında desteklenecek eğitim alanları aşağıdadır;

- Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü Mevzuatı,
- Dış Ticarette Anlaşmazlıkların Çözümü ve Uluslararası Tahkim,
- Dış Ticaretin Finansmanı ve Dış Ticaret Muhasebesi,
- Dış Ticarette Fiyatlandırma,
- Dış Ticaret, Gümrük ve Kambiyo Mevzuatı,
- Dış Ticarette Kullanılan Belgeler ve Ödeme Şekilleri,
- Dış Ticarette Sözleşmeler ve Teslim Şekilleri,
- Tedarik Zinciri Yönetimi ve Lojistik,
- Uluslararası Pazarlama ve Elektronik Ticaret,
- Yenilikçilik ve Kümelenme,
- Süreç Yönetimi ve Kalite,
- Moda, Marka ve Tasarım

Eğitim Desteği şirketlerin dış ticaretle ilgili eğitim gereksinimlerinin sağlanması, şirket çalışanlarının dış ticaret ve ihracatta pazar bulma hakkındaki yetkinliklerinin artırılmak suretiyle şirketlerin küresel pazarlara açılmasını temin etmek için sağlanan bir destektir. Eğitim Desteğinden KOBİ'ler sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) ve bu şirketlerin ortakları olan şirketler faydalanabilirler (2007/3 Sayılı Tebliğ).

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Sınavı veya ticari firmalarca ihracatla ilgili yapılan yurt dışı pazar araştırma gezilerine ilişkin desteklerdir. . Yurtdışına yapılan pazar araştırma gezilerinde en çok iki şirket elemanının ulaşım ve konaklamaya ilişkin harcamaları belli bir oranda karşılanmaktadır (2006/6 Sayılı Tebliğ). Yurtdışı Fuarlara

Katılım Desteği şirketlerin yurt dışı fuarlara katılımı ve sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara bireysel iştirakinin temini ile Türk ihraç ürünlerinin tanıtılarak pazarlanarak desteğin sağlanmasıdır. İstihdam Desteği Sektörel Dış Ticaret Şirketi hüviyetindeki firmalara dış ticaretle ilgili süreçleri yürütmek için yüksekokul mezunu çalışanların istihdam edilmesi ile ilgili desteğin sağlanmasıdır. Bir SDŞ"ye istihdam sağlayacağı en fazla bir yönetici ile iki elemanın maaşları için bir kereye mahsus, bir sene destek verilmektedir (2000/1 Sayılı Tebliğ)

Tasarım Desteği, Markalaşmanın önemli bir öğesi olan tasarımın desteklenmesini, reklam, pazarlama, istihdam, danışmanlık giderlerin desteklenmesidir (2008/2 Sayılı Tebliğ).

Markalaşma ve TURQUALITY, uluslararası pazarlarda firmaların markalaşması için gereken desteğin sağlandığı bir teşvik türüdür Türk Malı imajının yaratılması ve bu imajın sağlamlaştırılması için uygulanan Destektir (2006/4 Sayılı Tebliğ) .

Vergi teşvikleri ihracatın artırılması için vergi muafiyetlerini ve bazı ürünler için vergi indirimlerini kapsayan desteklerdir. İhracat vergileri için yapılan düzenlemeleri de içermektedir. ihracat istisnaları getirerek bazı ürünlerin ihracatını kolaylaştırmaktadır. Serbest Bölgeler ülkenin siyasi sınırları dahilinde olan ithalat vergileri ile ticaret politikası tedbirlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması açısından Türkiye gümrük hattı dışında görülen bölgelerdir. 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda serbest bölgelerin oluşturulması ve işletilmesindeki temel gayeler ; ihracata dönük yatırım ve üretimi artırmak, doğrudan yabancı yatırımların girişlerini temin etmek, teknolojik inovasyonu sağlamak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve ihracat, Transit Ticaret, ihracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç istisnası Hakkında Tebliğ (ihracat: 2008/6), uluslararası ticareti geliştirmek şeklinde ifade edilmiştir. Ülke ekonomilerine sağladıkları katkıların yanında, esnek ve çağdaş yönetim yapılarıyla dış ticarete başlamak isteyen firmalara modern ve gelişmiş bir yatırım ortamı sağlayan serbest bölgeler lojistik merkezler olarak ülkemizde de büyük önem Arz etmektedirler.

Destek programının düzenlenmesinde başvurulan araç kurumlar vergisi, gelir vergisi, KDV ve her türlü vergi, resim ve harç gibi vergi muafiyetleridir.

Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmetler Genel Müdürlüğü sorumluluğunda olan Serbest Bölgeler istisnalardan faydalanmak için Ekonomi Bakanlığı'ndan bir işletme ruhsatı almak zorundadır.

Serbest Bölge Yasasında tanınan vergi muafiyetleri için herhangi bir zaman sınırı bulunmadığından, serbest bölge şirketleri için muafiyet bulunmaktadır ve istisnaların süresi lisans süresine kadar olmaktadır; faaliyet türüne bağlı olarak 10 ila 30 yıl boyunca faaliyet izni verilir.

İhracatta KDV istisnası İhracatta KDV istisnası ve muafiyeti uygulama esasları 3065 sayılı KDV Kanunu ile açıklanmış , bu kanuna göre "*ihracat teslimleri ve bu teslimlerle ilgili hizmetler, yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler, serbest bölgelerdeki müşteriler için yapılan fason hizmetler KDV'den istisnadır*". Türkiye'de ikameti olmayan yolcuların satın almak suretiyle Türkiye dışına götürdükleri malların teslimi esnasında KDV tahsili yapılır. Fakat gümrükten malın çıkışı esnasında fatura veya belgenin ibrazında tahsil edilen Katma Değer Vergisi aynı kanuna istinaden iade olunmaktadır.

KDV istisnasından alınan bir başka muafiyet, ihracat şartlarında yapılan satışlarda kendini gösterir. Üreticiler tarafından kendilerine teslim edilen malların katma değer vergisi, ihraç edilmesi şartıyla ihracatçılar tarafından ödenmez. Vergi mükellefleri tarafından toplanmayan fakat belirtilen dönem deklarasyonları ile ifade edilecek vergiler değerlendirilmekte ve vergi dairesinde tahakkuk ettirilmekte ve ertelenmektedir. Ertelenmiş vergi, ihraç edilen malların, ilgili malların son kullanma tarihini takip eden ayın başlangıcından itibaren 3 ay içinde ihraç edilmesi durumunda alınır.

Türkiye'de dışa açık büyümeyle beraber, ihracatın geliştirilmesi önem kazanmış, finanse edilmesi de kritik bir konu haline gelmiştir. Eximbank ise, bu amaçla, 31 Mart 1987 yılında çıkan kanun dâhilinde, 21 Ağustos 1987'de Türk Eximbank kurulmuş ve

1988'de faaliyetleri başlamıştır. Türk Eximbank'ın ihracatı destekleme hedefiyle yaptığı 3 tip faaliyet bulunmaktadır (Aktürk ve Şenol, 2010:381).

Kredi Programları: Türk Eximbank, üretim ve ihracatla iştigal olan firmaları ve yurtdışında etkin olan müteşebbisleri çeşitli vadelerde kredilerle desteklemektedir.

Ülke Kredi ve Garanti Programları: 1989 yılından başlayarak; Türkiye'nin iktisadi amaçları doğrultusunda, kritik olan diğer ekonomilerle kalıcı ve uzun vadeli bağlantılar sağlanabilmesi adın destek veren programlardır. Program ülke sınırları dışında is faaliyetleri gerçekleştiren firmaları rekabet edebilir hale getirmeyi amaçlamaktadır.

İhracat Kredi Sigortası: Dış satım gerçekleştiren firmaların sattığı ürünlerin tutarını çeşitli ticari ve siyasi değişikliklerden kaynaklanabilecek olası kayıplara karşı korumayı hedeflemektedir. Buna ek olarak, bu sigortayla finansman sorununun da çözülebilmesine yardımcı olmaktadır. Bunun sebebi ise bu poliçelerin kredi teminatı olabilmektedir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası, Eximbank, Özellikli İhracat Kredisi kapsamında, ihracatı teşvik etmektedir. Bu ihracat destek programı dahilinde, Türkiye'de ihracata dayalı imalat yapan şirketlerin Türk Eximbank'ın var olan kredi seçenekleri doğrultusunda kredilendirilemeyen, buna rağmen, bu banka tarafından, uygun görülen ürün ve servis tasarılarına orta vadede finansman olanağı sunmaktadır (Öztürk vd. 2007:183).

Sözü edilen kredi; ihraç edilecek ürünün imalat prosesi ya da satış şartları sebebiyle bir yıldan fazla vadeli finansman gereksinimi olan şirketler ile yeni dış piyasalara yeni mal satışı gibi özelliği bulunan ihracat tasarılarına destek vermek hedefiyle, tasarı bazında önceden kararlaştırılan şartlarla verilmektedir. Kredi vadesi, miktarı ve faizi, tasarı özelinde, Türk Eximbank eliyle hesaplanır. Kredi teminat koşulları ise, doğrudan uygulanan kredilerle aynı olup ek koşullar da yine işlem özelinde aranabilmektedir (Çevrimiçi, https://www.eximbank.gov.tr/TR,491/ozellikli-ihracat-kredisi.html Erişim Tarihi: 16.05.2017).

Türkiye'de uygulanan bir diğer İhracat Kredisi Destek Programı ise KOSGEB tarafından yürütülmektedir. Bu programın amacı, ihracat etkinliğini arttırmak ve ihracat teminatlarını yerine getirebilmek adına ek kaynağa gereksinim duyan firmaların küresel seviyede rekabet güçlerini geliştirmektir. Bu kredinin faiz oranı %3.98 olmakta ve üst sınırı 200 bin dolar olarak belirlenmektedir (Çevrimiçi, http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/183/ihracat-kredisi-destek-programi Erişim Tarihi: 16.06.2017).

Türkiye'de uygulanan bir başka ihracat desteği ise, Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülen Faiz Desteğidir. Faiz Desteği, bölgesel yatırımları destekleyen ve stratejik sayılabilecek yatırım konularıyla AR-GE ve çevre yatırımları bağlamında teşviklerden faydalanacak yatırımlar için asgari bir yıl vadeli yatırım kredileri için uygulanmaktadır (Çevrimiçi, Ekonomi Bakanlığı, Erişim Tarihi: 18.05.2017).

Yatırımlarda devlet yardımlarını konu alan Yatırım Teşvik Belgesi ise bir diğer teşvik unsurudur. Türkiye'deki Yatırım Teşvik Programı bağlamındaki uygulamalarla verilen teşviklerden, gerçek kişiler ve ya özel kuruluşlar, kamu kurum ve kuruluşları ya da bu nitelikteki üniversiteler, dernekler ve vakıflar, Yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri faydalanabilmektedir. Buna ek olarak, yabancı kişi ve ya kurumların Türkiye'de kurduğu firmalar da bu kapsamdadır. Aşağıda bu kararın amacını açıklayan madde 1 yer almaktadır.

"*Bu kararın amacı; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların (...) desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir*."

Bunlara ek olarak bölgesel teşvik kapsamında GAP kaynaklı ihracat teşviklerinden bahsedilebilir. Bu bağlamda, Güney Doğu Anadolu Projesi İllerinden yapılan ihracatın arttıtılmasına yönelik çeşitli sektörler bazında ihracat teşvikleri yapılmaktadır (Çevrimiçi, http://www.gap.gov.tr/gap-in-hedefleri-sayfa-23.html Erişim Tarihi: 24.07.2017).

Son olarak, ihracat uygulamalarına destek amaçlı yürürlüğe giren bir diğer uygulama ise, yeşil pasaport uygulamasıdır. Bu uygulama uyarınca, Geçilen 3 takvim yılı baz alınarak, senelik ortalama ihracatı 1 milyon doların üstünde olan şirketlerim

temsilcilerine yeşil pasaport hakkı tanınmaktadır. Bakanlar Kurulu'nun 22 Mart 2017 itibariyle uygulamaya başladığı 2017/9962 sayılı "İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Kararı" uyarınca,

Son 3 takvim yılı itibariyle (2014, 2015 ve 2016),ilgili her takvim yılında ihracat yapmak şartıyla, yıllık ortalama ihracatı;

- "1 milyon ABD doları ile -10 milyon ABD doları arasında (10 milyon dolar dahil) olan firmalara 1",
- "10 milyon dolar üzeriyle 25 milyon dolar arasında olan firmalara 2",
- "25 milyon dolar üzeriyle 50 milyon dolar arasında olan firmalara 3",
- "50 milyon dolar üzeriyle 100 milyon dolar arasındaki firmalar 4",
- "100 milyon dolar üzerinde ihracatı olan firmalara ise 5 yetkilisine yeşil pasaport hakkı tanınmaktadır (Çevrimiçi, http://www.tim.org.tr/tr/basin-odasi-gundem-ihracatciya-yesil-pasaport-hakki-yasalasti.html Erişim Tarihi: 15.09.2017).

İhracat yapan şirketlerin yukarıdaki şartları yerine getirip getirmediği ise, Ekonomi Bakanlığı tarafından resmi dış ticaret istatistikleri bazında tanımlanmaktadır. İhracat yapan şirketlerin, ortakları ve ya çalışanları yeşil pasaport hakkından faydalanabilmekte, buna ek olarak, eğer ortak ve ya sahip konumunda bir tüzel kişi söz konusu ise, bu tüzel kişinin bu pozisyonlardaki çalışanlarına bu hak tanınmaktadır (Çevrimiçi, http://www.immib.org.tr/tr/gundem-yesil-pasaport.html Erişim Tarihi: 15.09.2017).

Öte yandan, bahsedilen yeşil pasaport uygulamasından yararlanabilecek şirker yetkililerinin, Türk Ceza Kanununun bahsedilen maddesinde ifade edilen kadar zaman geçmiş olsa dahi, resmi olarak kasten işlenen bir suça dair bir sene veya daha çok hapis cezasına veya affa uğramış olsa dahi devletin güvenliğine ya da anayasaya karşı işlenen suçlar ve çeşitli mali suçlardan kaynaklanan mahkumiyeti bulunmaması dahilinde 2 yıl süreyle yeşil pasaport hakkına sahip olabilmektedir (Çevrimiçi, http://www.tim.org.tr/tr/basin-odasi-gundem-ihracatciya-yesil-pasaport-hakki-yasalasti.html Erişim Tarihi: 15.09.2017).

Bu pasaport hakkına başvurmak adına şirketler, Ekonomi Bakanlığı'nın yayınladığı Talep Formu ile, üyesi oldukları İhracatçı Birliğine yapabilmektedirler. İhracatçı Birliklerinin, ibraz edilen belgeleri analiz etmesinin ardından, imzalanan talep formu, firma tarafından Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdürlüğü'ne verilmektedir. Bölge Müdürlüğü bu pasaportu onayladıktan sonra, İl Emniyet Müdürlüğüne yeşil pasaport başvurusu ilgili kişi tarafından gerçekleşmektedir (Çevrimiçi, http://www.immib.org.tr/tr/gundem-yesil-pasaport.html Erişim Tarihi: 15.09.2017).

1.7. Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi ve Uygulamaları

1.7.1. Dahilde İşleme Rejimi(DİR)

Dahilde İşleme Rejimi (DİR); serbest dolaşımda bulunmayan eşyaların, Türkiye gümrük bölgesinde işlem yapılarak, işlem yapılmış ürünün tekrar ihracının gerçekleştirilmesi maksadıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası tedbirlerine tabi olmadan ve vergileri teminatlı şekilde geçici süreyle ithal edilmesine imkan veren bir iktisadi etkili gümrük rejimidir (Cebeci ve Yılmaz, 2013:206).

DİR, firmaların yurtdışına satacağı malların yurtdışından alınana girdilerine dair vergi muafiyeti şeklinde dünya pazarlarında rekabet gücü kazandıran bir sistemdir. Bu açıdan bakıldığında, sistemin düzgün işleyişi bakımından mevzuat hükümleri kapsamında düzenlemeleri bulunmaktadır. Bir başka açıdan ise, sistemin bir yandan iktisadi üstünlükleri sayesinde artı yanları bulunurken eleştirildiği de görülmektedir (Sayılgan ve Şenol, 2010:38)

Geçici ithalat izninin, Türkiye'nin gümrük bölgesinden ihraç edilmesi ve ihracat taahhütlerinin yerine getirilmesi durumunda, sevkiyatta bulunan gümrük vergileri iade edilecektir. DİR, dünya pazarında hammadde temin ederek ihracatı artırarak, ihracat pazarlarına uluslararası pazarlarda rekabeti artırmayı, ihracat pazarlarını iyileştirmeyi ve ihracatı farklılaştırmayı hedefleyen bir yapıdır (Eryüzlü, 2013:60).

DİR, ihracat endüstrilerini onlardan tam olarak yararlanmaya teşvik etmeyi ve ihracat endüstrisindeki gümrük tarifelerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte, rejim ayrıca, ülkedeki yerli üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının olumsuz bir biçimde etkilenmediğini gözlemlenmektedir. Öncelikle işleme rejiminin avantajları şunlardır (Atayeter ve Erol, 2011:18):

- Ticaret politikası önlemlerine tabi olmama,
- İthalatta KDV, ÖTV, Gümrük vergisi, Anti-Damping ile diğer vergi ve fonlardan
- Muafiyet, Alınması gereken vergilere ilişkin teminat indirimi,
- KKDF istisnası,
- Vergi, resim ve harç istisnası,
- Yurt İçi Alımlarda KDV Tecil-Terkin uygulaması,
- Yurt İçi Satış ve Teslimlere izin verilmesi,
- Girdi maliyetlerinin düşürülerek rekabet gücünün artırılması,
- Ucuz hammadde kaynağının temin edilmesi,
- Yurt içinde yeteri derecede kaliteli olmayan hammaddenin uluslararası pazarda
- Bulunabilme imkânı, Rekabet yaratması nedeniyle yurt içindeki firmaların üretime önem vererek kaliteyi
- Artırmaya ve uluslararası pazara açılmalarına neden olması.

Bu hükümler, 4458 sayılı Gümrük Kanununun, Gümrük Kodunun 108-122 maddesi ve İhracatı: 2006/12 Sayılı İşleme Yönetmeliğine İlişkin Deklarasyon ile düzenlenmiştir. Uygulanacak üretim konusu ve uygulama esaslarına göre; İleri İşleme İzni ve İleri İşleme İzin Belgesi olmak üzere iki ana başlıkta toplanmıştır. Toe Üzerinde Muamele İzni (DIP); İhracat için gümrük muafiyeti olan ithalat yapan Gümrük İdaresine verilen izindir, İlerleme İşleme İzni Belgesi (DİIB) ise; Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen, ihracat için gümrük dışı muaf ithalat ve / veya yerli alımlar sağlayan bir belgedir.

"Dahilin işlenmesi" terimi, yerli üretimin ithal girdilerinin kullanılması şeklinde açıklanabilir. Bu bağlamda, işleme, uluslararası ilişkilerin ve çalışma bölümünün doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan ve yüz yıldır yaygın olarak uygulanan bir üretim şeklidir

(Başkol, 2016:2). Buna ek olarak, bu rejim, dünya pazarındaki fiyatlardan hammadde temin ederek ihracatı artırmak, ihraç edilen ürünlerin uluslararası pazarlarda rekabet edebilirliğini arttırmak, ihracat pazarlarını iyileştirmek ve ihraç ürünlerini çeşitlendirmek amacıyla; tayin, yöne ilişkin önlemlerin düzenlenmesi ve uygulanması ve ithal girdi ve ihracat olarak kabul edilen satış ve teslimatları kullanarak işlenmiş ürünlerin ihracatının geliştirilmesidir.

DİR, bir konsept olarak, mevzuata girmesine rağmen, ülkemizdeki bu rejimin uygulanmasına paralel olarak 1984 yılında yürürlüğe giren İhracat Teşvik Tebliği de yer almaktadır. Daha sonra, 2005/8391 sayılı DYY kararını 27.01.2005 tarih ve 25709 sayılı Resmi Gazetede yayınlamış ve 1996 yılında yayınlanan karar kaldırılmıştır (Namlı, 2007:10).

Daha sonra Dış Ticaret Müsteşarlığı, 20/12/2006 tarih ve 26382 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İhracat: 2006/12 Sayılı İşleme Mevzuatı" hükümlerini bu Müsteşarlık tarafından yayınlamıştır. Ülkemizde uygulanmakta olan ihracat teşvikleri, Türk Eximbank'ın sağladığı devlet yardımları, iç ve dış işleme rejimi, kredi, sigorta ve garanti programları, ihracat, ihracat satış ve dağıtımları ile döviz kazandırıcı hizmetler ve faaliyetlerdir.

DİR, maddi olmayan üç teşvik sisteminden bir tanesidir (Çınaroğlu, 2007:86). Tekstil ve konfeksiyon aksesuarlarının ithalatı ve ihracatı ile malların onarımı, boyanması, tekrarlanması, montajı, montajı ve ambalajlanması Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılır ve Ekonomi Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı tarafından yetkilendirilir.

DİB'lerin süresi, sektöre bağlı olarak en fazla 12 ay süreyle izin verilir. 2006/12 bildirgesine göre DİB'nin açılışı ve kapatılması ihracatçı birlikleri tarafından gerçekleştirilmektedir. DİR'ı ülkemizde idame etme yetkisi 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (Gümrük Müsteşarlığı) tarafından verilmektedir. Bununla birlikte, DİE'den yararlanmak isteyen firmalar DİİB'ü Ekonomi Bakanlığı'ndan sağlanmaktadır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, DİİB'nin kapsadığı görevlerin ithalatında kanunla sağlanan olanaklardan yararlanmaktadır. DİR, Şartlı muafiyet ve geri ödeme olarak adlandırılan iki sistemden meydana gelmektedir "2006/12 Kapsamlı İşleme Rejimi Tebliği" ne göre şartlı muafiyet (süspansiyon) sistemi; İşleme izin belgesi / işlem içi işleme izni kapsamında ihraç edilmeyi taahhüt eden işlenmiş ürünün temin edilmesinde yararlanılan (Serbest bölge hariç), serbest dolaşımda mevcut olmayan hammadde, yardımcı malzemeler (katalizör olarak kullanılanlar da dâhil olmak üzere), yarı mamul ürünler, değiştirilmemiş ürünler, paketleme ve işletme malzemeleri (belge / izin şirketleri ve / veya yan sanayi şirketi tarafından)) İkamet edilen şirketler tarafından alınan teminatın, ticaret politikası önlemlerine tabi olmadan mükellefi bağlayarak ve ihracat taahhütünün yerine getirilmesiyle vergiden ve / veya ücretsiz ithalattan sonra iadesidir.

İşleme izin belgesine göre işleme izin belgesi kapsamında serbest dolaşıma giren hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, değiştirilmemiş mallar, ambalajlama ve işletim materyallerinden elde edilen işlenmiş mal ihraçlarında geri ödeme sistemi uygulanmaktadır. Şartlı muafiyet sistemi ile geri ödeme sistemi arasındaki en büyük fark, geri ödeme sisteminde işlenecek malların zaten serbest dolaşım malları olması ve bu faaliyet sonucunda ihracatla birlikte ithalat vergisi geri ödemesidir. Şartlı muafiyet sisteminde, ithalat vergisi ödenmez ve ürün DİR içinde ihraç edilir. İhracat pazarında şartlı muafiyet sistemi belirgin ise, geri ödeme sistemi ihracat potansiyeli faydalıdır (Öner, 2002:101).

Ekonomi Bakanlığınca sektörlere göre (tarım, üretim, madencilik, hizmetler) düzenlenen DİBB (öngörülen ihracat ve ithalat rakamları) sayısı, DİB'lerin sayısı, Ekonomi Bakanlığı tarafından iptal edilen DİİB'lerin sayısı, DİİB sayısı Resmi Gazete'de yayımlanmaktadır.

Bu şartlar, yerli üreticilerin, işlenmiş ürünün ihraç edilmesi, ülkede belirli bir işleme tabi tutulması veya işlemin tamamlanmasından sonra oluşması için ekonomik olarak olumsuz bir şekilde etkilenmeyecek biçimde gerçekleştirilmelidir. DİR 2006/12 uyarınca şirketler tarafından kullanılan hammaddeler, yardımcı malzemeler, yarı

mamuller, mamul mallar, değişmemiş mallar ve ambalaj malzemeleri yurtdışından sağlanabileceği gibi şartlı muafiyet kapsamında da sağlanabilmektedir (Çevrimiçi, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061220-23.htm Erişim Tarihi: 04.08.2017).

Ülkemizde girdi faktörlerinin (enerji, işçilik maliyetleri, hammadde) yüksek maliyeti nedeniyle, yoğun emek ve fason üretimi ve KDV, gümrük vergisi, anti-damping, kota ve standardizasyon gibi ticaret politikalarından muafiyet Dış Ticaret ve Teknik Düzenlemeler sistemi kapsamında olunmaması sebebiyle DİR ilgi çekici hale gelmektedir.

DİR Değerlendirme Komitesi, 07/07/2010 tarihli ve 27634 sayılı Resmi Gazete "Dâhilde İşleme Rejimi Değerlendirme Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (İhracat 2010/9)"na istinaden yayımlanarak kurulmuştur. Bu komite, Ekonomi Bakanlığı, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar ve Türk İhracatçılarından temsilcilerden meydana gelmiştir. Her 6 ayda bir toplanan bu organizasyon, yerli üreticilerin temel ekonomik çıkarlarına zarar vermeyecek ve ihracat ürünlerimizin rekabet gücünü ve ihracat potansiyelini artıracak koşulları sağlayacak şekilde çalışmaktadır (Çevrimiçi, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/07/20100707-10.htm Erişim Tarihi: 28.07.2017).

Ticaret Politikası Önlemlerine tabi olmaksızın alınması gereken her türlü vergi muafiyeti istisnadır. Bu Kararname uyarınca Rejim kapsamında yapılacak ithalatlar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da yer alan esaslara tabidir. Ancak, ilgili Karara göre, teminat uygulanmasında belirli özelliklere sahip şirketler için indirim uygulanmaktadır.

Bu uygulamaya göre; başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde dış ticaret sermayesi şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri tarafından başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde ve ihraç sözleşmeleri ithalatta telafi edilecek kapalı belgeler kapsamında toplam

500.000 ABD Dolarına veya daha azına; Bu ithalatlarda doğacak herhangi bir vergi tutarının% 1'i (yüzde biri) Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'ye devredilecektir. (Türk Eximbank) "Garanti Sigortası" hesabında alındıktan sonra ilgili gümrüklere izin verilir (Çevrimiçi, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/07/20070725-14.htm Erişim Tarihi: 14.07.2017).

Karara göre, indirim teminatının şartları incelendiğinde Rejimin bazı hassasiyetlerini görme şansı bulunmaktadır. Buna göre; ihracatı teşvik amacıyla geliştirilen şirket türleri (dış ticaret sermayesi şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri) öncelik ve imtiyaz sahibidir.

Yani şirket türlerinin genişlemesinin teşvik edilmek istenildiğini görüyoruz. Bağımsız üretici ihracatçılarının iskonto edilmiş teminattan yararlanabilmeleri için, başvuru tarihinden bir yıl önce verilen ve ihracat taahhütleri kapatılan belgelerin miktarı 500.000 ABD Doları'nın altında olmamalıdır. Bu nedenle, sermaye yapısının güçlü olduğunu ve işlem hacminin büyük firmalara ayrıcalık olarak görüldüğünü görüyoruz. Açıktır ki, küçük işlem hacmine sahip şirketler için, sektörel dış ticaret firmaları bu sürece katılmalı ve işlemler yoluyla bunları gerçekleştirme yönündedirler.

Burada belirtilmesi gereken bir diğer husus, ithalatçı firmaların sorumluluklarını yerine getirememesi durumunda ortaya çıkan vergi yükümlülüğünün sigorta fonuna alınmasıdır. Bu sisteme göre, bu sistemden doğan vergi borcu ilk olarak ihracat yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlerden toplanmaktadır.

Eğer bu mümkün değilse, ithalatla ilgili her türlü vergi, teminat sigortası kapsamındadır (Çevrimiçi, http://www.dpt.com.tr/bm_disticaret.asp?adim=1 Erişim Tarihi: 26.06.2017).

Sigortacılık sektörü bu dönemde genişlemeye başlamış olsa da, kamu kesimi sigortası sektör açısından önemli bir girişim olmuştur, ancak uygulamadaki sorunlar nedeniyle 99/2 sayılı Tebliğ kapsam oranı artmıştır % 1'den% 10'a yükselmiş ve sigorta uygulaması devre dışı bırakılmıştır. Bununla birlikte, iskonto edilmiş teminatın

uygulanmasına ilişkin olarak, 99/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen hüküm (Çevrimiçi, http://www.gib.gov.tr/node/89033 Erişim Tarihi: 14.06.2017);

• Başvuru tarihinden önceki takvim yılında dış ticaret sermayesi şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri tarafından yapılan ihracat kadarıyla,

• İhracat taahhütleri kapatılan belgeler kapsamında, imalatçı-ihracatçıların başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde yaptıkları ve toplamda 1 milyon ABD Doları'nın altına düşmemiş ihracatları,

• İhracatını son üç takvim yılı için yılda 5 milyon ABD Dolarını aşan veya son beş takvim yıllında her yıl 1 milyon ABD doları ihraç eden firmalar, belgeler kapsamında toplam 1 milyon ABD Doları'na İhracat taahhütleri, başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde kapanmıştır. İthalatlarında, yaptıkları ihracatı dolar karşısında değil, en fazla olan ithalat hacimlerine;

Teminat yapılacak vergi tutarının% 10'u teminatın yerini alması için teminat olarak muhafaza edilecektir. Özellikle sadeleştirilmiş teminat uygulaması için güçlü sermaye yapısına sahip firmaların kullanılması mümkündür. Bu başvuruyla iki önemli hedefin yönlendirildiğini belirtebiliriz;

• Kamu alacaklarının güvence altına alınması, takip ve tahsil işlemlerinin pratik hale getirilmesi;

• Küçük ve orta ölçekli şirketleri, sektörel dış ticaret şirketleri aracılığıyla ihracata yönelik faaliyetlerde bulunmaya teşvik edilmesi,

Küçük ve orta ölçekli firmaların sektörel dış ticaret şirketleri aracılığıyla ticaret yapmalarını teşvik etmesinin önemli nedenleri vardır:

Şirketlerin yurtdışında pazar araştırması, reklamcılık ve talep yaratımı için zaman ve kaynağı ayrı ayrı dağıtmalarını önlemek; Bu gibi faaliyetleri bir elden yaparak dış talepleri genişletmek. Bu şekilde üreticiler verimli ve yüksek kalitede üretim üzerinde yoğunlaşabilir ve kalite rekabetçiliği artırabilir.

İlgili şirketlerin kaynakları ve imkânları üzerinde odaklanmayı ve dış ticaret işlemleri için kaynak ve zaman dağıtma gerekliliğinden kurtarmak,

Üretimin verimliliğini ve kalitesini artırmak, ürünlerin rekabet gücünü yükseltmek,

Dış ticaret işlemlerinin bu alandaki uzman şirketler tarafından yapılmasını temin ederek, bilgi ve tecrübesizlikten kaynaklanan operasyonel hataları ve dolayısıyla kaynak ve zaman kaybını en aza indirgemek.

İskonto edilmiş teminat başvurusundan yararlanma şartı ile aşağıdaki değişiklik yapılmıştır: İhracatçı firmaların ihracatı, ihracatçı firmaların başvuru tarihinden dört yıl önce yapılmış ve ihraç taahhütleri, Toplam 2 Milyon ABD Doları'ndan az olmayan belgelerin kapsamında ve Son üç takvim yılı için yılda 5 Milyon ABD dolarını aşan veya ihracatı, son beş takvim yılı için her yıl için 1 Milyon Doları aşan ve başvuru tarihinden dört yıl önce ihraç edilen ve ihracat taahhütleri verilmiş olan ihracatçılar kapalı, ithalata, yapmış oldukları ihracat kadar ABD doları ödemeyecekler ve tahakkuk ettirilecek vergi tutarının %10'unun teminatın değiştirilmesi için teminat olarak saklanması şartına uyacaklardır.

Bu kanunla imalatçı-ihracatçı firmaların ve ihracatçı firmaların sözleşme şartları 4 yıla çıkarılmış ve taahhüt miktarı 2 Milyon ABD Doları'na yükseltilmiştir. Böylece, zaman yayılmış ve söz konusu şirketler için esneklik kazandırılmıştır. Bu değişimde özellikle o dönemlerde yaşanan ekonomik ve finansal krizlerin büyük bir etkisi olduğunu belirtebiliriz.

Bu değişiklikle, başvuran şirketler, ekonomik durumun iyi olduğu herhangi bir yılda yüksek performans sergilediğinde, bu performans, ekonomik durumun kötü olduğu diğer yıllarda vergi avantajı sağlamıştır. Bununla birlikte, 2005/8391 sayılı Karar ile birlikte indirim garantisinin uygulanmasında köklü bir değişiklik yapılmıştır. Bu Karara göre;

A) İşleme izin / dâhilde işleme izni kapsamında Sınıf A onaylı şahsiyet belgesi statüsüne sahip firmalar tarafından yapılacak ithalatın vergisinin % 1'i

B) İşleme izin / dâhilde işleme izni kapsamında B sınıfı onaylı statü belgesi sahibi şirketler tarafından yapılacak ithalatın vergisinin % 5'i,

C) İşleme izin / dâhilde işleme izni kapsamında Sınıf C onaylı kişi statü belgesi sahibi firmalar tarafından yapılacak ithalat durumunda ithalat vergisinin % 10,

D) "Dış ticaret sermayesi şirketleri ile dış ticaret şirketleri tarafından, bir yıl öncesinde yapılan ihracatın yanı sıra işleme izni / işleme izni kapsamında yetkili kişi statüsü belgesi bulunmayan ithalat durumunda Belge / izin başvuru tarihine kadar, ithalat vergisinin % 10'unun"

E)Tarımsal ve işlenmiş tarımsal ürünler için toplam 500 (beş yüz) Bin Doları, ihracatın ihraç izin belgesi kapsamında gerçekleştirilecek ihracat izin belgesi kapsamında% 10'unu"

F) Son üç takvim senesinde her yıl için ihracatı her beş Milyon ABD Doları'nı aşan veya ihracatı, son beş takvim yılında her yıl için 1 (bir) Milyon ABD doları ihraç eden ülkeler, İhracatı düzenlemiş ve taahhüdü bitmiştir,

Bu Kararın yayımlandığı tarihten sonra verilen işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için milyon ABD doları, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için en az 500 (beş yüz) ABD Dolarının altında olmak koşuluyla bu ithalattan doğan iskontonun % 10'u güvenlik olarak teminat olarak belirlenmesi koşuluyla, gümrük makamlarında ithalat yapılmasına izin verilecektir.

Bahsedilen değişim göz önünde bulundurulduğunda iskonto edilmiş teminatın uygulanmasının detaylandırıldığını ve kapsamının genişletildiği anlaşılmaktadır. Zira, Gümrük Mevzuatında Sertifikalı Kişi olarak tanımlanan şirketler bu başvuruda yer almaktadır. Ayrıca, endüstri ürünleri ve tarımsal ürünler ihraç eden şirketler için farklı koşullar getirerek esneklik sağlanmıştır.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliği Anlaşması 1 Ocak 1996'da Türkiye-AB Ortaklık Konseyi 1/95 Kararı ile yürürlüğe girdiği için, Türkiye, AT düzenlemelerine uygun olarak çeşitli düzenlemeleri kabul etmiştir. Sözü edilen düzenlemelerden biri, Türkiye'nin ihracat teşvik sisteminin kaldırılması ve Dâhilde işleme rejimine geçişi NO. 95/7615, 1 Ocak 1996'da yürürlüğe girmiştir. Bugün için, Dâhilde İşleme Rejimi Kararname ile hayata geçirilmiştir. 2005/8391 27 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir (Çevrimiçi, http://www.tariff-tr.com/InwardProcessingRegime.aspx Erişim Tarihi: 13.06.2017).

1.7.1.1. Dahilde İşleme Rejiminin Tanımı ve Amaçları

Dâhilde işleme, Türk imalatçılarına ve ihracatçılara, ihraç edilen malların üretiminde gümrük vergisini ödemeden ve ticari politika önlemlerine tabi tutulan hammadde, ara tamamlanmamış malları almalarını sağlayan bir sistemdir. Dâhilde işleme, izni verilmesi şartıyla, dâhilde işleme izni sahibi, yetki belgesinde belirtilen malları ithal etmek ve ithal edilen malları işledikten sonra ihraç etmekle yükümlüdür. Dâhilde işlemenin temel gayreti, malzemeleri dünya pazarında fiyatlarla korumak ve Türk ihracatçılarının rekabet gücünü artırmaktır (Çevrimiçi, http://www.tariff-tr.com/InwardProcessingRegime.aspx Erişim Tarihi: 13.06.2017).

Dahilde işleme prosedürü ekonomik etkiye sahip özel bir prosedürdür ve serbest dolaşımda bulunmayan malların işleme işlemi için elde edilen telafi edici ürünlerin tekrar işleme tabi tutulması ve yeniden ihracı için geçici olarak Türkiye gümrük bölgesine ithal edilmesi esasına dayanır.

Dahilde İşleme Prosedürünün amacı, dünya pazar fiyatlarında hammadde temin ederek ihracatı artırmak, ürünlerin uluslararası pazarda ihracatının rekabet gücünü artırmak, ihracat pazarlarını iyileştirmek ve çeşitlendirmek olarak ifade edilebilir.

1.7.1.2. Dâhilde İşleme İle İlgili Tedbirler

Dahilde işleme prosedürü kapsamında Süspansiyon Sistemi ve Geri Çekilme Sistemi adı verilen iki önlem türü vardır.

Süspansiyon Sisteminde serbest dolaşımda olmayan ve ihraç edilen malların üretiminde kullanılan hammadde, yardımcı malzemeler, paketleme ve işletme malzemeleri, ithalat vergileri veya ticarete tabi tutulmaksızın Türkiye gümrük bölgesi sakinleri tarafından ithal edilmektedir İthalatta ortaya çıkan teminatlandırma nedeniyle alınan poliçe önlemleri ve daha önce alınan teminat, Dahilde İşleme Yetki Belgesi / Dahilde İşleme İzni kapsamında üretim sonucunda elde edilen malın ihracını takiben geri gönderilir (Çevrimiçi, http://ggm.gtb.gov.tr/frequently-asked-questions-faq/inward-processing Erişim Tarihi: 15.06.2017).

Süspansiyon sistemi, imalatçı-ihracatçılar ve ihracatçılar, üretim sürecinde kullanılması planlanan hammaddeleri ithal etmesine izin vererek ve ithalat sırasında ithalat vergileri ve KDV'ye tabi olmayan nihai mamulleri ihraç ederek Türk imalatçı-ihracatçı / ihracatçılarına vergi muafiyeti getirmektedir. Bu sistem uyarınca, halka arzın yararlanıcısı, ithalat sırasında, özel makamlara, toplam vergi ve KDV tutarında teminat mektubu veya teminat mektubu göndermek zorundadır. İzin sahibinin ihracat performansı, indirimli bir teminat alma kriterlerini karşılıyorsa, izin sahibine indirimli teminat oranı uygulanabilir.

İmalatçı-ihracatçı, halka arz veya özel sınıflandırılmış şirketler altında dört yıl içinde 1.000.000 veya 500.000 Dolar'dan fazla ihracat yapabilirse, tüm vergilerin ve KDV'nin% 1,% 5 veya% 10'unu teminat olarak verebilirler. Bu vergi imtiyazı yetki belgesinde tüm detaylar belirtilmelidir.

Süspansiyon sisteminde imalatçı-ihracatçılar ve ihracatçılar, izin belgesinde belirtilen ithal mal yerine eşdeğer malları kullanabilirler. Eşdeğerlik, yetkilendirme belgesinde belirtilen ithal mal yerine serbest dolaşımda malların değiştirilmesini sağlayan bir prosedürdür. Eşdeğerliliğin, telafi edici mallar (son mallar) içinde olmayan girdiler (hammaddeler veya tamamlanmamış ara mamuller) açısından değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmalıdır. Eşdeğer eşyalar aynı kalitede olmalı ve ithalat malları ile aynı özelliklere sahip olmalıdır.

Geri Çekilme Sistemi: Ham madde, yardımcı madde, paketleme ve işletme dolumunda elde edilen dengeleme ürününün serbest dolaşımda ihracı durumunda, ithalat sırasında alınan görevler geri ödenecektir. Bu bağlamda ticari politika önlemleri Gümrük İdaresi tarafından ithal mallar için uygulanmakta ve dış ticaretteki teknik düzenlemeler ve mal ithalatı için standardizasyon mevzuatı da dahil olmak üzere diğer prosedürler tamamlanmalıdır (Çevrimiçi, http://ggm.gtb.gov.tr/frequently-asked-questions-faq/inward-processing Erişim Tarihi: 15.06.2017).

İthalat sırasında ödenen malların ithalat masrafları, ihracat taahhütlerinin yerine getirilmesinden sonra vergi iadesine tabi olabilir. Dezavantajlı sistem kapsamında mallar

Türkiye'ye serbest dolaşıma girdiğinde ithalat vergisi ve KDV ödenmelidir. Telafi edici ürünler ihraç edildiğinde KDV iadesi ve ithalat vergisi talep edilebilir.

1.7.1.3. Dâhilde İşleme Rejiminde KDV Uygulaması

Dâhilde İşleme Rejiminde işlem gerçekleştirmek arzusunda olan mükelleflerin, yurt dışına satacakları ürünlerin üretimine katacakları girdileri vergisiz bir biçimde yurt dışına satabilmek adına ithalat sürecinden önce, Gümrük Birliği dahilide Avrupa Birliği'nde bulunan ülkelerden gerçekleştirecekleri ithalat için Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan "*Dahilde İşleme İzin Belgesi*" ni, diğer ülkelerden gerçekleştirecekleri ithalatları için ise, "*Geçici Kabul İzin Belgesi*" ni almaları şarttır.

Bu bağlamda, yurt dışından ham ve yardımcı madde alımında katma değer vergisi alınmamakta olup, benzer ham ve yardımcı maddelerin ülkeden satın alımında KDV alınmasının adaletsizce olduğunun düşünülmesi sonucunda, Katma Değer Vergisi Kanunu yeniden düzenlenmiş ve 4369 sayılı Kanunla geçici 17. Madde eklenmiştir (İnanç, 2011:206). Bu maddeye göre;

"İhracatın şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde zamanında alınmayan vergi, vergi ziyaı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte alıcıdan tahsil edilir."

Bu bağlamda, işlem yapma yetkilisi olarak Bakanlar Kurulu tayin edilmiş; bu kurul ise, 98/11766 sayılı Kararname uyarınca, tekstil ve konfeksiyon iş kolunun, 2000/1162 sayılı Kararname uyarınca ise, demir-çelik, otomotiv ve otomotiv yan sanayi iş kollarının, 2001/2325, 98/11766 ve 2000/1162 sayılı Kararnameler ise, geçerliliğine son verilerek iş kolu ayrıştırılmadan tüm iş kolları bu uygulamanın kapsamı dahilinde olmaktadır. Bu doğrultuda, Maliye Bakanlığı ham madde olması için satın alınan ürünlerden imal edilen malların direkt olarak ihraç edilmesi şartı da kaldırılmıştır (İnanç, 2011:206).

13 Aralık 2016 tarihi itibariyle geçerli olan 8 nolu KDV Genel Tebliği uyarınca, elinde, Dâhilde İşleme İzin Belgesi bulunduran mükellef KDV ödemesi yapmadan yurt dışından ya da ülkesinden aldığı hammadde ile ürettiği malları KDV ile sattığında ve buna ek olarak, bahsedilen malları müşteri yurt dışına satarsa KDV geri ödemesi talep edememektedir. KDV geri ödeme talep koşulu ise, bahsedilen mal müşterisinin dış ticaret sermaye ya da sektörel dış ticaret şirketi olmasıdır. Öte yandan, bu belgeyi elinde bulunduran mükelleflerden, KDV ödemeden yurtdışından ve ya yurt içinden satın aldığı hammadde ile ürettiği malları, ihraç kayıtlı teslimlerinde KDV geri ödemesi hesaba katılırken, izin belgesi dâhilinde dışsatım kayıtlı teslimlerde hesaplanan ve tahsil edilmeyen KDV, iade KDV olarak dikkate alınacaktır (Şahin, 2017:93).

1.7.2. Hariçte İşleme Rejimi ve Uygulamaları

Hariçte işleme, içe aktarma işleminin tam tersi olarak karşımıza çıkmaktadır. Topluluk mallarının yurtdışında işlenmesine ve topluluğa serbest dolaşıma girmeleri için verginin yalnızca yurtdışındaki katma değer üzerinden ödenmesi gerekmektedir. Böyle bir sistem olmaksızın, toplulukta üretilen malların yanı sıra yurtdışındaki katma değer üzerinden de ödenecek vergi yükümlülüğü söz konusu olmaktadır. Bu bağlamda, ekonomik etkilere sahip gümrük işlemleri ile ilgili, 24 Eylül 2001 tarih ve C 269 sayılı ve 7 Eylül 2005 tarihli ve C 219 sayılı yönergelerle amaçlanan yasal hükümlerin doğru uygulanmasını kolaylaştırmak için bir araç sağlamaktır (Çevrimiçi, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-exportation/outward-processing_en Erişim Tarihi:14.06.2017).

Harici işleme, daha önce ihraç edilen AB mallarından üretilen üçüncü ülkelerden gelen malların ithalatında vergi indirimini sağlar. Nihai ürünleri imal etmek için AB tarafından üretilen hammaddelerin kullanılmasını teşvik ederken, işletmelerin AB dışında daha ucuz işgücü maliyetlerinden faydalanmalarını sağlamaktadır. Mallar, Birlik içerisinde bulunmayan işlemlere tabi tutmak için geçici olarak ihraç edilebilmektedir (Georgescu, 2016:7).

Bu prosedür aynı zamanda defolu malların onarımı için veya Standart Değişim Sistemi (SES) kapsamında eşdeğer eşyalarla değiştirilmesi için üçüncü bir ülkeye geri

gönderilmesine izin vermektedir. Mallar sadece KDV'ye tabiyse, bu prosedür kullanılmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Amacı

Türkiye'de ihracatın artırılması amacıyla yürürlüğe konulan pek çok destek bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı bu ihracat desteklerinin kullanım düzeyini araştırmaktır.

2.2.Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırma kapsamda problem cümlesi " İstanbul'daki matbaa ihracatı yapan firmaların ihracat desteklerinden yararlanma durumları nasıldır" olarak belirlenmiştir.

2.3.Araştırmanın Önemi:

Ülke ekonomisinin gelişimi açısından ihracat büyük önem arz etmektedir. Firmaların ihracat düzeylerinin arttırılması için getirilen desteklerin firmalar tarafından ne derece kullanıldığının tespit edilmesi, bu konuda eksikliklerin görülmesi ve gereken düzenlemelerin yapılabilmesi açsından önemlidir.

2.4.Evren Örneklem:

Bu araştırmanın evrenini İstanbul İli Matbaa sektöründeki ihracat yapan firmalardaki üst düzey yöneticiler oluşturmaktadır. Örneklem ise bu yöneticiler arasından seçilen 49 kişidir.

2.5.Verilerin Toplanması

Araştırmadaki anket bizzat araştırmacı tarafından şirket yöneticilerine uygulanmıştır. Araştırmada Mehmet AKÇA "İhracat teşviklerinin işletmeler üzerindeki etkileri: Gaziantep'te bir uygulama" isimli yüksek lisans çalışmasında kullanılan anketten uyarlanarak uzman görüşü alınarak bizzat araştırmacı tarafından oluşturulan anket kullanılmıştır. Anket soruları firmaların ihracat desteklerinden yararlanma durumlarını ortaya koymaya yönelik betimleyici araştırma yöntemiyle değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Betimleyici Araştırmalar "ilgi duyulan konu ya da etkinliklerin bir betimlemesini, tasvirini elde etmeyi amaçlayan araştırmalardır. Bu araştırma tipinde çalışılan olgu ya da örneklem hakkında elde edilen veriler betimlenerek temel özellikleri tasvir edilir" (İslamoğlu, 2016).

2.6.Sınırlılıklar

Bu araştırma İstanbul'daki matbaa sektöründeki ihracat yapan firmalardaki yöneticiler arasından seçilen 49 kişinin verdiği cevaplarla sınırlıdır.

2.7.Sayıltılar

Araştırmaya katılanların kendi oluruyla kimsenin etkisinde kalmadan gerçek algılarını yansıtacak şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

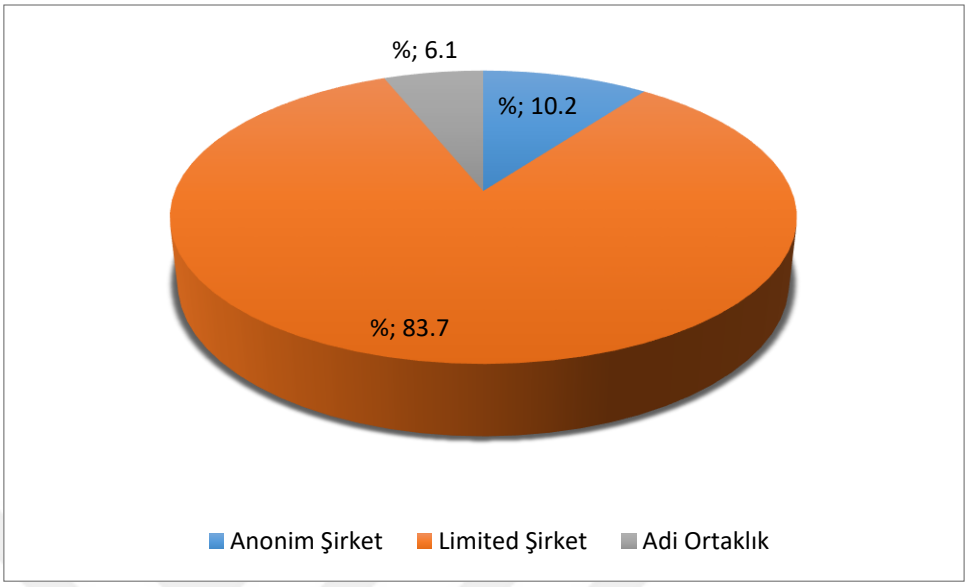
2.8.Verilerin Analizi:

Araştırmadaki anketler SPSS 22 programına girilerek kodlanmıştır. Sosyo demografik değişkenler ve ihracat destekleri ile ilgili sorulara verilen cevapların tanımlayıcı istatistikleri tablolaştırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

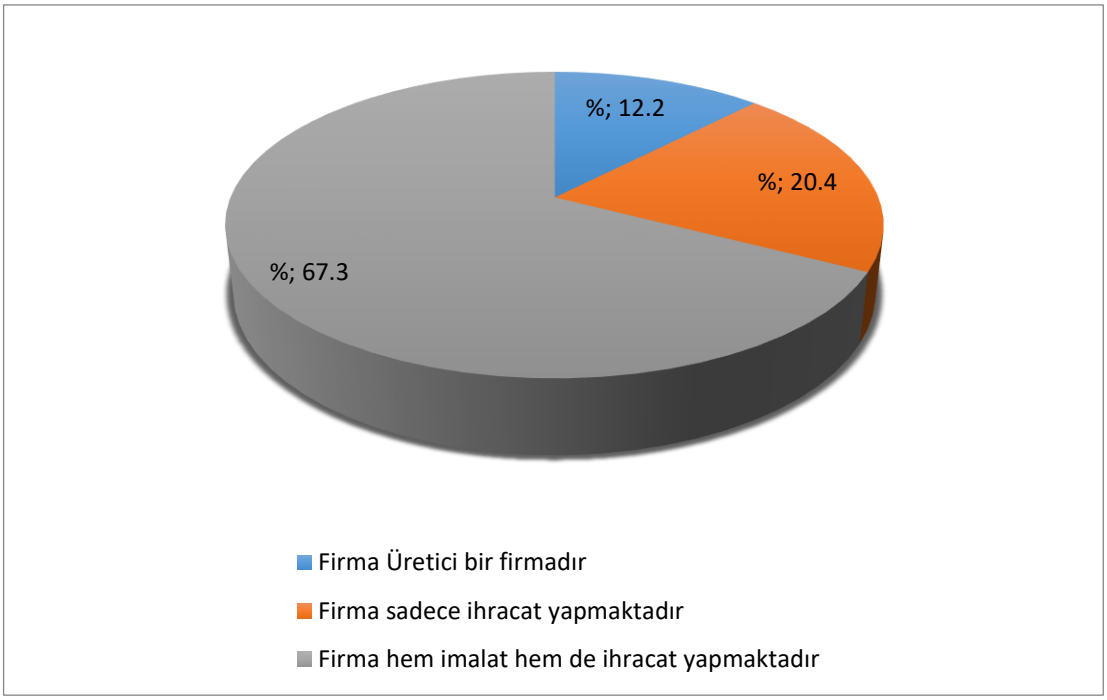
BULGULAR

3.1. Sosyo Demografik Bulgular

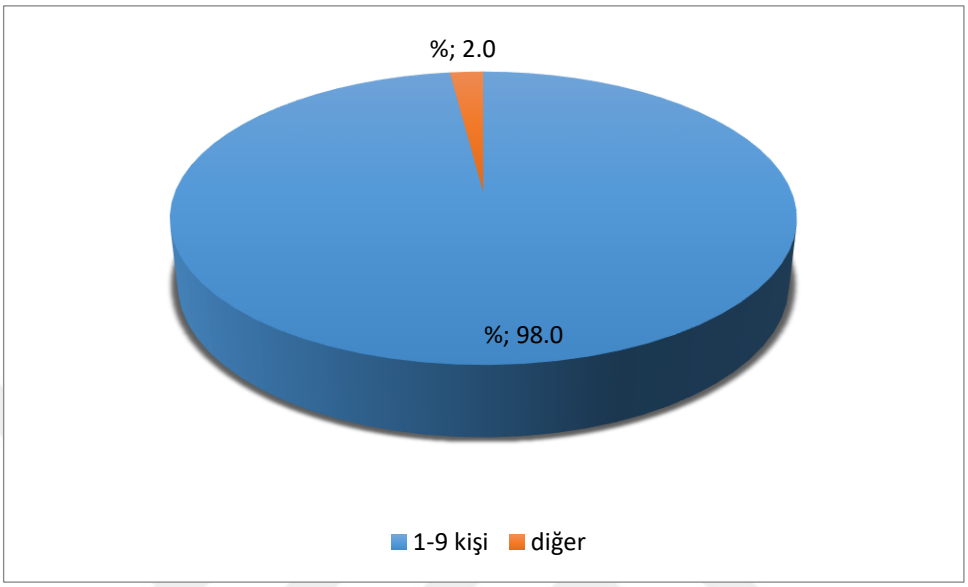
Şekil 1. Hukuki yapı dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların % 10,2 anonim şirket, %83,7 limited şirket, %6,1'i adi ortaklık hukuki yapısındadır.

Şekil 2. Firma durumu dağılımları

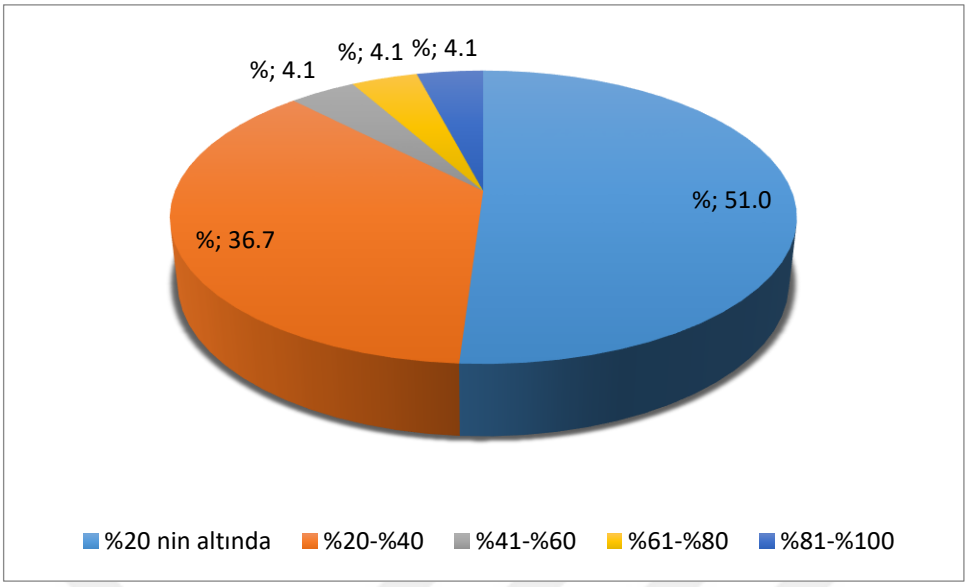
Araştırmaya katılan firmaların 12,2'si üretici firma, 20,4'ü sadece ihracat yapan firma, 67,3'ü hem imalat hem ihracat yapan firmadır.

Şekil 3. Dış ticaret departmanında istihdam edilen personel dağılımları

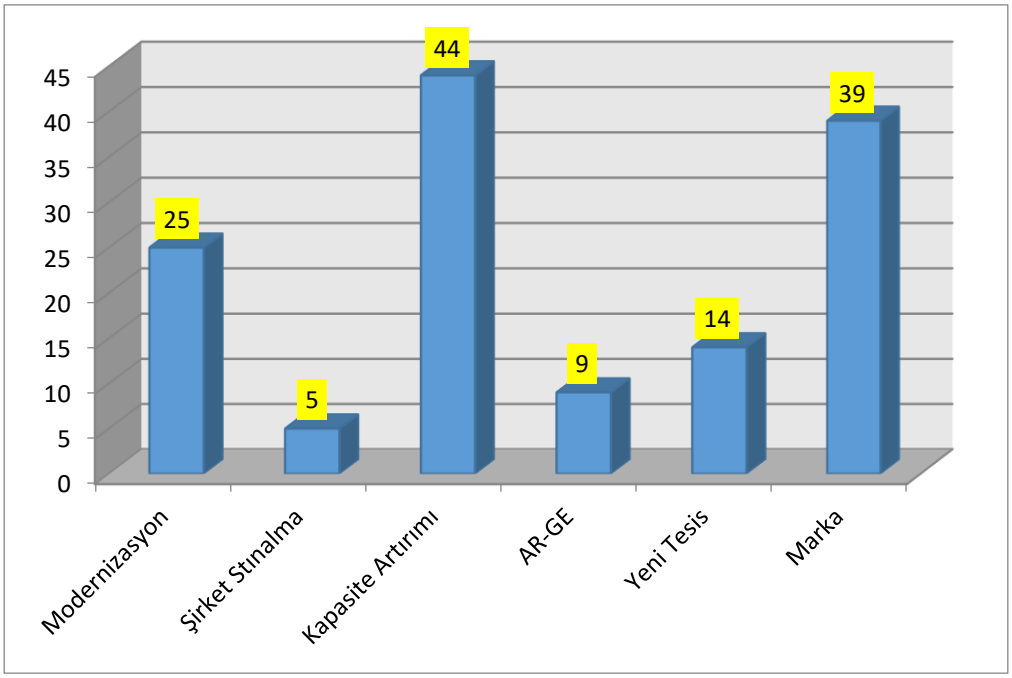
Araştırmaya katılan firmaların dış ticaret departmanında istihdam edilen personel sayıları %98'inin 1-9 kişi, %2'sinin diğerdir.

3.2.İhracat Desteklerine İlişkin Bulgular

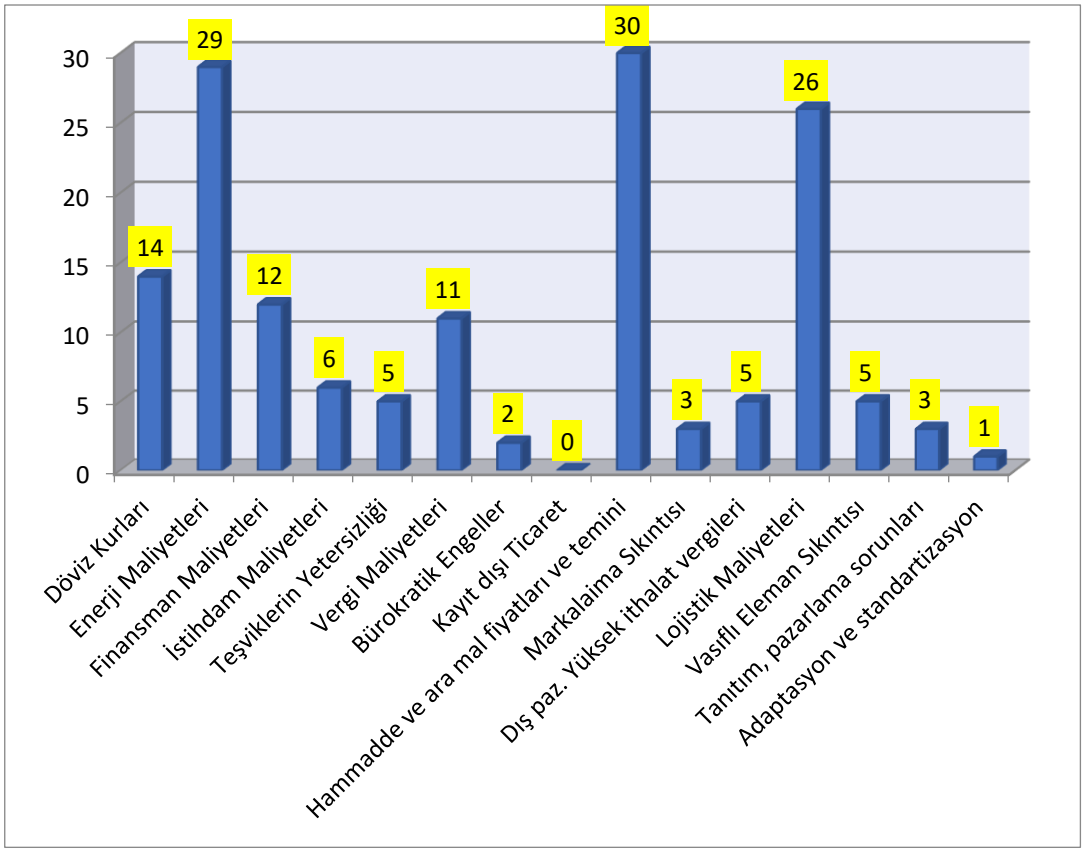
Şekil 4. Son iki yıl içerisinde toplam üretimin ihracattaki payı

Araştırmaya katılan firmaların son iki yıl içerisinde yaptıkları toplam üretimin ihracattaki payı % 36,7'nde %20 nin altında, %51,0'inde %20-%40, %4,1'sinde %41-%60, %4,1'sinde %61-%80 ve %4,1'sinde %81-%100'dür.

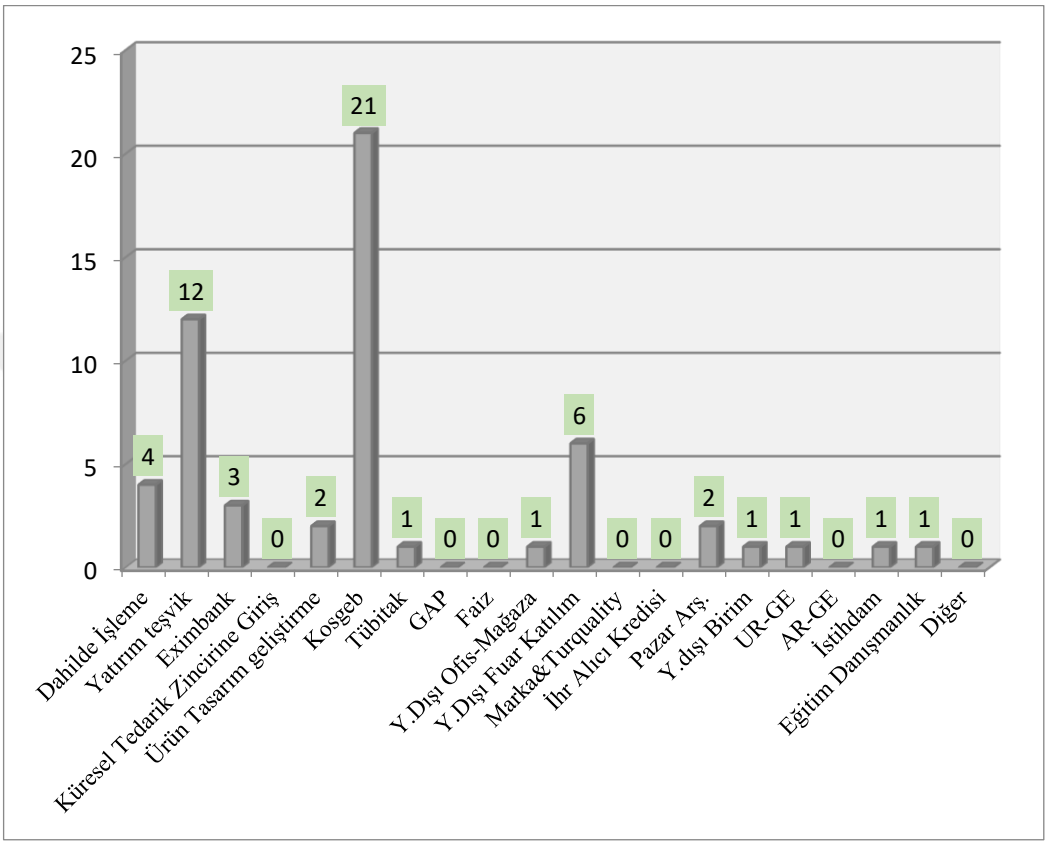
Şekil 5. "İhracatınızın artması sizi nasıl bir yatırıma yöneltmektedir" sorusu dağılımları

Araştırmaya katılan firmalar ihracatın artması ile en fazla kapasite artırımı, markalaşma ve modernizasyona yönelmektedir.

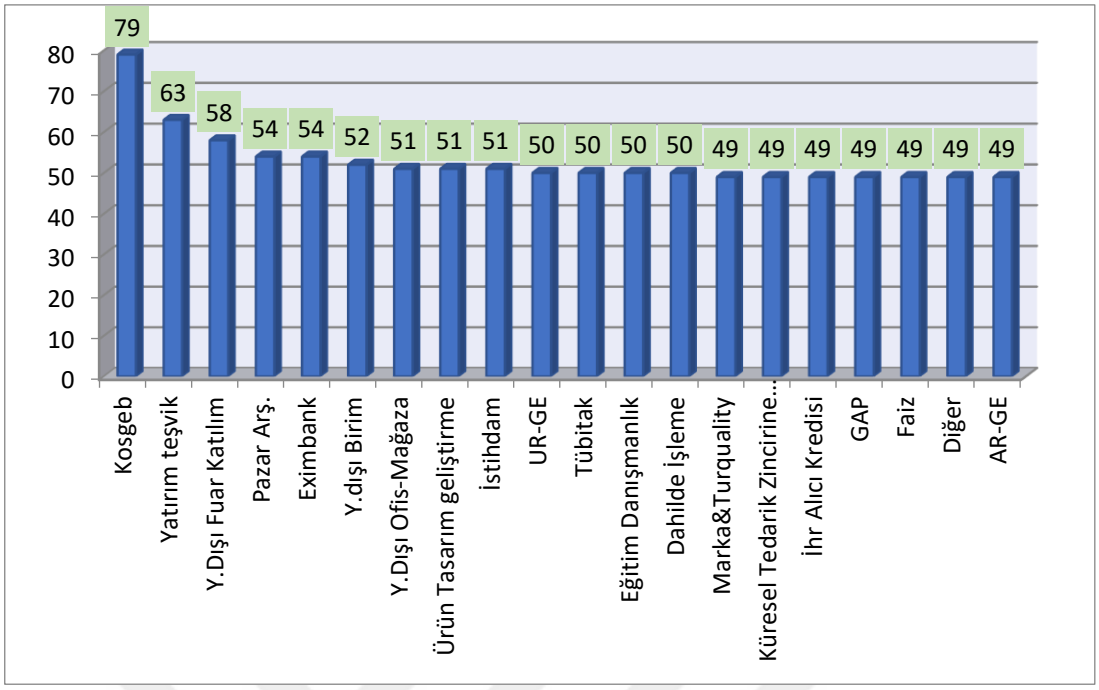
Şekil 6. "İhracat sektörünün başlıca sorunları nelerdir" dağılımları

Araştırmaya katılan firmalar en fazla Hammadde- ara mal fiyatları ve temini, Enerji maliyetleri ve lojistik maliyetlerinin yüksek olmasını ihracat sektörünün başlıca sorunları olarak görmektedir.

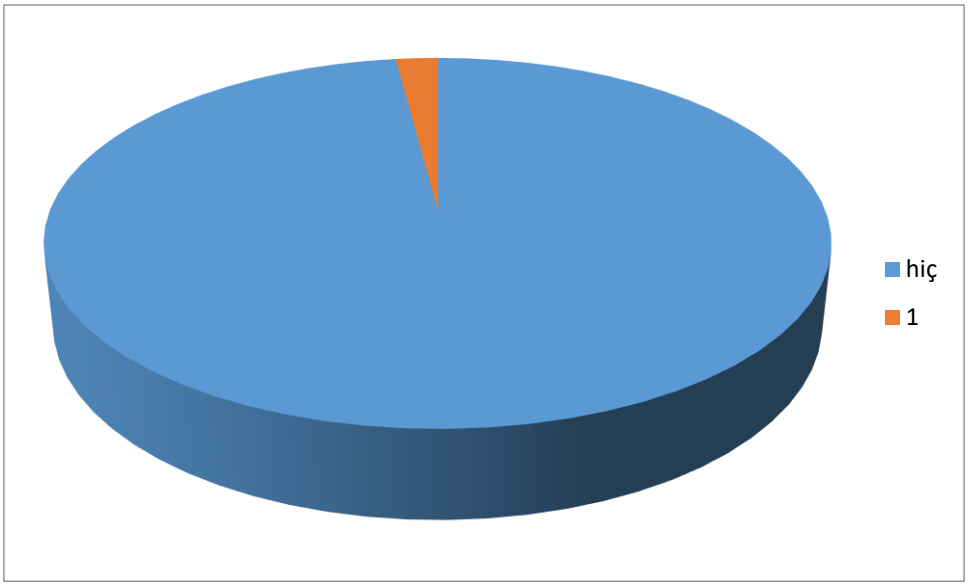
Şekil 7. Faydalanılan Teşviklerin dağılımları

Araştırmaya katılan firmalar en fazla KOSGEB, Yatırım teşvik ve yurtdışı fuarlara katılım teşviklerinden faydalanmaktadır.

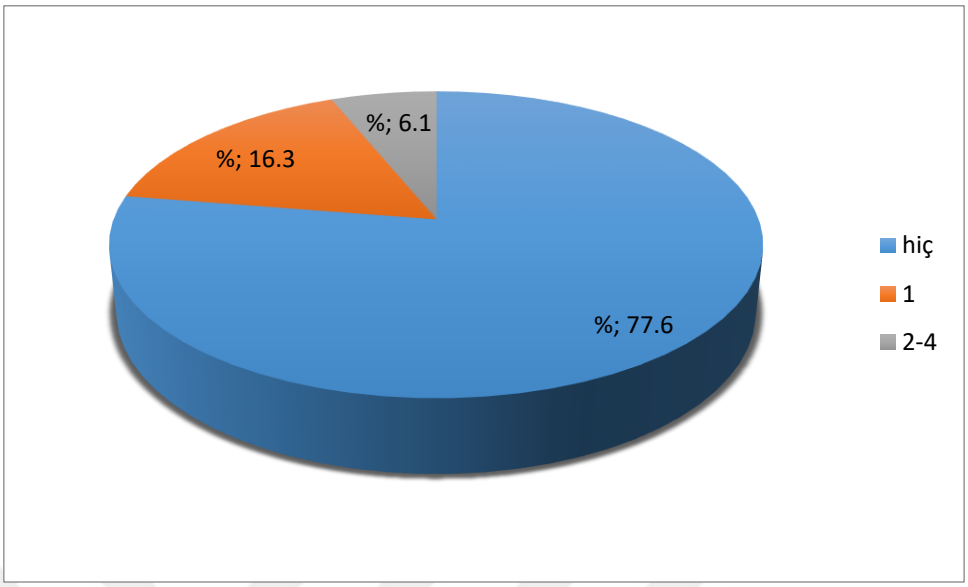
Şekil 8. Teşviklerden faydalanma sayısı dağılımları

Araştırmaya katılan firmalar en fazla Kosgeb, yatırım teşvik ve yurtdışı fuar katılımlarına ilişkin teşviklerden faydalanmaktadır. Faydalanılan teşviklerin sayılarının birebirine yakın değerlerde olduğu görülmektedir.

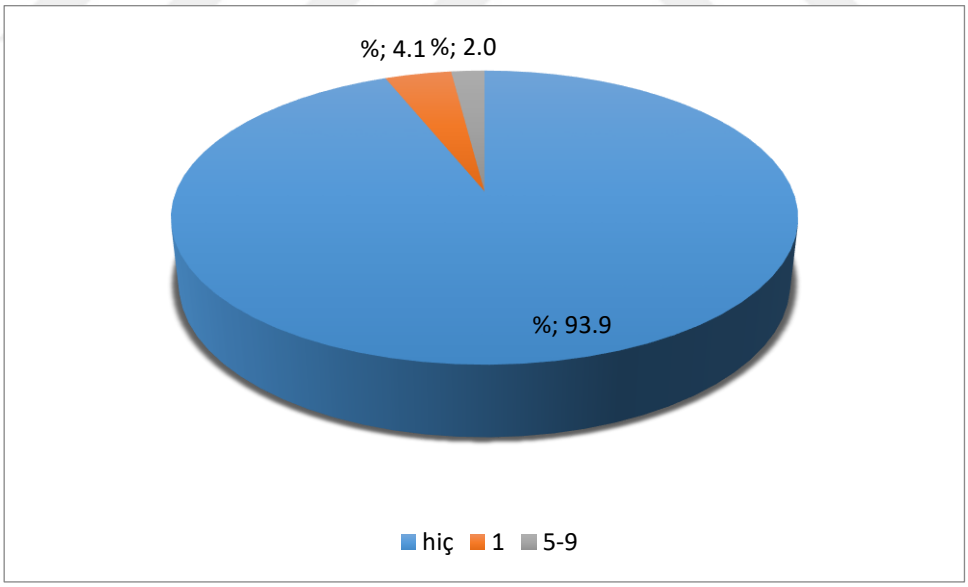
Şekil 9. Dahilde işleme dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %2'si dahilde işleme teşviği almıştır. %1' i 1 defa dahilde işlemeden faydalanmıştır.

Şekil 10. Yatırım teşvik alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %77,6'sı yatırım teşviği almamıştır. %16.3'ü 1 defa, %6.1'i 2-4 defa yatırım teşviği almıştır.

Şekil 11. Eximbank desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %93,9'u Eximbank teşviği almamıştır. %4,1 i 1 defa, %2 si 5-9 defa Eximbank teşviği almıştır.

Tablo 2.Küresel Tedarik Zincirine Giriş desteği alma durumu dağılımları

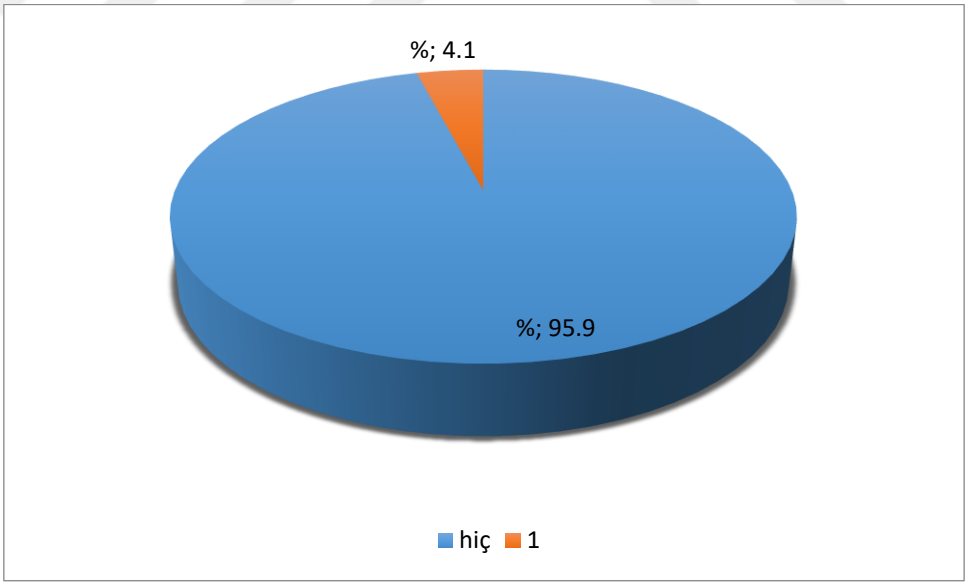
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'ü Küresel Tedarik Zincirine Giriş teşviği almamıştır.

Tablo 3.Ürün Tasarım geliştirme desteği alma durumu dağılımları

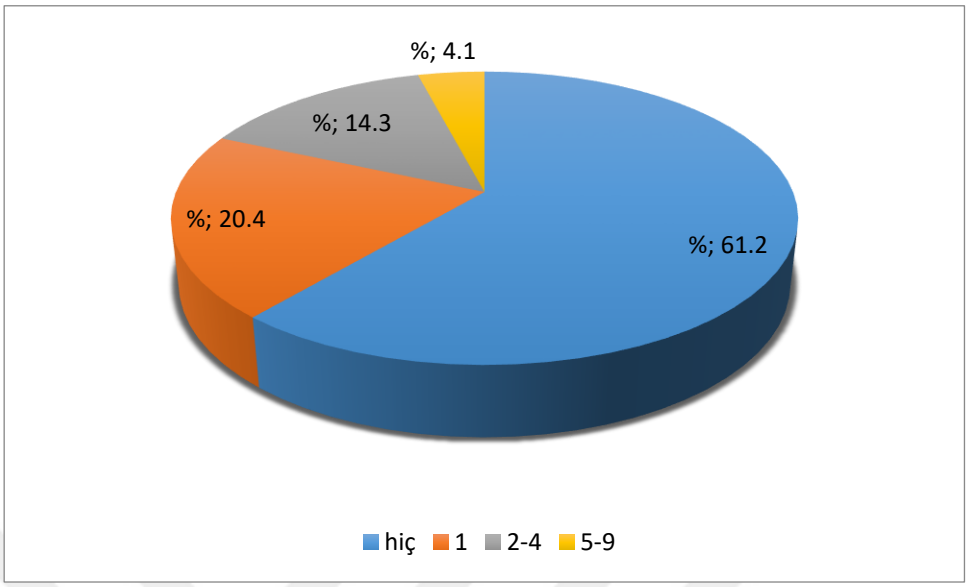
	n	%
hiç	47	95,9
1	2	4,1
Total	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %95,9'u ürün tasarım geliştirme teşviği almamıştır.

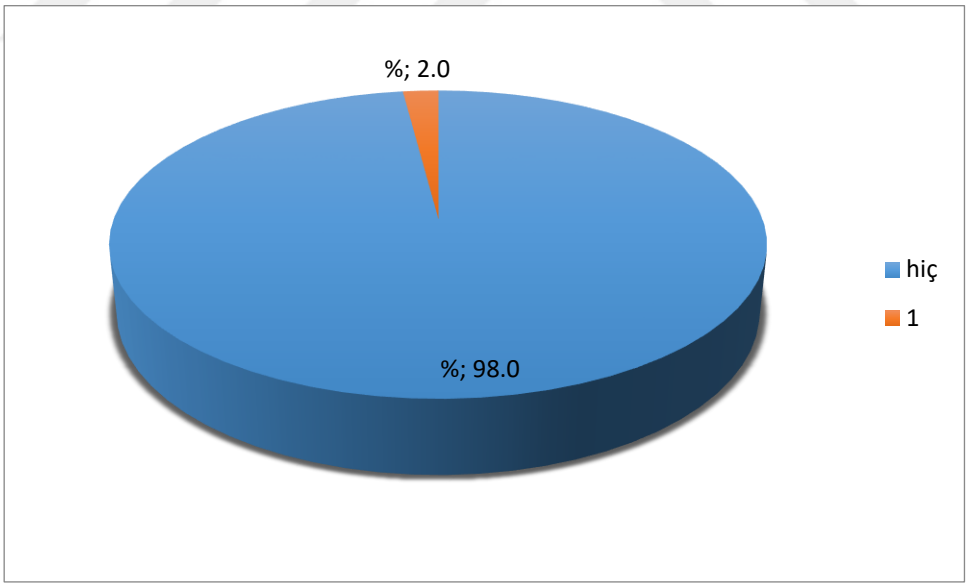
Şekil 12. Ürün Tasarım geliştirme desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %95,9'u Ürün Tasarım geliştirme teşviği almamıştır. %4.1'i 1 defa ürün tasarım geliştirme teşviğinden yararlanmıştır.

Şekil 13. Kosgeb desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %61,2'si Kosgeb teşviği almamıştır. %20.4'ü 1 defa, %14.3'ü 2-4 defa, %4.1'i 5-9 defa Kosgeb desteğinden faydalanmıştır.

Şekil 14. Tübitak desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %98,0'ı Tübitak teşviği almamıştır. %2'si ise 1 defa Tübitak desteğinden faydalanmıştır.

Tablo 4.GAP desteği alma durumu dağılımları

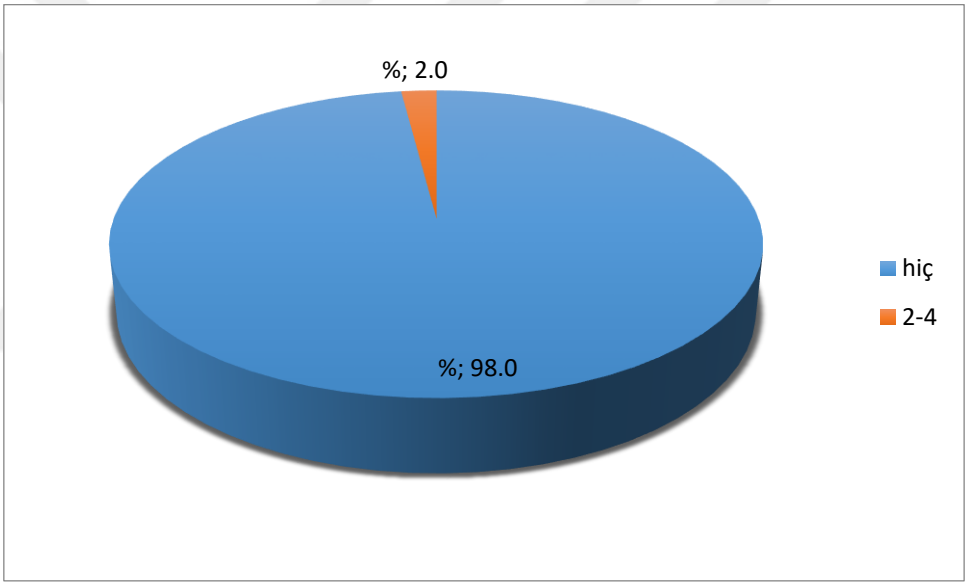
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'ü GAP teşviği almamıştır.

Tablo 5.Faiz desteği alma durumu dağılımları

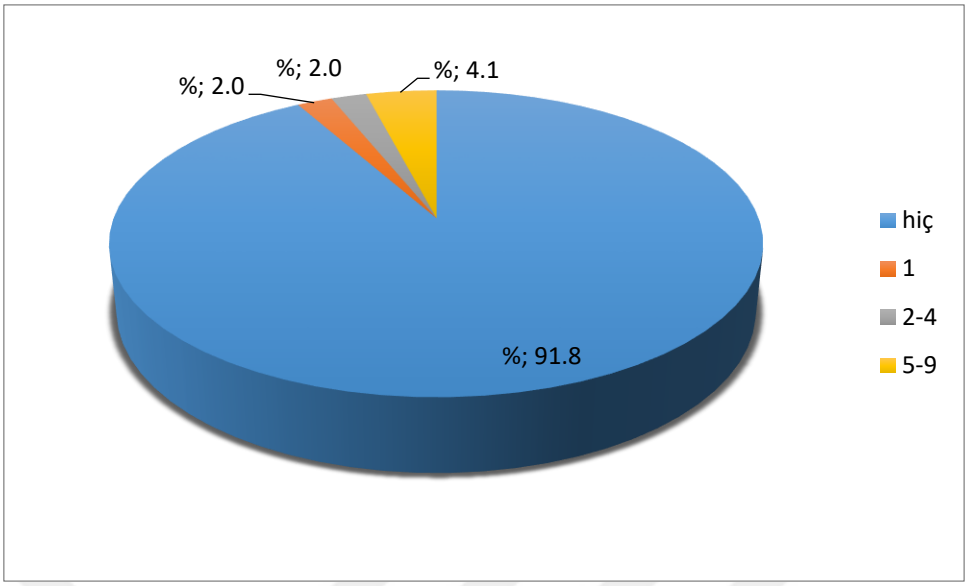
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'ü faiz teşviği almamıştır.

Şekil 15. Y.Dışı Ofis-Mağaza desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %98'i Yurt dışı ofis-mağaza teşviği almamıştır.

Şekil 16. Y.Dışı Fuar Katılım desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %91,8'i Y.Dışı Fuar Katılım teşviği almamıştır. %2'si 1 defa, %2'si 2-4 defa, %4.1'i 5-9 defa fuar teşviği almıştır.

Tablo 6.Marka&Turquality desteği alma durumu dağılımları

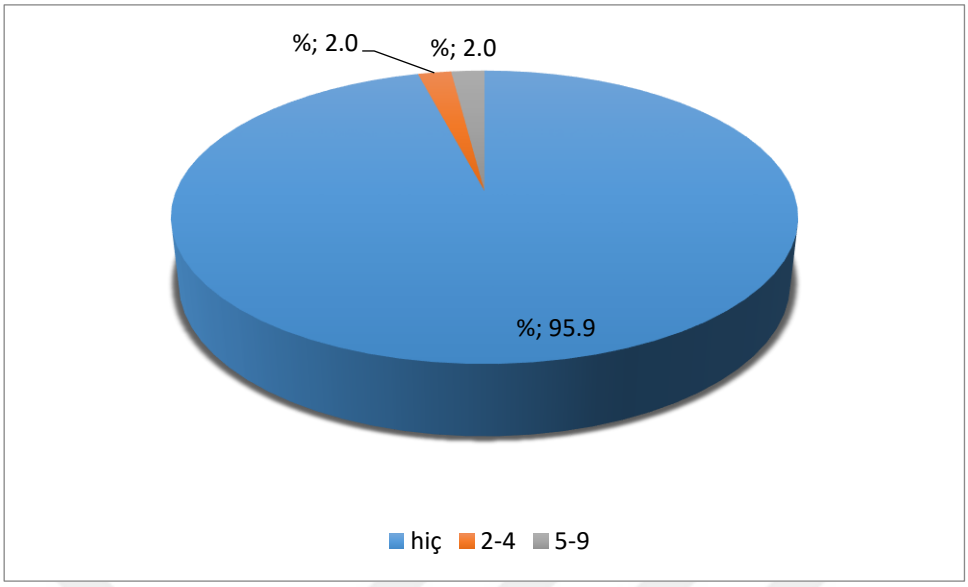
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'ü *Marka&Turquality* teşviği almamıştır.

Tablo 7.İhracat alıcı kredisi desteği alma durumu dağılımları

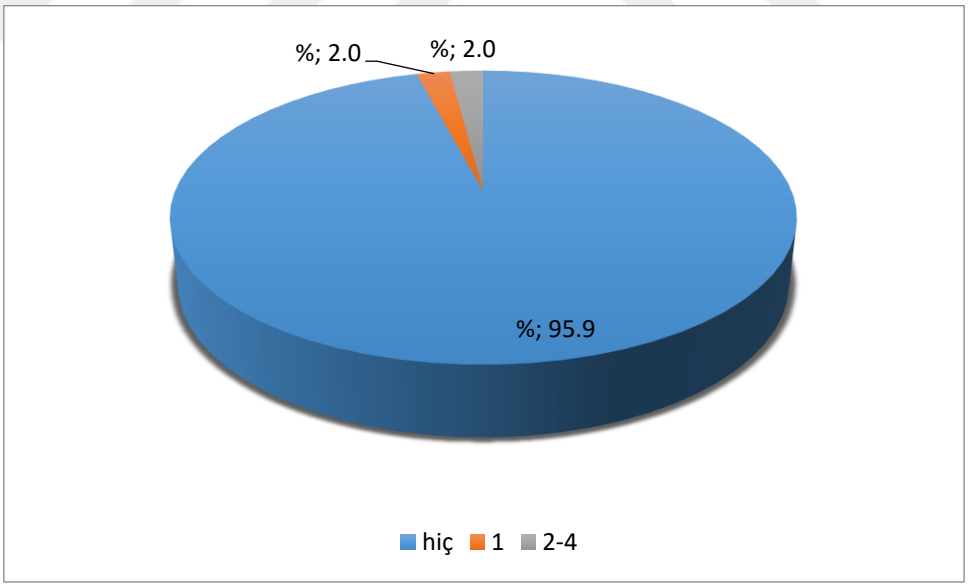
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'ü *İhracat alıcı kredisi* teşviği almamıştır.

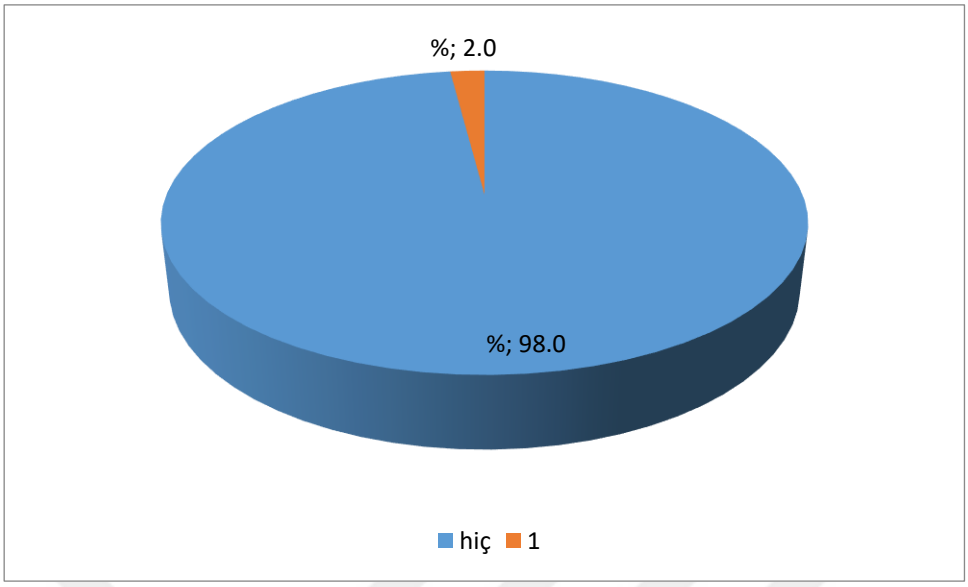
Şekil 17. Pazar Araştırma desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %95,9'u pazar araştırma teşviği almamıştır. %2'si 2-4 defa, %2'si 5-9 defa pazar araştırma desteğinden faydalanmıştır.

Şekil 18. Y.dışı birim desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %95,9'u *Y.dışı Birim.* teşviği almamıştır. %2'si 1 defa, %2'si 2-4 defa Y.dışı Birim desteğinden faydalanmıştır.

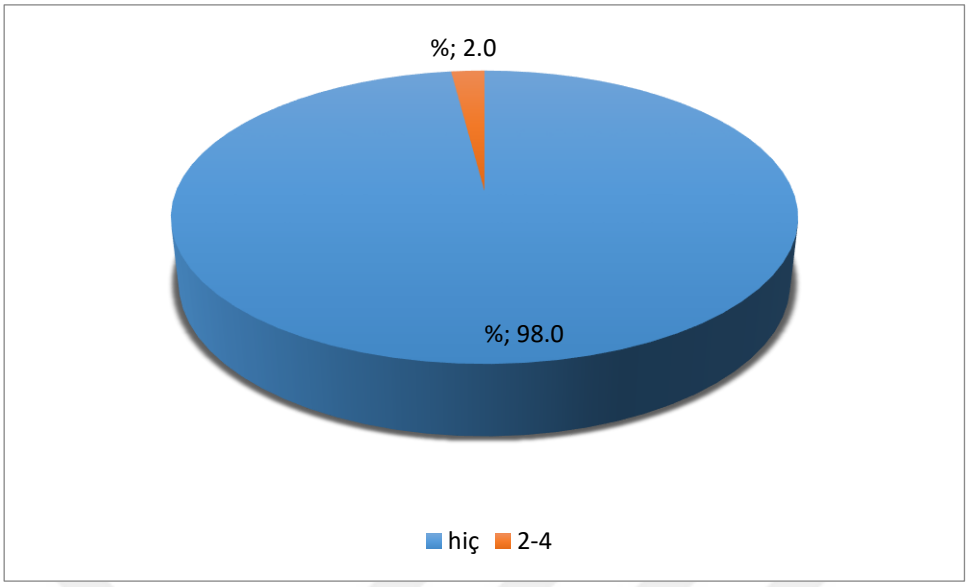
Şekil 19. Ür-Ge desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %98'u *Ür-Ge* teşviği almamıştır. %2'si 1 defa Ür-Ge desteğinden yararlanmıştır.

Tablo 8.Ar-Ge desteği alma durumu dağılımları

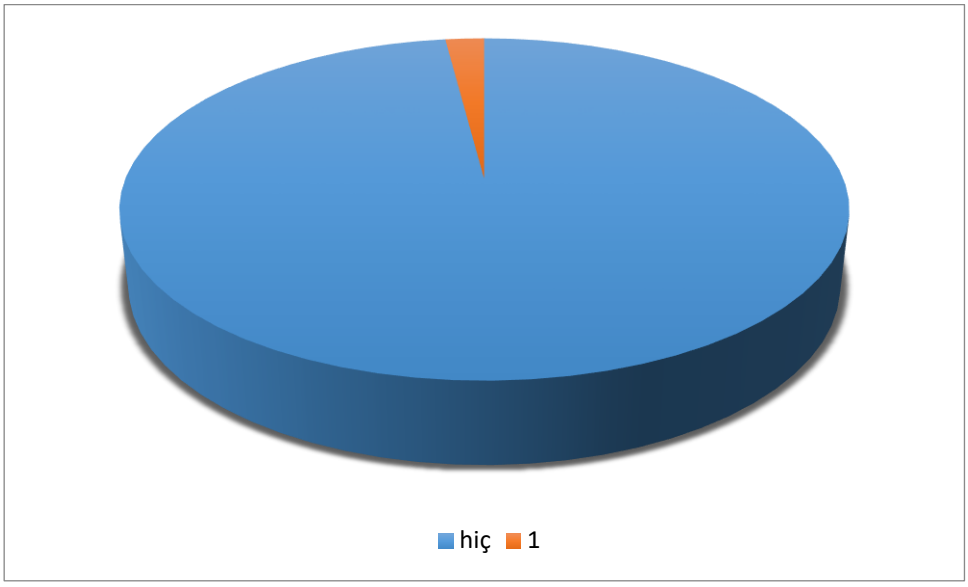
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'u *Ar-Ge* teşviği almamıştır.

Şekil 20. İstihdam desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %98'i İstihdam teşviği almamıştır.%2'si 2-4 defa istihdam desteğinden yararlanmıştır.

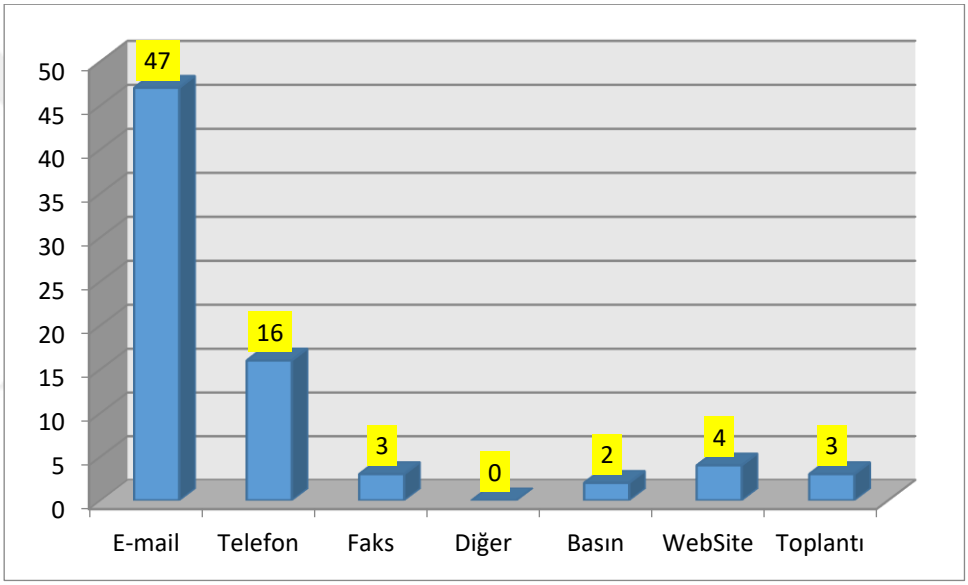
Şekil 21. Eğitim danışmanlık desteği alma durumu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların %98'i Eğitim danışmanlık teşviği almamıştır. %2 si 1 defa Eğitim danışmanlık teşviğinden faydalanmıştır.

Tablo 9.Diğer desteklerden yararlanma durumu dağılımları

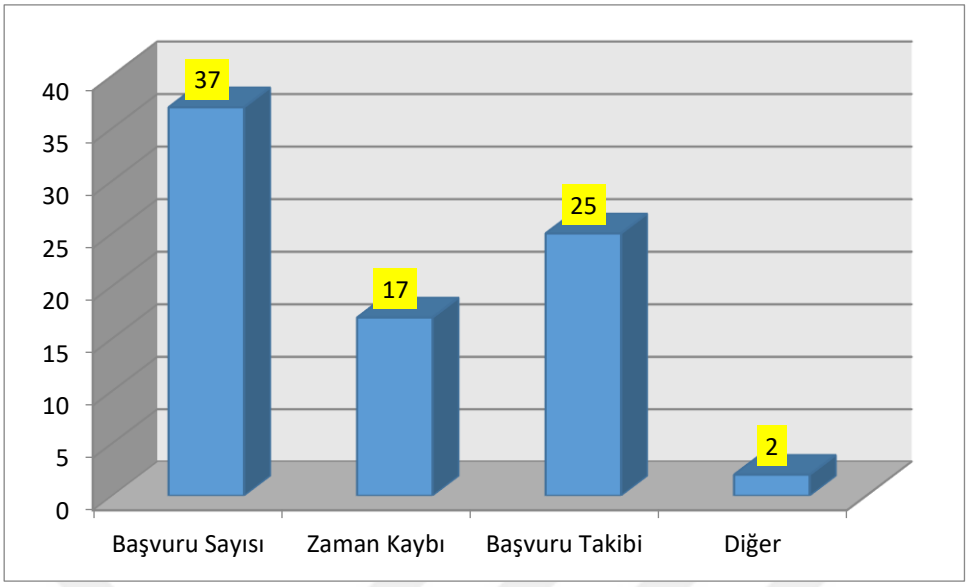
	n	%
hiç	49	100,0

Araştırmaya katılan firmaların %100'ü diğer teşviklerden almamıştır.

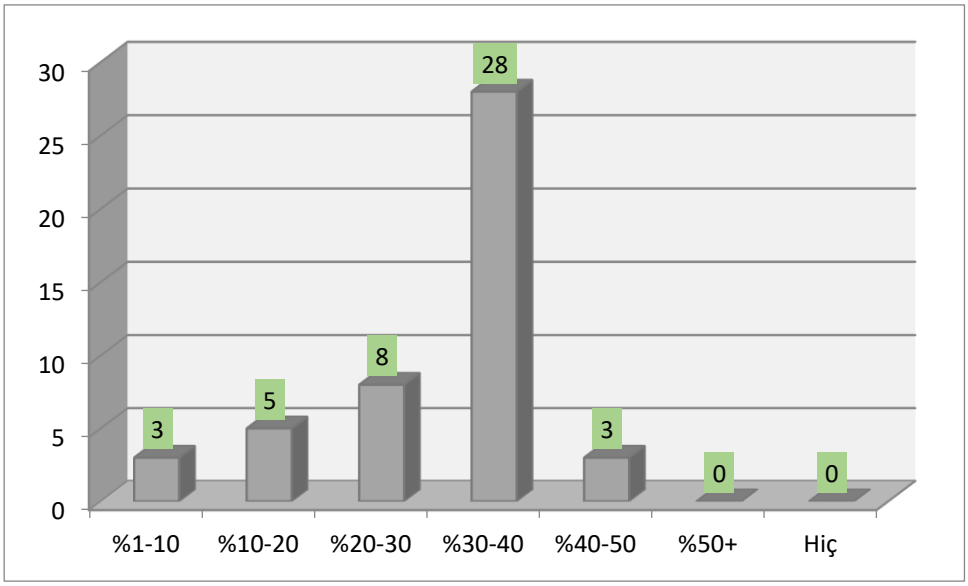
Şekil 22. İhracat teşviklerinden hangi yolla haber almak istersiniz

Araştırmaya katılan firmaların ihracat teşviklerinden en fazla e- maille ve telefonla haberdar olmak istediklerini belirtmişlerdir.

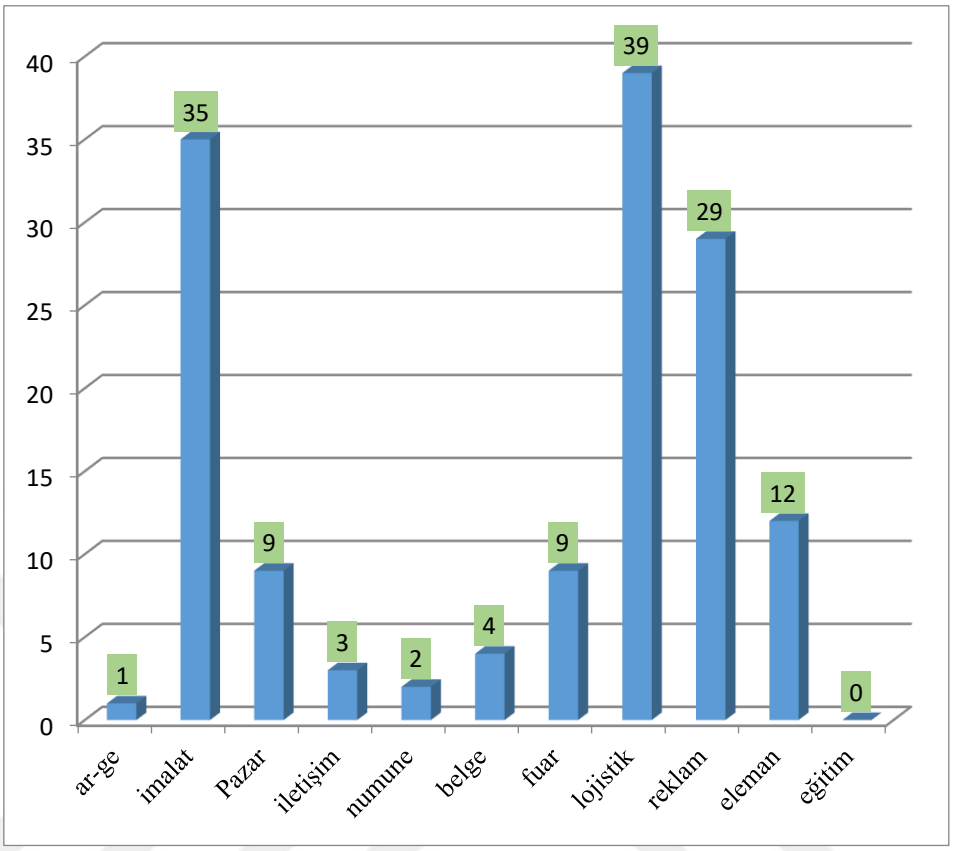
Şekil 23. İhracat teşviklerinin online olması işletmeye ne sağlar

Araştırmaya katılan firmalar" ihracat teşviklerinin online olmasının işletmeye en fazla başvuru sayısının artışı ve başvuru takibinin kolaylaşmasını sağladığını belirtmişlerdir.

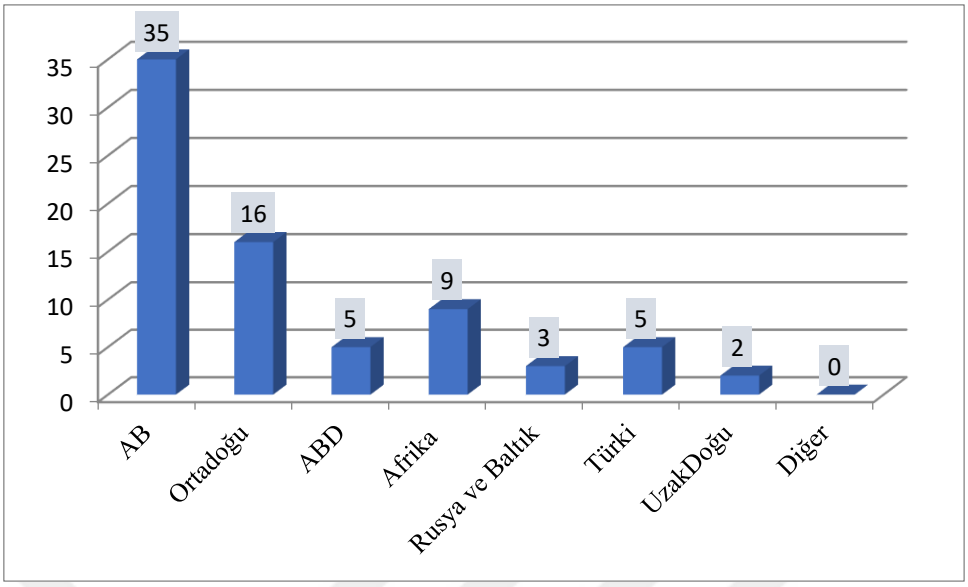
Şekil 24. İhracat destekleri ihracatınızı artırdı mı arttırdıysa oranı

Araştırmaya katılan firmalar ihracat desteklerinin ihracatı en fazla "%30-40 oranında artırdığını belirtmişlerdir.

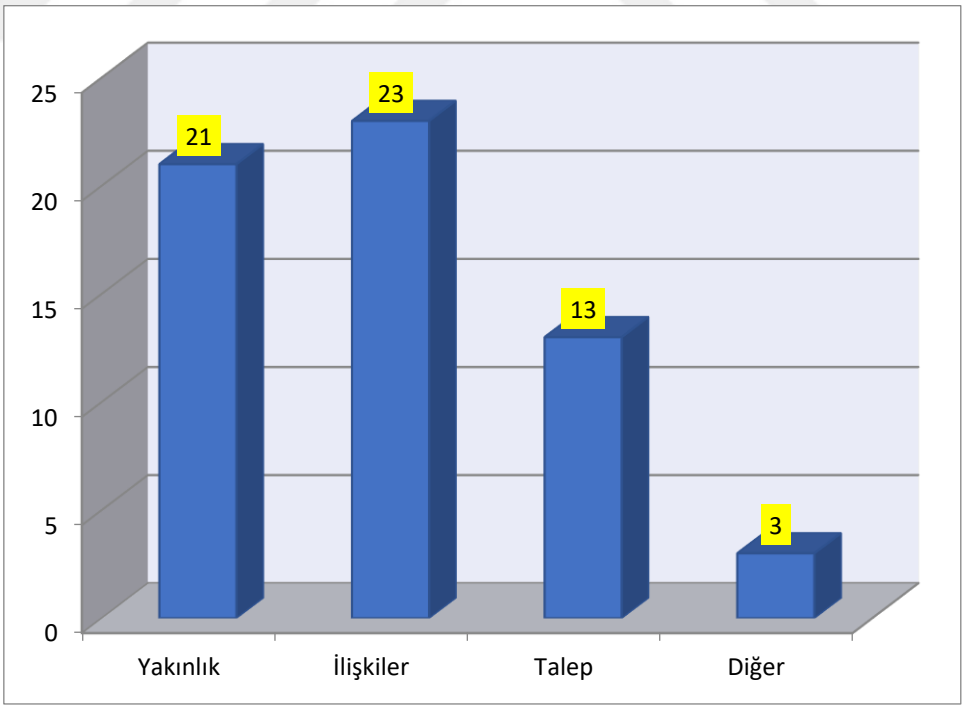
Şekil 25. "İhracata yönelik giderler nelerdir" sorusu dağılımları

Araştırmaya katılan firmaların" İhracata yönelik giderler nelerdir?" sorusuna en fazla lojistik bunun ardından da imalat giderleri cevabını vermişlerdir.

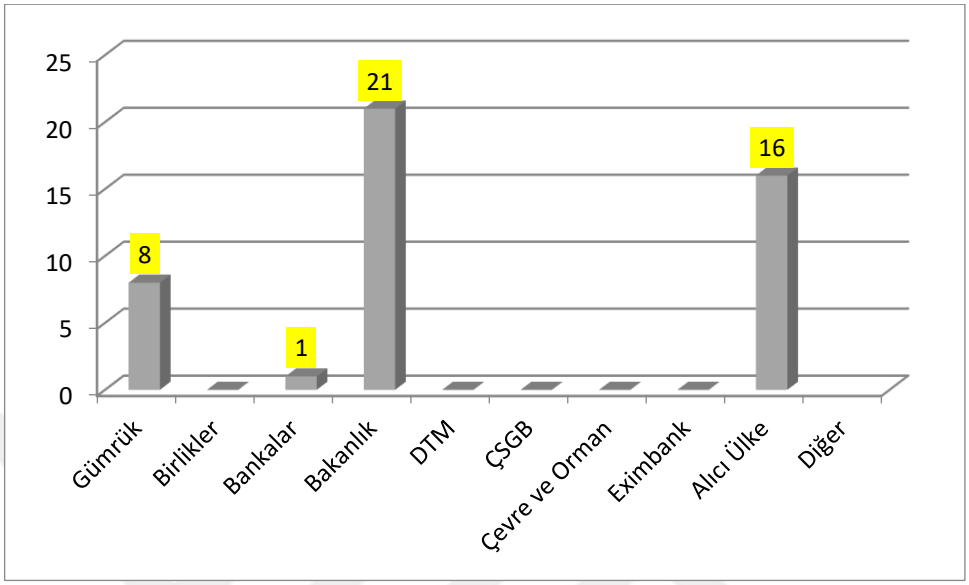
Şekil 26. Son 5 yıldaki İhracatın dağılımları

Araştırmaya katılan son 5 yıldaki ihracatın yapıldığı ülkeler arasında en çok AB ve Ortadoğu ülkeleri gelmektedir.

Şekil 27. İhracatta tercih nedenleriniz nelerdir?

Araştırmaya katılan firmalar" ihracatta tercih nedenleriniz nelerdir?" sorusuna en çok ilişkiler ve yakınlık olarak cevap vermişlerdir. Onları talep ve diğer nedenler takip etmektedir.

Şekil 28. İhracat işlemlerinde yaşanan sorunlar

İhracat işlemlerinde yaşanan sorunlar olarak en fazla bakanlık ve daha sonra alıcı ülkeler olarak görülmektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmanın gerçekleştiği örneklemde limited şirketler oldukça fazladır (%83,7). Ayrıca, araştırmadaki şirketlerin, %67,3'ü hem imalat hem ihracat yapan firmalardır. Bu bağlamda, hem üretim hem de pazarlama konusundaki teşviklerden yararlanma açısından çeşitlilik barındırmaktadırlar. Öte yandan bu firmalar, görece küçük olup, neredeyse tümünün (%98) dış ticaret departmanları azami 9 kişiden oluşmaktadır. Bu şirketlerin, büyümeye yönelik teşviklere ihtiyacı olabileceği anlamına gelmektedir. Bu durum, araştırmaya katılan firmaların en fazla kapasite artırımı için teşvik kullanmasından da anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan firmaların maliyet kaleminin en büyük bölümünü ise hammadde, ara mal fiyatları ve temini, enerji maliyetleri ve lojistik maliyetleri oluşturmaktadır. Bu gibi maliyetlerde azalma sağlayabilecek teşviklerin hayata geçirilmesi, üretimin verimi açısından oldukça önemli görünmektedir.

Araştırmaya katılan firmalar en fazla KOSGEB, yatırım teşvik ve yurtdışı fuarlara katılım teşviklerinden faydalanmaktadır. Faydalanılan teşviklerin sayılarının birebirine yakın değerlerde olduğu görülmektedir. Bu durumun en önemli sebebi ise araştırmada kullanılan firmaların Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme olmasından kaynaklandığı sanılmaktadır. Bu firmalar arasında dahilde işleme, küresel tedarik zincirine giriş, ürün tasarım geliştirme, *Marka&Turquality* ve Eximbank teşvikleri yeterli derecede kullanılmamaktadır. Bunun sebebi ise, bu firmaların asıl amacının üretim kapasitelerini geliştirmeleri ve markalaşmaya ve ya ürün inovasyonuna yeterince önem vermemeleri olabilmektedir. Bu durum bu firmaların hiçbirinin Ar-Ge desteği almamasından da anlaşılmaktadır.

Küçük ve orta büyüklükte işletmelerin araştırma ve geliştirmeye daha az önem vermesi, Türk ihracatı açısından olumsuz görünmektedir. Öte yandan az da olsa bu firmaların bir kısmının (% 8,2) Yurt Dışı Fuar Katılım Teşviği almış olması, küresel pazarlara girme isteklerini ifade etmektedir.

Teşviklerin yeterince kullanılamamasının bir diğer sebebi ise, haber alma yollarındaki yanlışlık olabilmektedir. Araştırmaya katılan firmaların ihracat teşviklerinden en fazla e- maille ve telefonla haberdar olmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda işletme sahiplerine bu kanallarla ulaşılması Türk ihracatı açısından olumlu olabilmektedir. Online bu katılımın, katılımcı miktarını arttıracağına yönelik algıları da bulunmaktadır.

Katılımcılar, ihracat desteklerinin, firmalarının ihracatını %30-40" oranında arttırdığını düşünmekte olduğundan, bu teşviklerin kapsamının genişletilmesi, ihracat rakamları açısından olumlu olabilecek bir unsur olarak görülmektedir.

Araştırmaya katılan son 5 yıldaki ihracatın yapıldığı ülke firmaların cevapları sonucunda en çok AB ve Ortadoğu cevaplarının verilmiş olduğu ortaya konulmuştur. Bunun sebebi olarak ise katılımcılar ilişkiler ve yakınlığı göstermiştir. Bu bağlamda, çeşitli bölgesel teşviklerle ihracatın boyutları genişletilebilmektedir.

Öte yandan firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunların ilki olarak bakanlık cevabı vermesi, bürokratik problemlerin olduğunun sinyalini vermektedir. Bu işlemlerin hızlandırılması ve kolaylaştırılması ihracat açısından pozitif olabilmektedir.

ÖNERİLER

Akademik yazın, ihracatın iktisadi büyümeyi ve kalkınmayı desteklediğini belirten çalışmalar da bulunmaktadır. İhracat destekleri, verimli bir biçimde kullanıldığında, ihracat hacminin artmasını da sağlayabilmektedir. Bu bağlamda, ihracata yönelik destekler, oldukça kritik önem taşıdığından devlet tarafından stratejik hedefler belirlenerek destekler artırılmalıdır. Bu doğrultuda öneriler

- KOBİ'lerin teşviklere erişimleri kolaylaştırılmalıdır.
- KOSGEB'in KOBİ'ler için sağladığı destekler artırılmalı ve adil bir değerlendirme sistemi getirilmelidir.
- Firmaların teşviklerle ilgili bilinçlendirilmesi ve teşviklerden faydalanabilmesi için eğitim ve danışmanlık hizmetleri artırılmalıdır.
- Teşviklerin farklı iletişim kanalları ile firmalara zamanından duyurulması gerekmektedir.
- Teşviklerin kapsamı geliştirilmelidir.
- Teşvikler tabana yayılmalı, adil bir sisteme kavuşturulmalıdır.
- Ar-ge ve inovasyonla ilgili teşviklere yeterince önem verilmelidir.
- Türk firmalarının markalaşması ve uluslararası pazarlarda rekabet edebilmesi için markalaşma ve Turquality ile ilgili teşvikler artırılmalıdır.
- Yurtdışı pazarlara açılmayı teşvik etmek amacıyla etkinlikler, eğitimler, danışmanlık faaliyetleri ve destekler artırılmalıdır.
- Firmalar yatırım ve ihracat yapmaya özendirilmelidir.
- Devletin firmaların ihracatla ilgili ihtiyaçlarını tespit edip, bu doğrultuda yeni teşvikler sunması faydalı olabilir.
- İhracat teşvikleri, kaynakların daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi bakımından ülke ekonomisinin ve ihracat firmalarının iktisadi yapısı ve özellikleri göz önünde bulundurularak oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

2000-1 Sayılı İstihdam Yardımı Hakkında Tebliğ

2006-4 Sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

2007/3 Sayılı Tebliğ

2008-2 Sayılı Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ

2009-5 Sayılı Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ

2010-6 Sayılı Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

2010-8 Sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

2011-1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ,

2012-3 Sayılı Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ

2012-4 Sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

2014-8 Sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar

2016-16 Sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Karar

2017/4 Sayılı Tebliğ

84/8860 sayılı Karar

88/12944 sayılı Karar

95/7615 Sayılı Dahilde İşleme Hakkında Karar

Ahmad, I. (2015). The value of export ıncentives. *The Lahore Journal of Economics*, *20*(2), 99.

Akça, M., (2011). İhracat teşviklerinin işletmeler üzerindeki etkileri: Gaziantep'te bir uygulama, Gaziantep Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü,

Akdeve, E., & Karagöl, E. T. (2013). Geçmişten günümüze türkiye'de teşvikler ve ülke uygulamaları. *Dumlupinar University Journal of Social Science/Dumlupinar Üniversitesi Soysyal Bilimler Dergisi*, (37).

Aktan, C. C. (2001). *Yolsuzlukla mücadele stratejileri.* Hak-İş Yayınları, Ankara.

Aktürk, A., & Şenol, H. (2010). Kobiler açısından ihracat teşviklerinin önemi ve etkinliğini arttırılmasına yönelik öneriler. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, *15*(2).

Atayeter, C., & Erol, A. (2011). Türkiye'de uygulanmakta olan ihracat teşvikleri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-26.

Aykın, H. (2006). Uluslararası ampirik çalışmalar ışığında vergi teşviklerinin etkinliği. *Yaklaşım Dergisi (160).*

Başkol, M. O. (2016). Türkiye ihracatının ithalata bağımlılığının dahilde işleme rejimi açısından analizi. *AİBÜ-İİBF Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*.

Bayraktaroğlu, H., Karaman, D., & Kalkan, A. (2015). Kobilere sağlanan teşviklerin firmaların ihracat performansına katkısı: Antalya Organize Sanayi Bölgesi'nde bir uygulama. *Akdeniz University Faculty of Economics & Administrative Sciences Faculty Journal/Akdeniz Universitesi Iktisadi ve Idari Bilimler Fakultesi Dergisi*, *15*(31).

Cebeci, A. K., & Yılmaz, M. (2013). Dahilde işleme rejimi ve türk dış ticareti üzerine etkilerinin analizi (1996-2011). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *23*(2).

Colombo, M. G., Grilli, L., & Murtinu, S. (2011). R&D subsidies and the performance of high-tech start-ups. *Economics Letters*, *112*(1), 97-99.

Çakıcı, Ö., & Ceylan, M. (2014). Kaynak kullanımını destekleme fonu teori-uygulama-mevzuat. *Türkiye Bankalar Birliği Yayınları*, (302).

Çelik, A. (2011). Kaynak kullanımını destekleme fonu. *Konya Ticaret Odası Etüd Araştırma Servisi.*

Çevrimiçi, Ekonomi Bakanlığı, https://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/content/htmlViewer.jspx?contentId=UCM%23dDocName%3AEK-167597&parentPage=yatirim&_afrLoop=3153325706088236&_afrWindowMode=0&_afrWindowId=null&_adf.ctrl-state=x2pfotbei_123#!%40%40%3F_afrWindowId%3Dnull%26_afrLoop%3D3153325706088236%26contentId%3DUCM%2523dDocName%253AEK-167597%26parentPage%3Dyatirim%26_afrWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Dx2pfotbei_127 Erişim Tarihi: 18.05.2017

Çevrimiçi, Ekonomi Bakanlığı, Turquality, Erişim Tarihi: 16.05.2017 Erişim: https://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/turquality?_afrLoop=2727608461395641&_afrWindowMode=0&_afrWindowId=15xeuht1dg&_adf.ctrl-state=qsfo50700_108#!%40%40%3F_afrWindowId%3D15xeuht1dg%26_afrLoop%3D2727608461395641%26_afrWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Dqsfo50700_112

Çevrimiçi, Ekonomi Bakanlığı, Vergi Resim ve Harç İstisnası, Erişim Tarihi: 16.05.2017 Erişim: https://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/mevzuat/ihrMevzuatVergi?_afrLoop=26341879091709 84&_afrWindowMode=0&_afrWindowId=null&_adf.ctrl-state=t53885ty_152#!%40%40%3F_afrWindowId%3Dnull%26_afrLoop%3D2634187909170984%26_afrWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Dt53885ty_156

Çevrimiçi, http://ggm.gtb.gov.tr/frequently-asked-questions-faq/inward-processing Erişim Tarihi: 15.06.2017

Çevrimiçi, http://www.dpt.com.tr/bm_disticaret.asp?adim=1 Erişim Tarihi: 26.06.2017

Çevrimiçi, http://www.gap.gov.tr/gap-in-hedefleri-sayfa-23.html Erişim Tarihi: 24.07.2017

Çevrimiçi, http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/kdvgeneluygulamatebligi/kdvgeneluygulamatebligi_2a.htm Erişim Tarihi: 26.05.2017

Çevrimiçi, http://www.gib.gov.tr/node/89033 Erişim Tarihi: 14.06.2017

Çevrimiçi, http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/183/ihracat-kredisi-destek-programi Erişim Tarihi: 16.06.2017

Çevrimiçi, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061220-23.htm Erişim Tarihi: 04.08.2017

Çevrimiçi, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/07/20070725-14.htm Erişim Tarihi: 14.07.2017

Çevrimiçi, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/07/20100707-10.htm Erişim Tarihi: 28.07.2017

Çevrimiçi, http://www.tariff-tr.com/InwardProcessingRegime.aspx Erişim Tarihi: 13.06.2017

Çevrimiçi, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-exportation/outward-processing_en Erişim Tarihi:14.06.2017

Çevrimiçi, https://www.eximbank.gov.tr/TR,491/ozellikli-ihracat-kredisi.html Erişim Tarihi: 16.05.2017

Çevrimiçi, www.unctad.org, Erişim Tarihi:23.05.2017

Çevrimiçi, www.whatiseconomics.org, Erişim Tarihi:22.05.2017

Çınaroğlu G.O. (2007). The practicability of sectoral foreign trade entity's export model in the vegetable oil companies and an evaluation for operational training for operational training. *MSc Thesis, Gazi University*, Ankara 86-87.

Çırpan, E. (2010). Devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesinin türkiye muhasebe standartları ve muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri açısından karşılaştırılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.

Çiloğlu, İ. (1997). Teşvik Sisteminin Değerlendirilmesi. *Hazine Dergisi*, *8*, 1-15.

Duran, B. (2010). *Avrupa Birliği ve Türkiye'de çevre korumaya yönelik teşvikler, yardımlar ve türkiye muhasebe standartlarına göre muhasebeleştirilmesi örnekleri* (Master's thesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Duran, M. (2002). Türkiye'de yatırımlara sağlanan teşvikler ve etkinliği. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı" 56-57.

Ersungur, Ş. M., & Yalman, İ. N. (2009). Bölgesel kalkınmada ihracat teşviklerinin etkinliği: Sivas ilinde bir uygulama. *CÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, *10*(1), 81-98.

Eryüzlü, Ö. (2013). Dahilde işleme rejimi ve cari açık üzerindeki etkileri. *İnönü University International Journal of Social Sciences*, *1*(1), 59-69.

Eser, E. (2011). Türkiye'de uygulanan yatırım teşvik sistemleri ve mevcut sistemin yapısına yönelik öneriler. *İktisadi Sektörler Ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü.*

Georgescu, G. (2016). The world trade data distortion and its contagious impact. A brief comment on the WTO "Made in the World" initiative.

Gök, R. (2011). Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarına uygulanan vergisel teşviklerin türkiye özelinde değerlendirilmesi. Vergi Dünyası, 357, 161-174.

Grant, R. W. (2002). The ethics of incentives: historical origins and contemporary understandings. *Economics & Philosophy*, *18*(1), 111-139.

Güçeri, İ., & Karaman, M. A. (2013). Vergi indirimlerinin özel sektör Ar-Ge stratejisi'ndeki rolü. TC Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 3, 1-12.

Güzel, S. (2009). Ar-ge harcamaları ve vergi teşvikleri: belirli ülkeler karşısında Türkiye'nin durumu. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 4(2), 29-48.

İnanç, M. (2011). Dahilde işleme veya geçici kabul izin belgesi kapsamındaki mal teslimlerinde tecil-terkin uygulamasında son durum. *Mali Çözüm Dergisi.*

İncekara, *A. (1995).* Türkiye'de teşvik sistemi: genel değerlendirme. *İstanbul Ticaret Odası.*

İslamoğlu, A.H.(2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: Beta Basım..

Karakurt, B. (2010). Küreselmali krizi önlemede maliye politikasının rolü ve türkiye'nin krize maliye politikası cevabı. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, *24*(2).

Kumcu, E., Harcar, T. ve Kumcu, M. E. (1995) Managerial perceptions of the adequacy of export ıncentive programs-ımplications for export-led economic-development policy, *Journal of Business Research*, 32(2), 163-174.

Kutlu, E., & Hacıköylü, C. (2007). Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinde devlet yardımları. *Sosyal Bilimler Dergisi 2007/1*. 367-390.

Leonidou, L. C., Palihawadana, D., & Theodosiou, M. (2011). National export-promotion programs as drivers of organizational resources and capabilities: effects on strategy, competitive advantage, and performance. *Journal of International Marketing*, *19*(2), 1-29.

Love, J. H., & Roper, S. (2015). SME innovation, exporting and growth: A review of existing evidence. *International Small Business Journal*, *33*(1), 28-48.

Namlı T. (2007). The way of practising and the results of the inward processing regime. *MSc Thesis, Marmara University,* Istanbul.

OECD (2001), The new economy: beyond the hype, The OECD Growth Project.

Okutmuş, E., Uyar, S., & Gövce, M. (2015). Sağlık turizminde devlet teşviklerinin tms 20 kapsamında muhasebeleştirilmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, *16*(2), 63-82.

Öner, E. (2002). Niçin vergi teşvikleri?. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 16*(3-4).

Öztürk, S., Sözdemir, A., & Koçbulut, Ö. G. Ö. (2007). Türk Eximbank programlarının türkiye ihracatına etkileri ve ab/dtö'ye uygunluğu. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, *12*(2).

Saraç, M. (2010). Türkiye'nin KKDF gerçegi. Muhasebe ve Finansman Dergisi, (47).

Sarıhan, A. Y., İncaz, S., & Yaprak, B. (2017). Devlet teşviklerinin firmaların ihracat performansına etkisi: İstanbul ihracatçıları örneği. *Ataturk University Journal of Economics & Administrative Sciences*, *31*(3).

Sayılgan, G., & Şenol, C. (2010). Dahilde işleme rejimi ve türk işletmelerinin ihracatı üzerine etkileri. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (35), 37-53.

Seymen, D. (2005). İhracatta devlet yardımları. Erişim: http://via-consulting.net/wp-content/uploads/2013/04/%C4%B0hracatta-Devlet-Yard%C4%B1mlar%C4%B1.pdf 1-29.

Şahin, O. N. (2017). Son düzenlemeler ışığında ihracatta Kdv'nin iadesi ve muhasebeleştirilmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(1).

Topal, M. H. (2016). Teşvik politikalarının gerekçeleri ve etkinliği: Kuramsal bir yaklaşım. *The Journal of International Scientific Researches, 1 (2),* 35-51.

Ulusan, H. (2008). Türk muhasebe hukuku çerçevesinde devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, *22*(2).

Yaralı, M. (2004). Uluslararası anlaşmalarda yer alan kısıtlamalar dikkate alınarak ülkemizde telekomünikasyon alanında üretiminin, AR-GE Faaliyetlerinin ve İhracatın Arttırılmasında Teşvik Yöntemlerinin Analizi. *Rekabet Kurumu,* Ankara.

Yavan, N. (2011). Yeni yatırım teşvik sisteminin bölgesel kalkınma politikaları çerçevesinde değerlendirilmesi. *TEPAV,* 125.

Yavan, N. (2012). Türkiye'de yatırım teşviklerinin bölgesel belirleyicileri: Mekansal ve istatistiksel bir analiz. Coğrafi Bilimler Dergisi, 10(1), 9-37.

Zeytinoğlu, E., & Gönen, S. (2015). Devlet teşvik ve yardımlarının tms 20 kapsamında muhasebeleştirilmesine yönelik değerlendirmeler. *Dumlupinar University Journal of Social Science/Dumlupinar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (45).

EKLER

Ek-1.Anket Soruları

İHRACATTAKİ TEŞVİKLERİN ŞİRKETLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ KONULU ANKET

1.Firma Bilgileri

Firmanın Adı :

Firmada Görüşülen Kişinin Adı/Görevi :

2.Firmanın Hukuki Yapısı

( )Anonim Şirketi ( )Limited Şirketi ( )Şahıs Şirketi ( )Kolektif Şirketi ( )Adi Ortaklık

3.Firmanızın Durumu Aşağıdakilerden Hangisine Uymaktadır?

( )Firmamız üretici bir firmadır

( )Firmamız sadece ihracat yapmaktadır

( )Firmamız hem imalat hem de ithalat yapmaktadır

4.Dış Ticaret Departmanında İstihdam Edilen Personel Sayısı Kaç Kişidir?

( )1-9 Kişi

( )10-19 Kişi

( )20-29 Kişi

( )Diğer……

5.Son 2 yıl içerisinde toplam üretiminizde ihracatınızın payı kaçtır?

( )%20'nin altında

( )%20-%40

( )%40-%60

( )%60-%80

( )%80-%100

6.İhracatınızın artması sizi nasıl bir yatırıma yöneltmektedir?

( )Modernizasyon

( )Şirket Satınalma

( )Kapasite arttırımı

( )Ar-Ge /İnovasyon yatırımı

( )Yeni tesis kurma/Satın alma

( )Markalaşma

7.İhracat Sektörünün Başlıca Sorunları Sizce Hangisidir? Lütfen 1,2,3 olarak sıralayınız.

( )Döviz kurları
( )Enerji maliyetleri
( )Finansman maliyetleri
( )İstihdam maliyetleri
( )Teşviklerin yetersizliği
( )Vergi maliyetleri
( )Bürokratik engeller
( )Kayıt dışı ticaret
( )Hammadde ve ara mal fiyatları ve temini
( )Markalaşma sıkıntısı
( )Dış paz.yüksek ithalat vergileri
( )Lojistik maliyetleri
( ) Vasıflı eleman sıkıntısı
( )Tanıtım,pazarlama sorunları
( )Adaptasyon ve stardizasyon

8. Aşağıdaki İhracat Teşviklerinden Faydalanıyor musunuz?

( )Dahilde İşleme	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Yatırım Teşvik	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Exımbank	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Küresel Tedarik Zincirine Giriş	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Ürün Tasarım ve Geliştirme	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Kosgeb Destekleri	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Tübitak Desteği	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )GAP Desteği	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Faiz Desteği	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Yurt Dışı Ofis-Mağaza	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Yurt Dışı Fuar Katılım	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Marka&Turquality	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )İhr. Alıcı Kredisi ve Sig. Tazmin Desteği	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Pazar Araştırması ve pazara Giriş Desteği	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Yurtdışı Birim,Marka ve Tanıtım Desteği	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Ur-Ge	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Ar-Ge	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )İstihdam	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Eğitim/Danışmanlık	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı
( )Diğer Destekler	( )Evet	( )Hayır	( )Bilgim olmadı

9. Aşağıdaki Teşviklerden 2010 – 2016 yılı arasında kaç kez faydalandınız?

( )Dahilde İşleme	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Yatırım Teşvik	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Exımbank	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Küresel Tedarik Zincirine Giriş	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Ürün Tasarım ve Geliştirme	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Kosgeb Destekleri	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Tübitak Desteği	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )GAP Desteği	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Faiz Desteği	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9

( )Yurt Dışı Ofis-Mağaza	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Yurt Dışı Fuar Katılım	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Marka&Turquality	( )Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )İhr. Alıcı Kredisi ve Sig. Tazmin Desteği	( )Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Pazar Araştırması ve pazara Giriş Desteği	( )Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Yurtdışı Birim,Marka ve Tanıtım Desteği	( )Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Ur-Ge	( )Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Ar-Ge	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )İstihdam	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Eğitim/Danışmanlık	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9
( )Diğer Destekler	( ) Hiç	( )1	( )2-4	( )5-9

10.İhracat Teşviklerinden hangi yolla haberdar olmak istersiniz?

( )E-mail ( )Basın

( )Telefon ( )Kurumun internet sitesi

( )Faks ( )Bilgilendirme Toplantıları

( )Diğer Lütfen Belirtiniz!.....

11.İhracat Teşviklerinin başvuru ve işlemlerinin on-line olması işletmenize ne sağlar?

( )Başvuru sayısının artmasını sağlar
( )Zaman kaybını önler
( )Başvuru takibini kolaylaştırır
( )Diğer Lütfen Belirtiniz !.....

12.İhracat Destekleri İhracatınızı Arttırır mı ?

( ) Evet ise % kaç işaretleyiniz

( ) % 1-10
( ) % 10-20
( ) % 20-30
( )Hayır
( ) %30-40
( ) %40-50
( ) % 50'nin üzerinde artmıştır.

13.İhracat Yönelik Giderleriniz en fazla hangi kalemde yer almaktadır?

( )Ar-ge ve Ürün Geliştirme Giderleri
( )İmalat Giderleri
( ) Pazar Araştırması Giderleri
( )İletişim Giderleri
( )Numune Giderleri
( )Belge ve Bürokratik Giderler
( )Fuarlara Katılım Giderleri
( )Lojistik Giderleri
( )Uluslar arası Reklam ve Tanıtım Giderleri
( )Nitelikli Eleman Bulma ve Çalıştırma Giderleri
( )Eğitim Giderleri

14.Son 5 Yıl Baz alındığında İhracatınızı Hangi Ülkelere Gerçekleştiriyorsunuz?

( )AB Ülkeleri (%.....)

( )Ortadoğu (%.....)
( )ABD (%.....)
( )Afrika Ülkeleri (%.....)
( )Rusya ve Baltık Ülkeleri (%.....)
( )Türki Cumhuriyetleri (%.....)
( )Uzak Doğu Ülkeleri (%.....)
( )Diğerleri (%.....)

15.Tercih Nedenleriniz nelerdir?

( )Türkiye'ye yakınlığı
( )Türkiye ile sıcak ilişkiler
( )Talebin yüksek olması
( )Diğerleri

16.İhracat işlemlerinde yaşanan sorunlar nelerdir ?

( )Gümrük işlemleri ile ilgili yaşanan sorunlar
( )İhracat Birlikleri işlemleri ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Bankalar ile ilgili işlemlerde yaşanan sorunlar
( )Maliye Bakanlığı ve Vergi Daireleri ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Dış Ticaret Müsteşarlığı ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Çevre ve Orman Bakanlığı ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Exımbank işlemleri ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Alıcı Ülke ile ilgili yaşanan sorunlar
( )Diğerleri

Ek-2.2000/1 Sayılı İstihdam Yardımı Hakkında Tebliğ

Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi

ve Koordinasyon Kurulu'nun 17/01/2000 tarihli ve 2000/ 3 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) statüsünü haiz şirketlerin münhasıran dış ticarete ilişkin işlemlerini yürütmek üzere konusunda tecrübeli ve yükseköğrenimli yönetici ve eleman istihdamının sağlanmasıdır.

Madde 2- Bu Tebliğ'de geçen; Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı(DTM)'dır. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ): DTM tarafından SDŞ Statüsü verilen şirketlerdir.

Madde 3- SDŞ'lerin bu destekten yararlanmaya yönelik başvuruları doğrudan Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (İhracat Genel Müdürlüğü) yapılır.

Madde 4- Bu Tebliğ kapsamında; SDŞ'lerin ilk defa istihdam edecekleri konusunda tecrübeli ve yüksek öğrenimli; 1. Yöneticinin toplam azami 18.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasını aşmamak üzere yıllık brüt maaşlarının %75'i, 2. Elemanların toplam azami 9.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasını aşmamak üzere yıllık brüt maaşlarının %75'i, Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan azami bir yıl süreyle karşılanır. Bu Tebliğ kapsamında, bir SDŞ'ye, istihdam edeceği en fazla bir yönetici ile iki elemanın ücretleri için ve bir defa destek sağlanır.

Madde 5- Bu yardım programına ilişkin talepler, değerlendirme ve uygulama usul ve esasları çerçevesinde DTM tarafından sonuçlandırılır.
Madde 6- Desteklemede, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin Türk Lirası cinsinden olması gerekmekte olup, döviz cinsinden düzenlenmiş belgeler değerlendirmeye alınmayacaktır.

Madde 7- Şirketler, kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından yanıltıcı ve yanlış bilgi ve belge verilmesinden dolayı, şirketlere haksız ödeme yapıldığının tespiti halinde "6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun" hükümleri uygulanır.

Madde 8- Bu Tebliğ'in uygulanmasına ilişkin her türlü düzenlemenin yapılması ile uygulamada ortaya çıkabilecek ihtilafların sonuçlandırılmasında Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir.

Madde 9- 31/7/1997 tarih ve 23066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 97/8 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında "İstihdam "Yol Açma" Yardımı" Hakkında Tebliğ uyarınca başvuruda bulunmuş ve talepleri DTM'na intikal ettirilmiş bulunan şirketlerin kazanılmış hakları saklıdır.

Madde 10- 24/7/1997 tarih ve 97/8 sayılı Kararı'nın 4 üncü maddesi ile 31/7/1997 tarih ve 23066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 97/8 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında "İstihdam "Yol Açma" Yardımı" Hakkında Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 11- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Madde 12- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

Ek-3.Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turqualıty®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ(Tebliğ No: 2006/4)

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulundan:

Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 11/05/2006 tarihli ve 2006/7 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğde belirtilen kriterler çerçevesinde, İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri, Üretici Birliklerinin, sektörlerinin yurtdışında tanıtımı amacıyla gerçekleştirecekleri harcamalara ilişkin giderler, Türkiye'de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan şirketlerin ürünlerinin markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri faaliyetlere ilişkin giderler ile İhracatçı Birliklerinin TURQUALITY® Programı kapsamında firmalara yurt içinde ve yurt dışında markalaşma sürecinde vereceği desteklere ilişkin harcamalar, Türk markalarının pazara giriş ve tutunmalarına yönelik gerçekleştireceği her türlü faaliyet ve organizasyonlara ilişkin giderler ile olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi için yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştireceği her türlü harcamaların uluslararası kurallara göre Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanması amaçlanmaktadır.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri, Üretici Birlikleri, Türkiye'de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan şirketler yararlandırılabilir.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Tebliğde geçen;

Bakanlık : Ekonomi Bakanlığını,

Birlik : İhracatçı Birliklerini,

Üretici Derneği : Aynı imalat dalında faaliyette bulunan üretici şirketlerin kurduğu dernekleri,

Üretici Birliği : Aynı imalat dalında faaliyette bulunan üretici şirketlerin kurduğu birlikleri,

Kuruluş : Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri ve Üretici Birliklerini,

Dış Ticaret Sermaye Şirketi (DTSŞ) : Ekonomi Bakanlığı tarafından "Dış Ticaret Sermaye Şirketi" statüsü verilmiş şirketleri,

Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) : Ekonomi Bakanlığı tarafından "Sektörel Dış Ticaret Şirketi" statüsü verilmiş şirketleri,

Şirket : Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan şirketler, Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (DTSŞ), Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) ile gastronomi sektöründe faaliyet gösteren zincir restoranlar,

TURQUALITY® Sertifikası: 22/12/2004 tarihli ve 25678 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat 2004/14 sayılı "TURQUALITY® Sertifikasının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ"de belirtilen logoyu,

TURQUALITY® Programı: TURQUALITY®nin ülkemizin rekabet avantajını elinde bulundurduğu markalaşma potansiyeli olan ürün gruplarının üretiminden pazarlamasına, satışından satış sonrası verilen hizmetlere kadar bütün süreçleri kapsayan bir destek sistemi haline getirilmesi ve böylece Program kapsamındaki şirket markalarının konumlandırılması, konumlarının güçlendirilmesi ve bu markaların uluslararası pazarlara çıkışlarının hızlandırılması ile uluslararası pazarlarda Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesini amaçlayan programı,

Marka : 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, bir teşebbüsün mal ve hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla, kişi adları dahil, özellikle sözcükler,

şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretleri,

Zincir Restoran : Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunan ve yurtiçinde en az 5 lokanta\kafe ile yurtdışında işletilen en az 1 lokanta\kafeden oluşan zinciri (otel bünyesinde otel tarafından kendi markası ile işletilen lokantalar\kafeler hariç),

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

TURQUALITY® Komitesi, Çalışma Grupları ve Sekretarya

MADDE 4 - (1) **TURQUALITY® Komitesi:** Müsteşarın başkanlığında Bakanlık, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve İhracatçı Birlikleri temsilcilerinden oluşur.

(2) Söz konusu Komite, TURQUALITY® destek programı kapsamına alınacak şirketler ile TURQUALITY® Sertifikası verilecek markalarının tespiti hususunda yetkilidir.

(3) Anılan Komitenin teşkili ile çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından

belirlenir ve sekretarya görevi Bakanlık tarafından yürütülür.

MADDE 5 - (1) **TURQUALITY® Çalışma Grubu :** Bakanlık, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İhracatçı Birlikleri, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri temsilcileri ile konusunda uzman kişilerden oluşur.

(2) TURQUALITY® Çalışma Grubu; TURQUALITY® Programının teknik çalışmaları ile uygulamasını yürütür. TURQUALITY® destek programı kapsamına alınacak şirketler ile TURQUALITY® Sertifikası verilecek markalarının seçimi Konularında TURQUALITY® Komitesi'ne istişari nitelikte görüş bildirir.

MADDE 6 - (1) **TURQUALITY® Sektörel Çalışma Grubu :** Bakanlık, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İhracatçı Birlikleri, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri temsilcileri ile konusunda uzman kişilerden oluşur.

(2) TURQUALITY® Sektörel Çalışma Grubu; kuruldukları sektörle ilgili TURQUALITY® Programının teknik çalışmalarını yürütür ve TURQUALITY® Çalışma Grubuna istişari nitelikte görüş bildirir.

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğin 5 ve 6 ncı maddelerinde düzenlenen Çalışma Gruplarının teşkili ile çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenir ve sekretarya görevi TURQUALITY® Sekretaryası tarafından yürütülür.

MADDE 8 - (1) **TURQUALITY® Sekretaryası :** TURQUALITY® Programının uygulanması konusundaki gerekli çalışmaları yürütmek ve koordinasyonu sağlamak amacıyla istihdam edilen elemanlardan teşkil eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Desteklenecek Faaliyetler

I- İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri/Birliklerinin Desteklenmesi:

MADDE 9 – (1) Kuruluşların iştigal sahasına giren ürünlerinin yurtdışı pazarlarda tanıtılması amacıyla gerçekleştirecekleri Ek-1'de belirtilen tanıtım harcamaları, Ek-2'de belirtilen danışmanlıklara ilişkin giderler ile pazar araştırması çalışması ve raporlarına ilişkin giderleri

a) Birlikler için %80 oranında ve proje başına yıllık en fazla 250.000 ABD Doları tutarında,

b) Üretici Dernekleri ve Üretici Birlikleri için %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları tutarında, desteklenir.

(2) Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve iştigal ettiği sektörü tek başına temsil eden Birlikler %80 oranında ve proje başına yıllık en fazla 500.000 ABD Doları desteklenir.

(3) Birden fazla Birlik tarafından oluşturulan ve destek kapsamına alınan projeler, Birlik başına 250.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

(4) Her Birliğin ve TİM'in aynı anda bir projesi desteklenebilir. Projesi sona eren TİM/Birlikler yeni bir projeyle başvuru yapabilir.

II- Marka Destek Programı Kapsamına Alınan Şirketlerin Desteklenmesi:

MADDE 10 – (1) Şirketlerin, Bakanlık tarafından Marka Destek Programı kapsamına alındığı tarihten sonra;

a) Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile destek kapsamına alınan markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,

b) Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde, destek kapsamına alınan markalı ürünleriyle ilgili olarak gerçekleştirdikleri, EK-1'de belirtilen tanıtım harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 400.000 ABD Doları,

c) Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde destek kapsamına alınan markalı ürünleriyle ilgili olarak açtıkları mağaza/lokanta/kafe, ofis, depo ve satış sonrası servis hizmeti veren birimlere ilişkin;

1) Brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 600.000 ABD Doları,

2) Kiralanan birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları,

ç) Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde faaliyet gösteren ve farklı markaların satıldığı teşhir mekanı (showroom)/büyük mağazalar (department store)/marketlerde destek kapsamına alınan markalı ürünleriyle ilgili olarak kiraladıkları reyon, raf, dekorasyonlu köşe (shop in shop), kiosk, stand (floor display) vb. tahsis edilmiş satış alanlarına ilişkin brüt kira (vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, komisyon, konsept mimari çalışmaları harcamaları ile anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ile hukuki danışmanlık giderleri ve bu birimlere ilişkin kurulum/dekorasyon giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,

d) Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde destek kapsamına alınan markalı ürünlerinin satışı amacıyla açtıkları teşhir mekanlarına (showroom) ilişkin brüt kira (vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, komisyon, konsept mimari çalışmaları harcamaları ile anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ile hukuki danışmanlık giderleri ve bu birimlere ilişkin kurulum/dekorasyon giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,

e) Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve mağaza/lokanta/kafe açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin danışmanlık dahil her türlü giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,

f) Destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak ve faaliyete geçirilecek yıllık en fazla 10 mağazaya ilişkin;

1) Kurulum/dekorasyon harcamaları, %50 oranında ve mağaza başına en fazla 50.000 ABD Doları,

2) Kira giderleri %50 oranında, mağaza başına en fazla iki yıl süresince ve yıllık mağaza başına azami 50.000 ABD Doları,

g) Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere alacakları, EK-2'de belirtilen danışmanlıklara ilişkin giderler, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları,

h) Destek kapsamına alınan markalı ürünleriyle ilgili, destek kapsamındaki şirket veya harcama yetkisi verilen şirket tarafından istihdam edilen moda/endüstriyel ürün tasarımcısı, aşçı/şef giderleri, aynı anda azami 3 kişi için, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,

ı) Pazar araştırması çalışması ve raporlarına ilişkin giderler, %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları, desteklenir.

(2) Şirketlerin bu maddenin birinci fıkrasında düzenlenen desteklerden yararlanabilmesi için; kapsamdaki markalarına ve ilgili destek dönemine ilişkin olarak, Bakanlık tarafından yetkilendirilen danışmanlık şirketlerince gerçekleştirilecek Gelişim Yol Haritası çalışmasını yaptırmaları zorunludur. Şirketlerin bu fıkra uyarınca yaptığı harcamalar, ilgili destek dönemi için en fazla 200.000 ABD Doları ve %75 oranında

desteklenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (e) ve (g) bendi çerçevesinde sağlanan desteklere ilişkin limitler şirketler için; söz konusu fıkranın diğer bentleri ile bu maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde sağlanan desteklere ilişkin limitler, destek kapsamındaki her bir marka için geçerlidir."

III- TURQUALITY® Destek Programı Kapsamına Alınan Şirketlerin Desteklenmesi

MADDE 11 – (1) TURQUALITY® Komitesi tarafından TURQUALITY® destek programı kapsamına alınan şirketlerin;

a) Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri,

b) Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve mağaza/lokanta/kafe açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin danışmanlık dahil her türlü giderleri,

c) TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili, destek kapsamındaki şirket veya harcama yetkisi verilen şirket tarafından istihdam edilen moda/endüstriyel ürün tasarımcısı, aşçı/şef giderleri, aynı anda azami 5 kişi için,

ç) Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde, TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak gerçekleştirdikleri, EK-1'de belirtilen tanıtım harcamaları,

d) Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde, TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak;

1) Açtıkları, aynı anda azami 50 adet mağaza/lokanta/kafeye ilişkin;

i) Brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri,

ii) Kiralanan birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon giderleri, mağaza/lokanta/kafe başına azami 200.000 ABD Doları,

2) Açtıkları ofis, depo, showroom, satış sonrası servis hizmeti veren birimler ile farklı markaların satıldığı teşhirmekanı (showroom)/büyük mağazalar (department store)/marketlerde kiraladıkları reyon, raf, dekorasyonlu köşe (shopin shop), kiosk, stand (floor display) vb. tahsis edilmiş satış alanlarına ilişkin;

i) Brüt Kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri,

ii) Kiralanan birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon giderleri birim başına azami 200.000 ABD Doları,

3) Franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında faaliyete geçirilecek, 5 yıllık destek süresi boyunca toplam azami 100 mağaza için,

i) Kira giderleri, aynı mağaza için en fazla iki yıl süresince ve yıllık mağaza başına azami 200.000 ABD Doları,

ii) Kurulum/Dekorasyon harcamaları mağaza başına azami 100.000 ABD Doları,

e) Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere alacakları, EK-2'de belirtilen danışmanlıklara ilişkin giderler,

f) Pazar araştırması çalışması ve raporlarına ilişkin giderler,

%50 oranında desteklenir.

(2) Şirketlerin bu maddenin birinci fıkrasında düzenlenen desteklerden yararlanabilmesi için; kapsamdaki markalarına ve ilgili destek dönemine ilişkin olarak, Bakanlık tarafından yetkilendirilen danışmanlık şirketlerince gerçekleştirilecek Gelişim Yol Haritası çalışmasını yaptırmaları zorunludur. Şirketlerin bu fıkra uyarınca yaptığı harcamalar, ilgili destek dönemi için en fazla 200.000 ABD Doları ve %75 oranında desteklenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) ve (e) bendi çerçevesinde sağlanan desteklere ilişkin limitler şirketler için; söz konusu fıkranın diğer bentleri ile bu maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde sağlanan desteklere ilişkin limitler, destek kapsamındaki her bir marka için geçerlidir."

IV- TURQUALITY® Programının Desteklenmesi

MADDE 12 – (1) Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Birliklerin TURQUALITY® Programının yürütülmesi konusunda;

a) Marka/TURQUALITY® destek programı kapsamına alınacak/alınan şirketlerin iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi ve markalaşma potansiyellerinin belirlenmesi, performanslarının izlenmesi, program ve program kapsamındaki faaliyet ve işlemleri ile harcama belgelerinin içeriği, doğruluğu, rayicine uygunluğu vb. hususlar ile TURQUALITY® Programı kapsamında yapılan faaliyetlerle ilgili gerçekleştireceği her türlü denetim ve danışmanlık giderleri,

b) Marka/TURQUALITY® destek programı kapsamına alınan şirketlere yönelik olarak ürün ve üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, operasyonel mükemmellik, stratejik konumlandırma-planlama, pazar haberdarlığı, pazarlama, markalaşma, perakendecilik, halkla ilişkiler, iletişim, reklam, vb konularda gerçekleştireceği eğitim, seminer, rehberlik, danışmanlık vb. faaliyetlerine ilişkin giderleri,

c) TURQUALITY® Programının pazara giriş ve iletişim stratejisi kapsamında olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi için yurtiçi ve yurtdışında gerçekleştireceği her türlü halkla ilişkiler faaliyetleri (PR), Türk markalarının pazara giriş ve tutunmalarına yönelik gerçekleştireceği her türlü organizasyonlara ilişkin giderler ile pazar istihbaratı, pazar haberdarlığı, ulusal ve uluslararası iş ilişkileri ağı (networking), sponsorluk vb. giderleri,

ç) TURQUALITY® Programın kurumsallaştırılması ve TURQUALITY® Sekretaryasına yönelik giderleri ile eleman istihdamı ve eğitimine ilişkin harcamaları,

d) TURQUALITY® Programının stratejisinin güncellenmesi, yenilenmesi, geliştirilmesi, uygulanması ve program kapsamında yapılacak stratejik çalışmalara ilişkin harcamaları ile bu konularda gerçek ya da tüzel kişilerden satın alacağı danışmanlık giderleri, yıllık en fazla 35 milyon ABD Doları ve %100 oranında desteklenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Destek Kapsamına Alınma

İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri/Birliklerinin Destek Kapsamına Alınması

MADDE 13- Bu Tebliğin 9 uncu maddesinde düzenlenen destek unsurlarından yararlanmak için Kuruluşların, bütçelerini içeren bir projeyle doğrudan Bakanlığa müracaat etmesi ve söz konusu projenin Bakanlık tarafından destek kapsamına alınması gerekmektedir.

Şirketlerin Marka Destek Programı Kapsamına Alınması

MADDE 14 – Bu Tebliğin 10 uncu maddesinde düzenlenen destek unsurlarından yararlanmak için, şirketlerin başvuru formu ve ekindeki belgelerle doğrudan Bakanlığa müracaat etmesi, ön inceleme yapılması ve markanın Bakanlık tarafından Marka Destek Programı kapsamına alınması gerekmektedir.

Şirketlerin TURQUALITY® Destek Programı Kapsamına Alınması

MADDE 15- Bu Tebliğin 11 inci maddesinde belirtilen destek unsurlarından yararlanmak için, şirketlerin başvuru formu ve ekindeki belgelerle doğrudan Bakanlığa müracaat etmesi, ön inceleme **yapılması ve markanın** Bakanlık/TURQUALITY® Komitesi tarafından TURQUALITY® Destek Programı **kapsamına alınması** gerekmektedir.

2003/3 Sayılı Tebliğ Çerçevesinde Destek Kapsamında Bulunan Şirket ve Birliklerin Destek Kapsamına Alınması

MADDE 16 – (1) 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ çerçevesinde;

a) Destek kapsamında bulunan şirketlerin bu Tebliğin 10 uncu,

b)TURQUALITY® Sertifikası verilen şirketlerin bu Tebliğin 11 inci,

c) TURQUALITY® Programının yürütülmesi konusunda destek kapsamında bulunan Birlik/Birliklerin bu Tebliğin 12 nci maddelerinde belirtilen faaliyetlerine ilişkin harcamaları, Bakanlık tarafından 2003/3 sayılı Tebliğ kapsamında onaylanan projelerinde belirtilmiş olması kaydıyla, bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren desteklenir.

(2) Söz konusu şirket, Birlik/Birliklerin bu Tebliğ kapsamında düzenlenen yeni destek unsurlarından yararlandırılabilmesi için bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde Stratejik İş Planları/projeleri ile Bakanlığa müracaat etmeleri gerekmektedir. Anılan Planın/projenin Bakanlıkça onaylandığı tarihten itibaren, Plan/proje kapsamındaki faaliyetler bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenir.

MADDE 17 – (1) Bakanlık, kuruluş ve şirketler tarafından destek kapsamına alınmak üzere ibraz edilen Stratejik İş Planlarının incelenebilmesi ve anılan Stratejik İş Planlarının destek kapsamına alınabilmesini teminen bu Tebliğin 12 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi çerçevesinde denetim/danışmanlık firmalarının raporlarını talep edebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Desteğin Başlangıç Tarihi, Süresi ve Kapsamı

Destek Başlangıç Tarihi

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğin 9, 10 ve 11 inci maddelerinde belirtilen desteğin başlangıç tarihi, kuruluş ve şirketlerin bu Tebliğin 13, 14 ve 15'inci maddeleri çerçevesinde Bakanlık/TURQUALITY® Komitesi tarafından destek kapsamına alındığı tarih olup, bu tarihten itibaren gerçekleştirilen harcama ve faaliyetler desteklenebilir. Ancak şirketlerin destek ödemesi her halükarda Stratejik İş Planları Bakanlık tarafından onaylandıktan sonra gerçekleştirilir.

MADDE 19 – (1) 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde destek kapsamında bulunan şirketler, TURQUALITY® Sertifikası verilen şirketler ile TURQUALITY® Programının yürütülmesi konusunda destek kapsamında bulunan Birlik/Birlikler için desteğin başlangıç tarihi, bu Tebliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihtir.

Desteğin Süresi

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğin;

a) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ve 10 uncu maddede düzenlenen desteklerden, kuruluş ve şirketler, 13 ve 14 üncü maddeler çerçevesinde destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren dört yıl,

b) 11 inci maddesinde düzenlenen desteklerden, şirketler, 15 inci madde çerçevesinde destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren beş yıl, c) 10 uncu maddesinde düzenlenen desteklerden, 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde destek kapsamında bulunan şirketler, bu Tebliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren dört yıl,

ç) 11 inci maddesinde düzenlenen desteklerden, 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde TURQUALITY® Sertifikası verilen şirketler, bu Tebliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren beş yıl, süreyle yararlandırılabilir.

(2) Birlikler, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen desteklerden, proje bazında yararlandırılır.

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğ'in 11'inci maddesinde düzenlenen desteklerden 5 (beş) yıl yararlandırılan şirketlerle ilgili olarak yapılacak performans değerlendirmesi neticesinde belirli bir düzeyin üzerinde performans gösterdiği belirlenen şirketlerin destek süresi, ilave 5 (beş) yıl süreyle uzatılabilir.

(2) Bu Tebliğ'in 10'uncu maddesinde düzenlenen desteklerden yararlandırılan şirketler, destek süresi içinde veya bitiminde TURQUALITY® Destek Programı kapsamına alınmak üzere başvuruda bulunabilirler. Yapılan inceleme neticesinde;

a) TURQUALITY® Destek Programı kapsamına alınması uygun görülen şirketler, yararlandıkları destek süresi düşülmek suretiyle 5 (beş) yıl ve bu maddenin birinci fıkrası çerçevesinde performanslarına bağlı olarak ilave 5 (beş) yıl süreyle desteklenebilir.

b) TURQUALITY® Destek Programı kapsamına alınması uygun görülmeyen şirketler, kalan destek süreleri boyunca bu Tebliğ'in 10'uncu maddesinde düzenlenen desteklerden yararlandırılmaya devam edilir. Destek süresi sona eren şirketler bu Tebliğ kapsamında desteklenmez.

Desteğin Kapsamı

MADDE 22 - (1) Yurtiçi tescili aynı şirket üzerine olan en fazla iki marka Tebliğin 10 ve/veya 11 inci maddeleri kapsamına alınabilir. Yurtdışı tescilin ise, yurtiçi tesciline sahip şirket ya da bu şirketin organik bağının bulunduğu şirkete ait olması gerekir.

(2) Bir marka için; destek kapsamına alınan şirketle birlikte, yurtiçinde veya yurtdışında yerleşik olup, organik bağın tevsik edildiği ve Bakanlık tarafından harcama yetkisi verilen şirketler desteklenebilir.

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde bir Holding/Şirketler Topluluğu bünyesinde yer alan en fazla 6 marka desteklenebilir.

MADDE 24 – Yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 25 – Bu Tebliğin 11'inci maddesinde belirtilen faaliyetler için bir şirkete sağlanacak azami destek miktarı Bakanlık tarafından sınırlandırılabilir

MADDE 26 – (1) Marka/TURQUALITY® destek programına alınan şirketlerin, bu Tebliğin 20 ve 21 inci maddelerinde belirtilen destek sürelerinin dolması ve/veya 33 üncü madde uyarınca destek kapsamından çıkarılmaları halinde 12 nci maddede belirtilen ve TURQUALITY® Programı kapsamında sağlanan desteklerden yararlandırılmazlar.

MADDE 27 – (1) TURQUALITY® destek programı kapsamından çıkarılan şirketler bu Tebliğin 10 uncu maddesinde belirtilen destek unsurlarından yararlandırılabilir. Ancak TURQUALITY® ve marka destek programı kapsamında desteklendiği toplam süre, 20 nci maddenin 1 inci fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde belirtilen süreyi geçemez.

ALTINCI BÖLÜM
ÖDEME BELGELERİNİN İBRAZI VE ÖDEME

Ödeme Esasları

MADDE 28 - (1) Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerin destek ödemesinden yararlandırılabilmesi için, giderlerin Bakanlıkça düzenlenecek Uygulama Usul ve Esasları Genelgesinde belirtilen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir. Söz konusu belgelerden; sözleşme, fatura ve ödeme belgesi harcama belgeleridir.

(2) Genelgede belirtilen belgelerin, "ödeme belgesi" tarihi esas alınarak en geç 6 ay (fuar katılımı başvuruları için 12 ay) içinde; otomasyon sisteminden yapılan başvuruyu müteakip şirketler tarafından üyesi oldukları İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine, Kuruluşlar tarafından doğrudan Bakanlığa ibraz edilmesi gerekmektedir.

(3) Söz konusu 6 aylık sürenin (fuar katılımı başvuruları için 12 ay) hesaplanmasında, destek türüne göre Genelgede zorunlu tutulan harcama belgelerinin (sözleşme, fatura ve ödeme belgesi) şirketler için Birlik, kuruluşlar için Bakanlık evrak kayıtlarına giriş yapılan tarih esas alınır.

(4) 3'üncü fıkrada belirtilen harcama belgelerinin herhangi birinin destek başvurusunda ibraz edilmemesi halinde, söz konusu harcama başvurusu değerlendirmeye alınmaz.

(5) Bakanlık/İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri tarafından yapılan inceleme neticesinde istenilecek eksik bilgi/belgelerin; şirkete/kuruluşa bildirildiği tarihten itibaren 3 (üç) ay içerisinde otomasyon sisteminden yapılan başvuruyu müteakip Bakanlık/İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine ibraz edilmemesi halinde, söz konusu harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Ödeme Belgelerinin İbrazı

MADDE 29 – (1) Destek başvurusuna ilişkin yurtdışında düzenlenen belge ve faaliyetler, ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliğinin onayına/incelemesine tabidir. Onay ve incelemeye konu belge ve faaliyetler Genelge ile belirlenir.

(2) Ticaret Müşavirlikleri/Ataşeliklerinin bulunduğu ancak kadroların münhal olduğu yerlerde, Bakanlıkça görevlendirilen Bakanlık temsilcisi, Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onayı gerektiren evrakı onaylar ve başvurulara ilişkin yerinde incelemeleri gerçekleştirerek ilgili formları düzenler.

(3) Ticaret Müşavirlikleri/Ataşeliklerinin bulunduğu ancak kadroların münhal olduğu yerlerde, Bakanlıkça görevlendirilen Bakanlık temsilcisinin de bulunmadığı durumlarda Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onayı gerektiren evrakı ülkedeki diğer bir Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onaylar ve başvurulara ilişkin yerinde incelemeleri gerçekleştirerek ilgili formları düzenler. Ülkede başka Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği bulunmadığı takdirde ise belgelerin ilgili Türk Konsolosluğuna onaylatılması gerekmektedir.

(4) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliğinin bulunmadığı ülkelerde, belgelerin ilgili Türk Konsolosluğuna onaylatılması gerekmektedir.”

MADDE 30 – (1) Bakanlık, bu Tebliğin 9, 10 ve 11 inci maddelerinde belirtilen destek unsurlarından yararlandırılacak olan kuruluş ve şirketlerden, gerçekleştirilen faaliyetler ve bu faaliyetlere ilişkin harcama belgelerinin içeriği, doğruluğu, rayicine uygunluğu vb. hususlar ile TURQUALITY® Programı kapsamında yapılan faaliyetlerle ilgili 12 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi kapsamında denetim/danışmanlık firmalarının raporlarını talep edebilir.

Ödeme

MADDE 31 - (1) Bakanlık, yapacağı inceleme neticesinde ödeme yapılmasına karar verilen kuruluş ve şirket ile ödeme miktarlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirir. Bakanlıktan alınan bildirim üzerine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ödemeyi öncelikle yapar.

MADDE 31/A – (1) Bakanlık, destek müracaatının değerlendirilerek ödeme yapılacak şirketlerin belirlenmesi ile ödeme miktarlarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına

bildirilmesi konusunda İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerinin yetkilendirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapabilir.

MADDE 32 – (1) Ödemeye ilişkin, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin (dolaylı vergiler dâhil) Türk Lirası cinsinden olanları Türk Lirası, döviz cinsinden olanları ise harcama belgesi tarihindeki "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer alan çapraz kurları ve döviz alış kurları esas alınarak, ABD Doları karşılığı Türk Lirası olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir. "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer almayan ülke para birimleri ABD Doları'na çevrilirken "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer alan kurlar esas alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM
İZLEME VE DEĞERLENDİRME

MADDE 33 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemesinden yararlanan kuruluş ve şirketler, destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren her yılın sonunda markalaşma faaliyetlerini içeren bir raporu Bakanlığa intikal ettirirler.

(2) Bakanlık, anılan raporların değerlendirilmesi ve/veya destek kapsamına alınan kuruluş ve şirketlerin denetlenmesi ve izlenmesi amacıyla destek süresinin her aşamasında bu Tebliğin 12 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi çerçevesinde danışmanlık/denetim firmalarının raporlarını talep edebilir.

(3) Bakanlık, söz konusu raporlar üzerinde yapacağı inceleme neticesinde, Stratejik İş Planlarında belirtilen faaliyetlerden büyük bir bölümünü gerçekleştirmediği, sağlanan desteği etkin kullanmadığı ve/veya markalaşma konusunda herhangi bir gelişim göstermediğini tespit ettiği kuruluş ile şirketleri, Marka/TURQUALITY® destek programlarına ilişkin destek süresinin her aşamasında destek kapsamından çıkarabilir veya destek oranlarında indirime gidebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
DİĞER HÜKÜMLER

Müeyyide

MADDE 34 - (1) Bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemelerinden yararlanmak üzere müracaatta bulunan ve/veya söz konusu destek ödemelerinden yararlanan kuruluş ve şirketler tarafından yanıltıcı bilgi ve belge ibraz edildiğinin tespiti halinde, haklarında kanuni işlem yapılır. Bu kapsamda tahkikat, soruşturma ve/veya dava konusu edilmiş olanların destek talepleri, konuyla ilgili denetim raporu ve/veya yargı kararı alınıncaya kadar bekletilebilir. Dava sonucunda suçu sabit görülenlerin, Bakanlar Kurulunun 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı" kapsamında yer alan tüm devlet yardımlarına ilişkin talepleri süresiz olarak reddedilebilir. Bakanlık, suç unsurunun tam olarak oluşmamasından kaynaklanan beraat kararları kapsamındaki sahtecilik eylemlerini gerçekleştirenler hakkında da benzer mahiyette işlemler tesis etmeye yetkilidir.

(2) Bu Tebliğ kapsamında haksız olarak alındığı ve/veya amacı dışında kullanıldığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

MADDE 35 – (1) Destek kapsamına alınan kuruluş ile şirketlerin iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi, markalaşma potansiyeli, performansları, program ve Stratejik İş Planı kapsamındaki faaliyet ve işlemleri ile harcama belgelerinin içeriği, doğruluğu, rayicine uygunluğu vb. konularda kasıtlı olarak yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiklerinin tespiti halinde, şirket ve kuruluş Marka/TURQUALITY® destek programından çıkarılır ve sağlanan destek 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kusur harcama yetkisi verilen şirket tarafından gerçekleştirilmiş ve destek kapsamına alınan şirketin bu kusurun oluşmasında doğrudan bir rolünün olmadığı tespit edilmiş ise harcama yetkisi verilen şirketin yetkisi iptal edilir

ve bu şirket aracılığıyla sağlanmış destekler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

MADDE 36 – (1) Bakanlık adına tescil ettirilmek suretiyle koruma altına alınmış bulunan TURQUALITY® sertifikasını, Bakanlık ve/veya TURQUALITY® Komitesinden izin almadan kullananlar hakkında, "Markaların Korunması Hakkında 556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname" hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

Uygulama

MADDE 37– (1) Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde destek kapsamına alınan şirketler ve markalar, destek süresi içinde ve/veya bitiminde, Bakanlık tarafından uygulanan ve bu Tebliğde yer alan destek unsurlarını içeren diğer "İhracata Yönelik Devlet Yardımları"ndan yararlandırılmazlar."

(2) Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde harcama yetkisi verilen şirketler, destek kapsamındaki markaya ilişkin harcamaları için, destek süresi içinde ve/veya bitiminde, Bakanlık tarafından uygulanan ve bu Tebliğde yer alan destek unsurlarını içeren diğer "İhracata Yönelik Devlet Yardımları"ndan yararlandırılmazlar.

(3) Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde destek kapsamına alınan Kuruluşlar, destek kapsamına alınan projelerine ilişkin harcamaları için, destek süresi içinde Bakanlık tarafından uygulanan ve bu Tebliğde yer alan destek unsurlarını içeren diğer "İhracata Yönelik Devlet Yardımları"ndan yararlandırılmazlar."

MADDE 38– Yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 39– Yürürlükten kaldırılmıştır.

Yetki

MADDE 40 – (1) Bu Tebliğin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye, uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları haklı ve mücbir sebep hallerini de gözetmek suretiyle inceleyip sonuçlandırmaya ve bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde destek kapsamına alınacak kuruluş ile şirketleri ihracat stratejisinde belirtilen ilke, hedef ve politikalar çerçevesinde tespit etmeye, ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup

etmeye, bu Tebliğde yer alan lehe olan hükümleri uygulamaya ve destek kapsamında değerlendirilecek harcama ve ödeme miktarlarını belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

MADDE 41 – (1) Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 21/08/2003 tarihli ve 2003/3 sayılı Kararı ile anılan Karara istinaden 28/08/2003 tarihli ve 25213 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2003/3 Sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ", Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 13/09/2005 tarihli ve 2005/8 sayılı Kararı ile anılan Karara istinaden 23/09/2005 tarihli ve 25945 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/2 sayılı "2003/3 Sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) 28 inci maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce hakkında eksik belge işlemi gerçekleştirilmeyen harcama dosyaları için uygulanır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce haklarında eksik belge işlemi gerçekleştirilmiş olan harcama dosyaları için, bu madde yürürlüğe girdikten sonra, harcama dosyasının değişiklik öncesi Tebliğ çerçevesinde kalan süresi içerisinde tamamlanmak üzere sadece bir kez eksik belge işlemi uygulanabilir.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) 9 uncu maddenin birinci fıkrasında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yapılan değişiklikler, 27/8/2014 tarihinden sonra gerçekleştirilen harcamalar için uygulanır.

Yürürlük

MADDE 42 - (1) Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

EK-1

2006/4 Sayılı Tebliğ'in 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci Maddeleri Çerçevesinde Destek Kapsamında Değerlendirilen Tanıtım Faaliyetleri şunlardır:

TV

TV reklamları
TV reklam yayın telifi
TV reklam videolarının ülke bazlı adaptasyonu
TV programlarına sponsorluk

RADYO

Radyo programlarına sponsorluk
Radyo reklam yayın telifi
Radyo reklamları
Radyo reklamlarının ülke bazlı adaptasyonu

İNTERNET

E-ticaret sitelerine üyelik
İnternet ortamında verilen reklamlar
Online satış sitesi tasarımı/bakımı/güncellemesi
Sosyal Medya tasarımı, bakımı, güncellemesi
Sosyal medyada verilen reklamlar
Web sitesi tasarımı/bakımı/güncellemesi
Akıllı cihazlara yönelik uygulama giderleri

BASILI TANITIM

Afiş
Broşür
El ilanı
Gazete/dergi reklamları
Periyodik mağaza dergilerinde/kataloglarında yer alma/reklam verme
Katalog/kartela

AÇIK HAVA

Açık hava elektronik ekranları
Billboard/pano/tabela
Bina/cephe/duvar/çatı reklamı
Durak/taşıtlarda yer alan reklam/giydirme
Totem reklamı

FUAR

Fuar katılım bedeli/stant kirası
Stant tasarımı ve dekorasyonu
Organizatör tarafından gerçekleştirilen fuar tanıtım faaliyetleri, fuar kataloğu
Nakliye
Fuar katılımına ilişkin ısıtma/elektrik/su/internet/temizlik/güvenlik/sigorta giderleri

ÖZEL TANITIM GİDERLERİ

Defile/show/özel sergi/lansman/basın tanıtımı/kokteyl/seminer/konferans faaliyetleri
Marka promosyon/iletişim/basın ve halkla ilişkiler ajansı ücretleri/komisyonları
Tadım aktiviteleri
Ürünlerin satışa sunulduğu (üzerinde markanın iletişimi yapılan) standlar/soğutucular
Zincir marketlerin raflarına ve cafe/bar/restoranların satış listesine girmek için bir defalığına mahsus yapılan ödemeler (Listeleme bedeli)
Satışa konu olmayan ve üzerinde markanın yer aldığı eşantiyon malzemeleri

DİĞER TANITIM HARCAMALARI

Tanıtım filmi yapımı
Sinema reklamı
Sponsorluk
Toplu e-posta/SMS/MMS gönderimi

EK-2

2006/4 Sayılı Tebliğ'in 10 uncu ve 11 inci Maddeleri Çerçevesinde Destek Kapsamında Değerlendirilen Danışmanlık Alanları

Yönetim Danışmanlığı

Ar-Ge ve Ürün Geliştirme
Bilgi Sistemleri Danışmanlığı
Bütçe ve Planlama
Değer Zinciri Yönetimi
Değişiklik Yönetimi Süreci
Depo Analiz
Fiyatlama ve Kârlılık Yönetimi
Gastronomi
İnsan Kaynakları Yönetimi
İş Akış Yönetimi Sistemi
İş Ailesi ve Ücret Yönetimi
İş Geliştirme
İş Sürekliliği Yönetimi
İşletme Sermayesi Yönetimi
Kalite Kontrol Sistemi Oluşturulması
Kalite Geliştirme
Karar Destek Sistemlerinin Oluşturulması
Karbon Ayak İzi Çalışmaları
Kurumsal Sorumluluk Çalışmaları
Kriz Yönetimi
Kurumsal Kimlik Oluşturulması
Kurumsal Yönetişim
Mağaza Açılması ve İşletilmesi
Mağaza Yönetimi
Marka Kimliği
Marka Stratejisi
Marka Yönetimi

Operasyonel Strateji
Organizasyon ve Yeniden Yapılandırma
Pazara Giriş
Pazar Konumlandırma
Perakende Yönetimi
Proje Yönetimi
Risk Yönetimi
Satış ve Pazarlama Yönetimi
Sosyal Medya Yönetimi
Stratejik Pazarlama
Stratejik Planlama
Stratejik Şirket Yapılandırılması
Süreç Yönetimi
Şirket Kuruluşu
Şirket Satın Alınması
Tedarik Zinciri Yönetimi
Toplam Kalite Yönetimi
Üretim Performansının İyileştirilmesi
Üretim Yönetimi

Tasarım Danışmanlığı

Moda Tasarımı
Endüstriyel Ürün Tasarımı
Ambalaj Tasarımı

Hukuk Danışmanlığı

Yurtdışı Pazarlara Yönelik Hukuk Danışmanlığı

Bilişim Danışmanlığı: Bilgi yönetimi kapsamında satın alınacak veya kiralanacak yazılım ürünlerinin lisansları ve bunların yıllık bakım-güncelleme bedelleri ile yazılımların devreye alınması, iyileştirilmesi ve idamesi için yapacakları danışmanlık, eğitim ve dış kaynak kullanımı harcamaları destek kapsamında değerlendirilir.

Araç Planlama Sistemleri
Bilgisayarlı Tasarım (CAD)
Doküman Yönetim Sistemleri (DMS)
Felaket Yönetimi
E-İş Yönetim Sistemi
İş Akış - Süreç Yönetim Sistemleri
İş Zekası Yönetim Sistemleri
Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP)
Kurumsal Performans Yönetimi (EPM)
Kurumsal Sistem Entegrasyon Hizmetleri
Lojistik Yönetim ve Optimizasyonu Sistemleri
Mobil Satış Ekibi Yönetim Sistemleri
Mobil Satış ve Takip Sistemleri
Müşteri İlişkileri Yönetimi (CRM)
Müşteri Şikayet veya Çağrı Merkezi Yönetim Sistemleri
Perakende Yönetimi
Promosyon Yönetim Sistemleri (TPM)
Talep Planlama Sistemleri (DMS)
Tedarik Zinciri Yönetimi (SCM)
Üretim Optimizasyon Sistemleri
Yönetim Raporlama Sistemleri
Yönetişim, Risk ve Uyum Sistemleri (GRC)

Ek-4. Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2008/2)

Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 11/4/2008 tarihli ve 2008/4 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ ile Türkiye'de tasarım kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılmasını teminen tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlikler, tasarım dernekleri-birliklerinin gerçekleştireceği tanıtım, reklam, pazarlama, istihdam, danışmanlık harcamaları ile yurt dışında açacakları birimlere ilişkin giderlerinin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanması amaçlanmaktadır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden, tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlikler, tasarım dernekleri-birlikleri yararlandırılabilir.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı'nı,

b) TİM: Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı kuruluşu olan Türkiye İhracatçılar Meclisini,

c) Birlik: Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı kuruluşu olan İhracatçı Birlikleri,

ç) Tasarım Derneği-Birliği: Tasarım konusunda iştigal eden dernek, birlik ile bunların üst kurumlarını,

d) Tasarımcı: Faaliyet alanına göre ilgili mesleki örgüte üye olan, tasarım ya da tasarımla ilgili alanlarda yüksek öğrenim görmüş Türk tasarımcıları,

e) Tasarımcı Şirketi: Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş, Türkiye'de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan ve tasarımcının ortak olduğu şirketleri;

f) Tasarım ofisi: Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulmuş ve sadece tasarım hizmeti ve/veya danışmanlığı faaliyetinde bulunan ve bünyesinde en az üç adet tasarımcı bulunan şirketleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Desteklenecek Faaliyetler

I. Tasarımcı Şirketlerinin Desteklenmesi

MADDE 4 – (1) Türkiye'de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan tasarımcı şirketlerin yurt dışında tanınmaları ve markalaşmaları amacıyla,

a) Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirecekleri reklam, tanıtım, pazarlama vb. faaliyetlerine ilişkin giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları,

b) Yurt dışında açacakları birimlerinin;

(1) Demirbaş, dekorasyon giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları,

(2) Brüt kira giderleri ve bu birimlerin kiralanmasına ilişkin danışmanlık giderleri ile vergi/resim/harç giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,

c) Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000. ABD Doları,

ç) İstihdam edilen tasarımcıların brüt maaş giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 150.000 ABD Doları,

d) Kurumsal kimlik oluşturulması, stratejik şirket yapılandırılması, kalite kontrol sistemi oluşturulması, numune tesis yapılandırılması, moda ve trendler, ürün ve ambalaj tasarımı, modelizm (kalıp ebat setleri) satın alma ve tedarik, stratejik pazarlama, perakende operasyonlar, şirket kuruluşu, mağaza açılması ve işletilmesi, uluslararası ihracat ve hukuk, maliyet muhasebesi, risk yönetimi, uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırıcı diğer her türlü iş yönetimi kapsamında satın alacakları danışmanlık giderleri ile Bilgisayarlı Tasarım (CAD), Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP), Tedarik Zinciri Yönetimi (SCM), Müşteri İlişkileri Yönetimi (CRM), Kurumsal Performans Yönetimi (EPM), Perakende Yönetimi vb. bilgi yönetimi kapsamında satın alacakları veya kiralayacakları yazılım ürünlerinin lisansları ve bunların yıllık bakım-güncelleme

bedelleri ile yazılımların devreye alınması, iyileştirilmesi ve idamesi için yapacakları danışmanlık, eğitim ve dış kaynak kullanımı harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,

desteklenir.

II. Tasarım Ofislerinin Desteklenmesi

MADDE 5 – (1) Tasarım ofislerinin, doğrudan tasarım hizmeti ve/veya danışmanlığı faaliyetiyle ilgili olmak kaydıyla, yurt dışı pazarlarda tanınması ve markalaşmaları amacıyla;

a) Yurt dışında gerçekleştirecekleri reklam, tanıtım, pazarlama vb. faaliyetlerine ilişkin giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 150.000 ABD Doları,

b) Yurt dışında açacakları birimlerinin;

(1) Demirbaş, dekorasyon giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,

(2) Brüt kira giderleri ve bu birimlerin kiralanmasına ilişkin danışmanlık giderleri ile vergi/resim/harç giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları,

c) Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000. ABD Doları,

ç) İstihdam edilen tasarımcıların brüt maaş giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,

d) Kurumsal kimlik oluşturulması, stratejik şirket yapılandırılması, moda ve trendler, modelizm (kalıp ebat setleri) satın alma ve tedarik, stratejik pazarlama, şirket kuruluşu, maliyet muhasebesi kapsamında satın alacakları danışmanlık giderleri ile Bilgisayarlı Tasarım (CAD), Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP), Kurumsal Performans Yönetimi (EPM), vb. bilgi yönetimi kapsamında satın alacakları veya kiralayacakları yazılım ürünlerinin lisansları ve bunların yıllık bakım-güncelleme bedelleri ile yazılımların devreye alınması, iyileştirilmesi ve idamesi için yapacakları danışmanlık, eğitim ve dış kaynak kullanımı harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları

desteklenir.

III. Birlikler, Tasarım Dernek-Birliklerinin Desteklenmesi

MADDE 6 – (1) Birlikler, tasarım dernek-birliklerinin, tasarım kültürünün oluşturulması, yaygınlaştırılması ile Türk tasarımcılarının ve ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışı pazarlarda tanıtılması, pazarlanması ve markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri görsel ve yazılı tanıtım giderleri, sergi, bienal, tasarım fuarı, tasarım yarışması katılımları ve organizasyonları ile bu faaliyetlerin tanıtımı, marka-promosyon ajansı, stratejik danışmanlık gibi tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Destek Kapsamına Alınma

Tasarım Destek Komitesi

MADDE 7 – (1) Tasarım Destek Komitesi, Müsteşarlık, TİM, Birlik, tasarım dernek-birliklerin temsilcileri ile konusunda uzman kişilerden oluşur.

(2) Tasarım Destek Komitesi, destek programı kapsamına alınacak tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri, Birlikler, tasarım dernek-birliklerinin seçimi ve uygulamaya yönelik konularda Müsteşarlığa istişari nitelikte görüş bildirir.

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğin 4'üncü maddesinde düzenlenen destek unsurlarından yararlanmak için tasarımcı şirketlerin faaliyet yapmayı planladıkları hedef pazarları ve bütçelerini içeren bir projeyle; 5'inci maddede düzenlenen destek unsurlarından yararlanmak için ise tasarım ofislerinin planladıkları faaliyetleri ve varsa hedef pazarları ile bütçelerini içeren bir projeyle ilgili İhracatçı Birliği'ne müracaat etmesi ve söz konusu projelerin Müsteşarlık tarafından destek kapsamına alınması gerekmektedir.

(2) Bu Tebliğin 6'ncı maddesinde düzenlenen destek unsurlarından yararlanmak için; Birliklerin, tasarım dernek-birliklerinin faaliyet bazlı ve bütçe içeren projeleri ile faaliyetin gerçekleştirileceği tarihten en az 6 ay önce Müsteşarlığa müracaat etmeleri ve Tasarım Destek Komitesi'nin istişari nitelikteki görüşü ile projenin Müsteşarlık tarafından destek kapsamına alınması gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Desteğin Başlangıç Tarihi ve Süresi

Destek Başlangıç Tarihi

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğin 4'üncü ve 5'inci maddelerinde belirtilen desteğin başlangıç tarihi; tasarımcı şirketleri ve tasarım ofisleri için bu Tebliğin 8'inci maddesi çerçevesinde Müsteşarlık tarafından destek kapsamına alındığı tarihtir.

Desteğin Süresi

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğin 4'üncü ve 5'inci maddelerinde düzenlenen desteklerden, tasarımcı şirketleri ve tasarım ofisleri, bu Tebliğin 8'inci maddesi çerçevesinde destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren en fazla dört (4) yıl süreyle yararlandırılabilir. Birlikler, tasarım dernek-birlikleri ise 8'inci madde kapsamında uygun görülen faaliyetleri bazında desteklenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Ödeme Belgelerinin İbrazı ve Ödeme

Ödeme Esasları

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerin destek ödemesinden yararlandırılabilmesi için, giderlerin harcama belgeleriyle tevsik edilmesi gerekmektedir. Destek ödemesine ilişkin istenecek diğer bilgi ve belgelerle uygulamaya ilişkin hususlar, Müsteşarlıkça düzenlenecek Uygulama Usul ve Esasları ile belirlenir.

Harcama Belgelerinin İbrazı

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğin 4, 5 ve 6'ncı maddelerinde belirtilen destek unsurlarından yararlandırılacak olan tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlikler, tasarım dernekler-birlikleri tarafından yurtdışında gerçekleştirilen giderlere ilişkin harcama belgeleri ile Uygulama Usul ve Esaslarında belirtilen diğer bilgi ve belgelerin, faaliyet ve/veya harcamanın yapıldığı bölgedeki Türk Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği, faaliyet ve/veya harcamanın yapıldığı ülkede Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği bulunmuyor ise bu ülkelerdeki Türk Konsolosluklarına onaylatılması ve harcama belgesi tarihinden itibaren en geç 6 ay, [4 ve 5'inci maddelerin (c) bentleri için bu süre 18 aydır] içerisinde, gerekli incelemenin yapılarak Müsteşarlığa intikal ettirilmesini teminen; tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile tasarım dernek-birlikleri tarafından faaliyet alanına göre

ilgili İhracatçı Birliği Genel Sekreterliği'ne, Birlikler tarafından Müsteşarlığa ibraz edilmesi gerekmektedir.

(2) Yukarıda belirtilen 6 ve 18 aylık sürelerin hesaplanmasında, usulüne uygun olarak yapılan başvuruların, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği evrak kayıtlarına girdiği tarih esas alınır.

Ödeme

MADDE 13 – (1) Müsteşarlık, yapacağı inceleme neticesinde ödeme yapılmasına karar verilen tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlikler, tasarım dernekler-birlikleri ile ödeme miktarlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirir. Müsteşarlıktan alınan bildirim üzerine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ödemeyi öncelikle yapar.

MADDE 14 – (1) Ödemeye ilişkin, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin Yeni Türk Lirası (YTL) cinsinden olan YTL, döviz cinsinden olanları ise harcama belgesi tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası çapraz kurları ve döviz alış kurları esas alınarak, ABD Doları karşılığı YTL olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir.

ALTINCI BÖLÜM
İzleme ve Değerlendirme

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemesinden yararlanan tasarımcı şirketleri ve tasarım ofisleri, destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren her yılın sonunda; Birlik, tasarım dernek-birlikleri ise gerçekleştirdikleri faaliyeti takip eden 3 ay içinde, faaliyetlerini ve buna ilişkin değerlendirmelerini içeren bir raporu Müsteşarlığa intikal ettirirler.

(2) Müsteşarlık, söz konusu raporlar üzerinde yapacağı inceleme neticesinde, projelerinde belirtilen faaliyetlerden büyük bir bölümünü gerçekleştirmediği, sağlanan desteği etkin kullanmadığını tespit ettiği tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlik, tasarım dernek-birliklerini her aşamada destek kapsamından çıkarabilir veya destek oranlarında indirime gidebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM
Diğer Hükümler

Müeyyide

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ kapsamında haksız olarak alındığı ve/veya amacı dışında kullanıldığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

Uygulama

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde destek kapsamına alınan tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlikler, tasarımcı dernekler-birlikleri, 25/11/2005 tarihli ve 26004 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2005/4 sayılı "Yurtdışında Ofis-Mağaza Açma, İşletme ve Marka Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ile 24/5/2006 tarihli ve 26177 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/4 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" hükümlerinden yararlandırılmazlar.

MADDE 18 – (1) 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/6 sayılı "Pazar Araştırması ve Pazarlama Desteği Hakkında Tebliğ" hükümleri çerçevesinde desteklenen tasarımcı şirketleri ve tasarım ofisleri, aynı pazar araştırması projesi ve/veya yurtdışı faaliyeti için bu Tebliğin 4 ve 5'inci maddelerinin (a) bentlerinde belirtilen pazar araştırması desteğinden yararlandırılmazlar.

Yetki

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yıllık en fazla 12.000.000 ABD Doları tutarında destek ödemesi yapılabilir. Bu miktarı arttırmaya Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye, uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları haklı ve mücbir sebep hallerini de gözetmek suretiyle inceleyip sonuçlandırmaya ve bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde destek kapsamına alınacak tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ile Birlikler, tasarım dernek-birliklerini ihracat stratejisinde belirtilen ilke, hedef ve politikalar çerçevesinde tespit etmeye, Müsteşarlık yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Tebliği Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

Ek-5. Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/5)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; firmalarımızın yurt dışı fuarlara iştiraki ve sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara bireysel katılımlarının sağlanması ile Türk ihraç ürünlerinin tanıtılması ve pazarlanması suretiyle ihracatımızın desteklenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu destek; yurt dışı fuar organizasyonu gerçekleştiren organizatörler ve söz konusu fuar organizasyonlarına iştirak eden firma ve kuruluşlar ile sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara bireysel katılım sağlayan firma ve kuruluşlar tarafından yapılan harcamaların, bu Tebliğin ilgili maddelerinde belirtilen miktar ve oranlar çerçevesinde Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmasını kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para Kredi ve Koordinasyon Kurulunun 23/12/2009 tarihli ve 2009/11 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı'nı,

b) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı,

c) Kuruluşlar: Müsteşarlık tarafından adlarına Geçici Belge veya Belge düzenlenmiş, yurt dışı fuar organizasyonu gerçekleştirme yetkisi verilen kuruluşları,

ç) Organizatör: Müsteşarlık tarafından adlarına Geçici Belge veya Belge düzenlenmiş, yurt dışı fuar organizasyonu gerçekleştirme yetkisi verilen firma veya kuruluşları,

d) Katılımcı: Bu Tebliğ kapsamındaki yurt dışı fuarlara katılan veya Müsteşarlıkça belirlenen Desteklenecek Sektörel Nitelikteki Uluslararası Fuarlar

Listesinde yer alan fuarlara bireysel katılım sağlayan, İhracatçı Birliğine üye, yurt içinde imalat sanayi ve muhtelif üretim kollarında faaliyette bulunan veya bunların ürünlerinin pazarlamasını yapan Türkiye'de yerleşik firma veya kuruluş ile Üretici/İmalatçı Organizasyonunu,

e) Üretici/İmalatçı Organizasyonu: Aynı üretim dalında faaliyette bulunan üretici ve imalatçı firmaları biraraya getiren ve temsil eden sektörel örgütlenmeleri (Müsteşarlık Onayı ile kurulan sektörel tanıtım grupları, Federasyon, Birlik, Dernek ve benzeri yapılanmaları),

f) Yurt Dışı Fuar: Türk ihraç ürünlerinin tanıtılması ve pazarlanması amacıyla yurt dışında düzenlenen; ticari nitelikli Türk İhraç Ürünleri Fuarı, Sektörel Türk İhraç Ürünleri Fuarı, Yabancı Firma Katılımlı Sektörel Fuar ve genel veya sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara Milli Katılım organizasyonunu,

g) Milli Katılım: Yurt dışında düzenlenen genel veya sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara, Türk firmalarının Müsteşarlık tarafından görevlendirilen organizatör koordinatörlüğünde gerçekleştirdiği toplu katılımları,

h) Bireysel Katılım: Müsteşarlıkça belirlenerek ilan edilen ve yurt dışında düzenlenen sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara firmaların doğrudan katılımlarını,

ı) Türk İhraç Ürünleri Fuarı: Müsteşarlık tarafından görevlendirilen organizatörlerce sadece Türk ihraç ürünlerinin tanıtımı amacıyla düzenlenen yurt dışı fuarları,

i) Sektörel Türk İhraç Ürünleri Fuarı: Müsteşarlık tarafından görevlendirilen organizatörlerce Türk ihraç ürünlerinin tanıtımı amacıyla düzenlenen sektörel yurt dışı fuarları,

j) Yabancı Firma Katılımlı Sektörel Fuar: Müsteşarlık tarafından görevlendirilen organizatörlerce sektör bazında ihraç ürünlerimizin tanıtımı amacıyla yurt dışında gerçekleştirilen, yabancı katılımcıların da iştirakine açık uluslararası sektörel nitelikli fuarları,

k) Katılım Bedeli: Yurt dışı fuar organizasyonunu düzenlemek üzere Müsteşarlık tarafından görevlendirilen organizatöre Katılımcı tarafından ödenecek, fuarla ilgili nakliye, gümrükleme, sigorta, yer kirası, stand konstrüksiyonu, dekorasyon giderleri ve verilecek hizmetler toplamının metrekare satış fiyatına yansıtılmış, desteğe esas olacak azami bedelini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Yurt Dışı Fuarlara İlişkin Destekler

Yurt Dışı Fuarlarda Katılımcıların Desteklenmesi

MADDE 5 – (1) Yurt Dışı Fuar Organizasyonlarında, katılımcı tarafından organizatöre ödenen katılım bedelinin %50'si destek kapsamında katılımcıya ödenir.

(2) Katılımcıya fuar bazında ödenecek destek tutarı, Yurt Dışı Fuarın genel nitelikli uluslararası fuara Milli Katılım veya Türk İhraç Ürünleri Fuarı olması halinde 10.000 ABD Dolarını; sektörel nitelikli uluslararası fuara Milli Katılım, Yabancı Firma Katılımlı Sektörel Fuar veya Sektörel Türk İhraç Ürünleri Fuarı olması halinde ise 15.000 ABD Dolarını geçemez.

(3) Yurt dışı fuarlara iştirak eden komple tesis imalatı, makine, yat imalatı ve otomotiv ana sanayi sektöründe faaliyet gösteren katılımcıların fuar nakliye masraflarının destek kapsamında bulunmayan kısmının 10.000 ABD Dolarını geçmemek üzere %50'si, doğal taş, seramik, mobilya, otomotiv yan sanayi, elektronik, beyaz eşya, endüstriyel mutfak eşyaları, mücevherat ve halı sektöründe faaliyet gösteren katılımcıların fuar nakliye masraflarının destek kapsamında bulunmayan kısmının ise 6.000 ABD Dolarını geçmemek üzere %50'si katılım bedeline ilaveten desteklenir. İlave nakliye desteği bu Maddenin 2. fıkrasında belirtilen sınırlamaya tabi olmadan uygulanır.

(4) Katılımcının Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) olması durumunda, organizatöre ödenecek katılım bedelinin %75'i, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sınırlamaya tabi olmak üzere destek kapsamında SDŞ'ye ödenir.

(5) Katılımcının gen mühendisliği/biyoteknoloji, uzay ve havacılık teknolojileri, ileri malzeme teknolojileri, nano teknoloji, teknik tekstil, yenilenebilir enerji, donanım (hardware), yazılım (software), bilişim ve elektronik konularında üretim yapması durumunda katılım bedelinin %75'i, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sınırlamaya tabi olmak üzere destek kapsamında katılımcıya ödenir.

(6) Üretici/İmalatçı organizasyonlarının katılacağı yurtdışı fuarlarda katılım bedelinin %75'i, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sınırlamaya tabi olmak üzere ödenir. Üretici/İmalatçı organizasyonuna yapılacak ödemelerde, katılım bedelinin hesaplanmasında her fuar için azami 36 m^2'lik alan esas alınır. Üretici/İmalatçı

organizasyonları, kiraladıkları standda sadece temsil ettikleri sektör/sektörlerin genel tanıtımını yaparlar, söz konusu alanda münferiden firmalara ait ürünleri sergileyemezler.

(7) Müsteşarlıkça belirlenecek sektörlerde faaliyet gösteren ve organizatörden nakliye hizmeti almayan katılımcıların nakliye harcamaları ile katılım bedeli toplamı, nakliye hizmetini organizatörden alan diğer katılımcıların ödediği katılım bedelini aşmamak kaydıyla desteklenebilir.

Yurt Dışı Fuarlara İlişkin Organizatör Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi

MADDE 6 – (1) Müsteşarlıkça görevlendirilen organizatörün, yurt dışı fuar organizasyonuna yönelik olarak Türk ihraç ürünlerinin tanıtımı amacıyla yurtdışında gerçekleştirmek üzere,

a) Defile,

b) Fuar konusu sektör ile ilgili seminer, basın toplantısı ve duyuru,

c) Reklam panoları, afiş, katalog, broşür/kitapçık biçimindeki tanıtım etkinlikleri,

ç) Elektronik ortamda tanıtım/videowall, multivizyon gösterileri,

d) Yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanacak reklamlar,

e) Toplam alanı 25 m^2'yi geçmemek üzere, fuar konusu sektör/sektörlerin tanıtımı ve katılımcı firmalara iletişim hizmetleri (faks, telefon, internet vb.) vermeye yönelik info stand,

f) Katılımcılara kiralanan toplam fuar alanının %15'ini geçmemek üzere gösteri/etkinlik/ trend alanı,

harcamaları destek kapsamındadır.

(2) Yurt dışı fuar organizasyonlarında, Müsteşarlıkça görevlendirilen organizatör tarafından yapılan bu madde kapsamındaki tanıtım faaliyetlerine yönelik harcamalar, tüm katılımcıların toplam katılım bedelinin %25'ini geçmemek üzere; yurt dışı fuarın genel nitelikli olması halinde 80.000 ABD Dolarına kadar, sektörel nitelikli olması halinde ise 120.000 ABD Dolarına kadar %75 oranında destekten yararlandırılır.

(3) Sektörel Türk İhraç Ürünleri Fuarları ve sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara Milli Katılımlarda, Müsteşarlığa sunulacak tanıtım projesine verilecek ön uygunluğa istinaden, fuar konusu sektörün tanıtımına yönelik gerçekleştirilecek gösteri/etkinlik/trend alanı harcamaları için yukarıda belirtilen destek miktarına ilaveten;

proje kapsamında yapılacak harcamaların %75'ini geçmemek üzere 80.000 ABD Dolarına kadar ödeme yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sektörel Nitelikteki Uluslararası Fuarlara Bireysel Katılımların Desteklenmesi

MADDE 7 – (1) Müsteşarlıkça belirlenerek ilan edilen yurt dışında düzenlenen sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara Bireysel Katılım gerçekleştirilmesi durumunda; katılımcının fuarın yetkili organizatörüne ödeyeceği boş stand ve/veya standart donanımlı stand kirasının ve nakliye harcamalarının %50'si, 15.000 ABD Doları'nı aşmamak üzere ödenir.

(2) Sektörel nitelikli uluslararası fuarlara iştirak eden komple tesis imalatı, makine, yat imalatı ve otomotiv ana sanayi sektöründe faaliyet gösteren katılımcıların fuar nakliye masraflarının destek kapsamında bulunmayan kısmının 10.000 ABD Doları'nı geçmemek üzere %50'si, doğal taş, seramik, mobilya, otomotiv yan sanayi, elektronik, beyaz eşya, endüstriyel mutfak eşyaları, mücevherat ve halı sektöründe faaliyet gösteren katılımcıların fuar nakliye masraflarının destek kapsamında bulunmayan kısmının ise 6.000 ABD Doları'nı geçmemek üzere %50'si katılım bedeline ilaveten desteklenir. İlave nakliye desteği bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen sınırlamaya tabi olmadan uygulanır.

(3) Katılımcının Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) olması durumunda, boş stand ve/veya standart donanımlı stand kirasının tamamı ve nakliye harcamalarının %75'i, 15.000 ABD Doları'nı aşmamak üzere destek kapsamında SDŞ'ye ödenir.

(4) Katılımcının gen mühendisliği/biyoteknoloji, uzay ve havacılık teknolojileri, ileri malzeme teknolojileri, nano teknoloji, teknik tekstil, yenilenebilir enerji, donanım (hardware), yazılım (software), bilişim ve elektronik konularında üretim yapması durumunda boş stand ve/veya standart donanımlı stand kirasının ve nakliye harcamalarının %75'i, 15.000 ABD Doları'nı aşmamak üzere destek kapsamında katılımcıya ödenir.

(5) Üretici/İmalatçı organizasyonlarının katılacağı sektörel nitelikli uluslararası fuarlar için, boş stand ve/veya standart donanımlı stand kirasının ve nakliye harcamalarının %75'i, 15.000 ABD Doları'nı aşmamak üzere ödenir. Üretici/İmalatçı

organizasyonuna yapılacak ödemelerde, katılım bedeli her fuar için azami 36 m^2'lik alan üzerinden hesaplanır.

Bireysel Düzeyde Katılımlarda Başvuru Şekli

MADDE 8 – (1) Katılımcının bireysel olarak katılım sağlayacağı, Müsteşarlıkça destek kapsamına alınmış bulunan sektörel nitelikteki uluslararası fuarın başlama tarihinden en az on beş gün önce, destek müracaatında bulunacağı İhracatçı Birliği Genel Sekreterliğine fuarın yetkili organizatörü tarafından düzenlenen, boş stand ve/veya standart donanımlı stand metrekare fiyatını gösteren yer tahsis belgesi veya faturasını ibraz eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Genel Hükümler

Hedef Ülke Bazında İlave Fuar Desteği ve Geçici İlave Fuar Desteği

MADDE 9 – (1) Müsteşarlıkça yürütülen İhracat Stratejisi çerçevesinde ihracatımızın ülke ve pazar açısından çeşitlendirilmesi ve firmalarımızın hedef pazar olarak nitelenen ülkelere yönlendirilebilmelerini teminen her yıl belirlenen 15 hedef ülkede düzenlenecek fuarlara iştirak eden katılımcıların %50 destek oranına 20 puan ilave destek sağlanır.

(2) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl süre içerisinde gerçekleştirilecek fuarlara iştirak eden katılımcıların %50 destek oranına 10 puan ilave destek sağlanır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrası çerçevesinde belirlenecek Hedef Ülkelerde gerçekleştirilecek fuarlara iştirak eden katılımcıların yanısıra, bu Tebliğin 5. maddesinin 4., 5. ve 6. fıkraları ile 7. maddesinin 3., 4. ve 5. fıkraları kapsamında %75 destek oranına tabi olan katılımcılar 10 puan ilave destekten yararlanamaz.

Ödeme Esasları

MADDE 10 – (1) Yurt dışı fuarlarda katılımcıların organizatörlere yapacağı ödemeler, bireysel katılımlarda katılımcıların yetkili organizatöre ve nakliye firmasına yapacağı ödemeler ile organizatörlerin tanıtım harcamalarına ilişkin yapacağı ödemelerin bu Tebliğde belirtilen desteklerden yararlanabilmesi için, fatura ve bankacılık sistemi

çerçevesinde düzenlenen ödeme belgeleri ile tevsik edilmesi gereklidir. Katılımcı tarafından yapılmayan ödemeler, fuar destek başvurusu kapsamında değerlendirmeye alınmaz.

Kurlar

MADDE 11 – (1) Desteklemede; ibraz edilen faturalardaki harcamaların (Dolaylı vergiler dahil), TL cinsinden olanları TL, döviz cinsinden olanları fatura tarihindeki TCMB çapraz kurları ve döviz alış kuru esas alınarak, ABD Doları karşılığı TL olarak TCMB tarafından Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir. Fatura düzenleyemeyen kuruluşlar tarafından düzenlenen makbuz ve benzeri belgeler fatura yerine değerlendirmeye alınır. TCMB kurlarında yer almayan ülke para birimleri ABD Doları'na çevrilirken interbank pariteleri esas alınır.

Müracaat Şekli ve Müracaatın Değerlendirilmesi

MADDE 12 – (1) Organizatörlerin yurt dışı fuar organizasyonuna ilişkin başvuruları, düzenlenecek fuarla ilgili öngörülen katılım bedelinin ve gerekli durumlarda istenecek ilave bilgi ve belgelerin Müsteşarlık tarafından incelenmesi suretiyle sonuçlandırılır.

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerle ilgili gerekli tüm bilgi ve belgeler fuarın bitiş tarihini müteakip en geç üç ay içerisinde; yurt dışı fuar organizasyonlarında; katılımcı ve/veya organizatör tarafından Müsteşarlıkça belirlenecek İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine, bireysel düzeyde uluslararası fuar katılımlarında ise; katılımcı tarafından katılımcının üretim konusuyla ilgili üye olduğu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine intikal ettirilir. Fuarın bitiş tarihini müteakip en geç üç ay içerisinde müracaatta bulunmak kaydıyla, eksik bilgi ve belgelerin tamamlanmasını teminen ilave süre verilir. İlave sürenin ne kadar olacağı Müsteşarlıkça belirlenir.

(2) İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri, gerekli incelemeyi yapmak suretiyle; ödeme yapılacak katılımcı ve organizatör ile ödeme miktarlarını ödemenin yapılmasını teminen TCMB'ye bildirir.

(3) Fuarın bitiş tarihini müteakip en geç üç ay içerisinde müracaatta bulunulmaması durumunda, ilgili fuar destek müracaatı değerlendirmeye alınmaz.

Ürün Teşhir Şartı

MADDE 14 – (1) Katılımcıların, bu Tebliğde yer alan desteklerden yararlanabilmeleri için bizzat ürünlerini standlarında sergilemeleri gerekmektedir. Ancak, ürünlerini kendi tercihleri ile sergilememeleri ve fuara broşür, katalog, maket vb. ile katılım sağlamaları durumunda katılımcılar azami 9 m^2 üzerinden desteklenirler.

Stand Alanı

MADDE 15 – (1) Yurt dışı fuarlara iştirak eden katılımcılar ile sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara bireysel iştirak eden katılımcıların; asgari 9 m^2 olmak üzere, azami 50 m^2'ye kadar kiraladıkları stand alanı üzerinden fuar giderleri bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlandırılır. 50 m^2'nin üzerinde stand alanı kiralanması durumunda, 50 m^2'nin üzerindeki kısma ilişkin fuar masrafları katılımcı tarafından karşılanır.

(2) Komple tesis imalatı, makine, mermer-doğal taş ve seramik, halı, ev tekstili, otomotiv ana ve yan sanayii, yat imalatı, mobilya, beyaz eşya ve endüstriyel mutfak eşyaları sektöründe faaliyet gösteren firmalar stand alanının desteklenmesine ilişkin azami 50 m^2'lik, mücevherat ve tekstil aksesuarları sektöründe faaliyet gösteren firmalar ise asgari 9 m^2'lik sınırlamadan muaftır.

Organizatörlere Yönelik Müeyyideler

MADDE 16 – (1) Organizatör;

a) Ülkemizin sahip olduğu ekonomik potansiyeli, teknolojik seviyeyi ve ihraç ürünlerimizin imajını ve kalitesini en iyi şekilde tanıtma amacına uygun davranmadığının,

b) Fuarla ilgili gösterdiği organizasyon yaklaşımının ülkemiz itibarını zedelediğinin,

c) Müsteşarlığa, ülkemizin yurt dışı temsilciliklerine ve İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine yanıltıcı veya gerçeğe aykırı bilgi verdiğinin veya belge ibraz ettiğinin,

ç) Bu Tebliğ hükümlerine aykırı fiillerde bulunduğunun,

d) Bu Tebliğ kapsamı dışında başka bir mevzuat kapsamında aynı harcamalar için destek aldığının,

tespit edilmesi halinde, 6 ncı maddede belirtilen desteklerden yararlandırılmaz. Bu fiillerin ödeme yapıldıktan sonra belirlenmesi durumunda 18 inci madde hükmü çerçevesinde işlem yapılır.

(2) Organizatörün bu maddede sayılan fiillerine yönelik idari müeyyideler Yurt Dışında Fuar Düzenlenmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Mevzuat çerçevesinde ayrıca belirlenir.

Katılımcılara Yönelik Müeyyideler

MADDE 17 – (1) Katılımcının, yanıltıcı veya gerçeğe aykırı bilgi verdiğinin veya belge ibraz ettiğinin, Türk malı imajına zarar verdiğinin, kalitesiz ürünler sergilediğinin, fuar süresince gösterdiği tanıtıma yönelik yaklaşımının ülkemiz itibarını zedelediğinin, bu Tebliğ kapsamı dışında başka bir mevzuat kapsamında aynı harcamalar için destek aldığının ve bu Tebliğ hükümlerine aykırı fiillerde bulunduğunun tespiti halinde destek talebi kabul edilmez. Bu fiillerin ödeme yapıldıktan sonra belirlenmesi durumunda 18 inci madde hükmü çerçevesinde işlem yapılır.

Haksız Ödeme

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ kapsamında katılımcıya veya organizatöre haksız ödeme yapıldığının tespiti halinde geri alma işlemi için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Cezai müeyyide gerektiren diğer hallerde ise, ilgililer hakkında ayrıca gerekli takibat yapılır.

Yetki

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğde düzenlenen hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemeye, genelgeler çıkarmaya, uygulamaya ilişkin talimatlar vermeye, özel ve zorunlu durumlar ile mücbir sebep hallerinde ortaya çıkacak hususları inceleyip sonuçlandırmaya ve ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup etmeye Müsteşarlık yetkilidir.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

MADDE 20 – (1) Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 16/12/2004 tarihli ve 2004/11 sayılı Kararı'na istinaden 23/12/2004 tarihli ve 25679 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2004/6 sayılı Yurt Dışı Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğ yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

Ek-6. Yurt Dışı Birim, Marka Ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/6)

BİRİNCİ BÖLÜM

Dayanak, Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Dayanak

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 11/8/2010 tarihli ve 2010/7 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Amaç

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ'in amacı, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyet gösteren şirketler ile İşbirliği Kuruluşları üyelerinin ürünlerinin pazarlama ve tanıtımının yapılmasını sağlamak, bu çerçevede yurt dışında gerçekleştirilen tanıtım, marka tescil giderleri ile yurt dışında mal ticareti yapmak amacıyla açılan birimlerle ilgili giderlerinin bir kısmının Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasıdır.

Kapsam

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyet gösteren şirketler ile İşbirliği Kuruluşlarına verilen destekleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ'de geçen;

a) Birim: Yurt dışında açılan mağaza, depo, ofis, showroom veya reyonu,

b) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,

c) Sınai ve Ticari Şirket: Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulmuş üretim faaliyetiyle iştigal eden ve kapasite raporu sahibi şirketler ile yazılım şirketlerini, Dış Ticaret Sermaye Şirketlerini ve Sektörel Dış Ticaret Şirketlerini,

ç) Ticari Şirket: Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulmuş ticari faaliyette bulunan şirketleri (Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ncı maddesinde belirtilen kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketleri),

d) İşbirliği Kuruluşu: Üyeleri için işbirliği faaliyeti gerçekleştiren İhracatçı Birlikleri, İl Ticaret ve Sanayi/Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri, Sektörel Üretici Dernekleri veya imalatçıların kurduğu dernek-birlik veya kooperatifleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Desteklenecek Faaliyetler

Birim kira giderlerinin desteklenmesi

MADDE 5 – (1) Türkiye'deki ana şirket doğrudan birim açabileceği gibi yurt dışında faaliyet gösteren şirketi veya şubeleri de birim açabilir. Bu durumda yurt dışındaki şirket ile Türkiye'deki ana şirket arasında organik bağın olması gerekir.

(2) Türkiye'deki ana şirket ile yurt dışındaki şirket arasında organik bağın olduğuna aşağıdaki hallerde hükmedilir:

a) Şirketin tüzel kişilik olarak yurt dışındaki şirkete ortak olması,

b) Şirketin tüm ortaklarının yurt dışındaki şirkete ortak olması,

c) Şirketin, en az % 51'ine sahip ortak veya ortaklarının, şirket adına yurt dışında şirket açmak için yetkilendirilmesi koşuluyla, yurt dışında açılan şirkete ortak olması,

ç) Şirketin halka açık olması halinde; halka açıklık oranı düştükten sonra şirketin %51'ine sahip ortak ya da ortakların şirket adına yurt dışında şirket veya birim açmak için yetkilendirilmesi koşuluyla, yurt dışında açılan şirkete ortak olması.

(3) Birimin açıldığı ülkenin ulusal mevzuatı kapsamındaki sınırlamalar yukarıdaki fıkra hükmünden muaf tutulur.

(4) Destek ödemesi yurt dışı ortaklık oranına göre hesaplanır.

(5) Yurt dışı şirketin, Türkiye'deki ana şirketin kuruluş tarihinden sonra açılması gerekir. Ancak, daha önce organik bağın olmadığı yurt dışındaki şirkete ortak olunması veya yurt dışındaki şirketin hisselerinin tamamının veya bir bölümünün Türkiye'deki ana şirketin kuruluş tarihinden sonra satın alınması halinde, yurt dışı şirketin ana şirketten sonra kurulmuş olması şartı aranmaz.

(6) İşbirliği Kuruluşlarının üyelerinin faaliyette bulunması amacıyla kiralayacakları yurt dışı birimlerin kira giderleri de bu Tebliğ kapsamında desteklenir.

MADDE 6 – (1) Sınai ve ticari şirketler veya bu şirketlerle aralarında organik bağ bulunan ve yurt dışında faaliyet gösteren şirket veya şubeleri ile İşbirliği Kuruluşları tarafından yurt dışında açılan birimlerinin kira giderleri (reyon olması halinde kira veya komisyon giderleri), her bir birim başına;

a) Açılan birimin mağaza olması halinde % 60 oranında ve yıllık en fazla 120.000 ABD Dolarına kadar,

b) Açılan birimin ofis, showroom, depo veya reyon olması halinde % 60 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Dolarına kadar,

desteklenir.

MADDE 7 – (1) Ticari şirketler veya bu şirketlerle aralarında organik bağ bulunan ve yurt dışında faaliyet gösteren şirket veya şubeleri tarafından yurt dışında açılan birimlerinin kira giderleri (reyon olması halinde kira veya komisyon giderleri), her bir birim başına;

a) Açılan birimin mağaza olması halinde % 50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Dolarına kadar,

b) Açılan birimin ofis, showroom, depo veya reyon olması halinde % 50 oranında ve yıllık en fazla 75.000 ABD Dolarına kadar,

desteklenir.

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ'in 6 ncı ve 7 nci maddelerinde belirtilen birimlere ilişkin net kira harcamaları desteklenir.

(2) Her bir birim 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen kira giderleri desteğinden en fazla 4 (dört) yıl yararlandırılır. 4 (dört) yıllık süre ilk kira destek ödemesine esas teşkil eden ödeme belgesinin tarihinden itibaren başlar.

(3) 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen yurt dışındaki birimlere ilişkin kira desteğinden yararlanılabilmesi için kiracı ile kiraya veren arasında organik bağın bulunmaması veya kiralanan yerin konut olarak kullanılmaması (yurt dışı birimin ticari amaçla kullanıldığı hususunun kira kontratında açıkça belirtilmesi) gerekir.

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki kira desteğinden en fazla 15 (onbeş) birim için yararlanılabilir.

(2) Bu Tebliğ'in yayımlandığı tarihten önce açılmış olan yurt dışı birimler için de bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlanılabilir.

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlanan birimlerde, Türkiye'de üretilen ürünlerin pazarlanması gerekir.

(2) Yabancı markalar için yurt içinde fason olarak üretilen ürünlerin reklâm, tanıtım, pazarlama ve kira giderleri bu Tebliğ kapsamında desteklenmez.

MADDE 11 – (1) İlgili birime ilişkin destek başvurusu olumlu sonuçlanmadan önce söz konusu birim kapatılır ya da 5 inci maddede belirtilen organik bağ sona erer ise destek başvurusu değerlendirilmez. Destek kapsamına alındıktan sonra faaliyetine son

verilen birim; kapandığı ya da organik bağın sona erdiği tarihten itibaren 1 (bir) ay içinde şirket veya İşbirliği Kuruluşu tarafından, o ülkedeki Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne bildirilir. Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği, kapanan birimi Müsteşarlığa derhal bildirir. Bildirimin yapılması halinde söz konusu birim, kapandığı ya da organik bağın sona erdiği tarihten önceki dönem için destekten yararlanır.

Tanıtım faaliyetlerinin desteklenmesi

MADDE 12 – (1) Şirketler ve İşbirliği Kuruluşlarınca yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilen görsel ve yazılı tanıtım (Yurt dışına yönelik yayın yapan Türk televizyonları, gazeteleri ile yurt dışında Türkçe yayın yapan televizyonlar, gazeteler vb. basın yayın organlarında verilecek reklamlara ilişkin harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.), sponsorluk, yurt dışı birimlerinin internet sayfasına ilişkin tasarım, reklâm panoları, yabancı dilde hazırlanmış firma katalogları, broşürler, eşantiyon ve tanıtım malzemeleri, elektronik ortamda tanıtım sitelerine verilen reklâm giderleri desteklenir.

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamında desteklenen yurt dışı birimi bulunan şirketler ve İşbirliği Kuruluşlarınca, Türkiye'de üretilen ürünlerle ilgili olarak yurt dışında gerçekleştirilen reklâm, tanıtım ve pazarlama giderleri; % 60 oranında ve her bir ülke için yıllık en fazla 150.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan tanıtım desteği, bu Tebliğ kapsamında desteklenen yurt dışı birimin destek süresi kadardır.

(3) Bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan tanıtım desteği, desteklenen yurt dışı birimin bulunduğu ülkede gerçekleştirilen ve 12 nci maddede belirtilen tanıtım faaliyetleri için verilir.

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında desteklenen yurt dışı birimi bulunmayan ancak yurt içi ve tanıtım yapacağı ülkede marka tescil belgesine sahip şirketlerce, Türkiye'de üretilen ürünlerle ilgili olarak yurt dışında gerçekleştirilen reklâm, tanıtım ve pazarlama giderleri, % 60 oranında ve yıllık en fazla 250.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

MADDE 15 – (1) Şirketler ve İşbirliği Kuruluşları 12 nci maddede belirtilen tanıtım desteğinden en fazla 4 (dört) yıl süresince yararlanır. 4 (dört) yıllık süre bu konudaki ilk destek ödemesine esas teşkil eden ödeme belgesinin tarihinden itibaren başlar.

(2) 13 üncü ve 14 üncü maddelerde yer alan tanıtım desteği, tanıtım malzemelerinin yurt dışına çıkan miktarına göre hesaplanır.

(3) Aynı ülkede gerçekleştirilen tanıtım faaliyetleri için, belirlenen koşullar çerçevesinde, 13 üncü ve 14 üncü maddelerde belirtilen tanıtım desteklerinin sadece birinden yararlanılabilir.

(4) 13 üncü ve 14 üncü maddelerden herhangi biri kapsamında yararlanılan tanıtım desteği yararlanma koşullarının değişmesi durumunda, daha önce yararlandıkları destek miktarı mahsup edilir.

Yurt dışı marka tescil faaliyetlerinin desteklenmesi

MADDE 16 – (1) Şirketlerin yurt içi marka tescil belgesine sahip oldukları markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri, % 50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Dolar'ına kadar desteklenir.

MADDE 17 – (1) Şirketler, 16 ncı maddede belirtilen marka tescili ve korunmasına yönelik destekten en fazla 4 (dört) yıl süresince yararlanabilir. 4 (dört) yıllık süre bu konudaki ilk destek ödemesine esas teşkil eden ödeme belgesinin tarihinden itibaren başlar.

(2) Yurt içi ve yurt dışı marka tescil başvurularının aynı dönemlerde yapılmış olması durumunda, her iki marka tescil işleminin gerçekleştirilmiş olması şartıyla, destek başvurusunun değerlendirilmesinde yurt içi markaya ilişkin korunma tarihi esas alınır.

Ortak hüküm

MADDE 18 – (1) Şirketlerin bu Tebliğ'in 6 ncı, 7 nci, 12 nci, 13 üncü ve 16 ncı maddeleri ve İşbirliği Kuruluşlarının bu Tebliğ'in 6 ncı, 12 nci ve 13 üncü maddeleri kapsamındaki faaliyetlerinin sektörel bazda Müsteşarlıkça belirlenen hedef ve öncelikli ülkelere yönelik olması durumunda destek oranı 10 (on) baz puan artırılır.

(2) Şirketlerin bu Tebliğ'in 6 ncı, 7 nci, 12 nci, 13 üncü ve 16 ncı maddeleri ve İşbirliği Kuruluşlarının bu Tebliğ'in 6 ncı, 12 nci ve 13 üncü maddeleri kapsamındaki faaliyetlerinin Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) kapsamında coğrafi olarak kişi başına düşen milli geliri Türkiye ortalamasının % 75 inin altında kalan ve 12 Düzey II bölgesinde merkezi bulunan şirketler ve İşbirliği Kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmesi durumunda destek oranı 20 (yirmi) baz puana kadar artırılabilir. Destek oranlarının kademelendirilmesi ve farklılaştırılmasına ilişkin hususlar Müsteşarlıkça belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme Belgelerinin İbrazı ve Ödeme

Ödeme esasları

MADDE 19 – (1) Destek başvurularını sonuçlandırmaya yönelik olarak istenen bilgi, belge ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Müsteşarlıkça düzenlenecek Uygulama Usul ve Esasları Genelgesi ile belirlenir.

Ödeme belgelerinin ibrazı

MADDE 20 – (1) Şirketler ve İşbirliği Kuruluşlarınca, bu Tebliğ kapsamında desteğe konu yurt dışı ödeme belgeleri ile yurt dışında düzenlenen diğer belgelerin harcamanın yapıldığı ülkedeki Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne onaylatılması gerekir.

(2) Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri, bu Tebliğ'in 6 ncı ve 7 nci maddelerinde belirtilen desteklerden yararlanmak amacıyla başvuruda bulunan şirket ve İşbirliği Kuruluşlarının birimlerini ilk destek başvurusunda ve her destek yılı bitiminde bizzat yerinde tetkiki suretiyle inceler ve söz konusu birimde gerçekleştirilen faaliyetlerin Türk ürünlerinin pazarlanmasına yönelik olup olmadığı ile olumlu Türk malı imajına uygunluğuna ilişkin değerlendirmelerde bulunur.

(3) Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri, ibraz edilen harcama belgelerinde belirtilen tutarların piyasa rayicine uygunluğunu denetler.

MADDE 21 – (1) Destek başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için,

- Yurt dışı ödeme belgeleri ile ödemeye ilişkin olarak Uygulama Usul ve Esasları Genelgesinde belirtilen diğer yurt dışı belgeler, ödeme tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay (16 ncı madde için bu süre 18 (onsekiz) aydır) içerisinde şirket tarafından Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne,

- Yurt içi ödeme belgeleri ile ödemeye ilişkin olarak Uygulama Usul ve Esasları Genelgesinde belirtilen diğer yurt içi belgeler, ödeme tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay (16 ncı madde için bu süre 18 (onsekiz) aydır) içerisinde şirket tarafından üyesi olduğu İhracatçı Birliği Genel Sekreterliğine (İBGS)

ibraz edilmelidir.

(2) 6 (altı) ve 18 (onsekiz) aylık sürelerin hesaplanmasında, usulüne uygun olarak yapılan başvurunun Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği ve İBGS'ye, evrak-giriş tarihi esas alınır.

(3) Ticaret Müşaviri/Ataşesi, belge onayına ilişkin başvuruyu ivedilikle sonuçlandırır.

(4) Destek başvurusu kapsamındaki ödeme belgeleri ile diğer belgeler, şirketler tarafından üyesi oldukları İBGS'ye, İşbirliği Kuruluşları tarafından doğrudan Müsteşarlığa ibraz edilir.

(5) İBGS, şirketlerin yurt içi faaliyette bulundukları adrese yerinde ziyaret gerçekleştirerek değerlendirmelerini, başvuru dosyasıyla birlikte Müsteşarlığa iletir.

Ödeme

MADDE 22 – (1) Müsteşarlık, destek müracaatının değerlendirilerek ödeme yapılacak şirketlerin belirlenmesi ile ödeme miktarlarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) bildirilmesi konusunda İBGS'nin yetkilendirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapabilir.

(2) Ödemeye ilişkin, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin (dolaylı vergiler dâhil) Türk Lirası (TL) cinsinden olanları TL, döviz cinsinden olanları ise ödeme belgesi tarihindeki "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer alan çapraz kurları ve döviz alış kurları esas alınarak, ABD Doları karşılığı Türk Lirası olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir. "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer almayan ülke para birimleri ABD Doları'na çevrilirken "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer alan kurlar esas alınır.

(3) "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer almayan ülke para birimleri ABD Doları'na çevrilirken Müsteşarlıkça uygun görülen diğer uluslararası veri kaynakları esas alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Diğer Hükümler

Yetki

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ'in uygulama usul ve esaslarını belirlemeye, uygulamada ortaya çıkacak mücbir sebep ve zorunlu haller ile ihtilafları inceleyip sonuçlandırmaya, bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenecek şirketleri ihracat stratejisinde belirtilen ilke, hedef ve politikalar çerçevesinde tespit etmeye ve ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup etmeye, Müsteşarlık yetkilidir.

Yaptırım

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlanmak için başvuran şirketlerin eksik bilgi ve belgelerini, bildirim tarihinden en geç 3 (üç) ay içerisinde tamamlamaları gerekir. Eksikliklerin 3 (üç) ay içerisinde tamamlanmaması durumunda destek başvurusu, süresi içinde yapılmamış kabul edilir. 3 (üç) aylık süre Müsteşarlık veya İBGS evrak-çıkış tarihiyle başlar, şirket veya İşbirliği Kuruluşlarının bildirim üzerine vereceği cevabın Müsteşarlık veya İBGS evrak kaydına girmesi ile biter.

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlanan veya yararlanmak üzere müracaatta bulunan şirketin yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiğinin tespit edilmesi durumunda başvurusu süresiz reddedilir ve destek kapsamından çıkarılır.

(2) Bu Tebliğ kapsamında haksız olarak alındığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

İzleme ve değerlendirme

MADDE 26 – (1) Müsteşarlık, şirketlerin ve İşbirliği Kuruluşlarının faaliyetlerini izler ve değerlendirir. Faaliyetlerin bu Tebliğ'in amaç ve hükümlerine uygun bulunmaması durumunda şirket, destek kapsamından çıkarılır ve sonuçlandırılmamış destek başvuruları değerlendirmeye alınmaz. Bu madde çerçevesinde destek kapsamından çıkarılan şirketler ve İşbirliği Kuruluşları, çıkarılma tarihinden itibaren en az 6 (altı) ay sonra tekrar başvuru yapabilir.

Uygulama

MADDE 27 – (1) 25/11/2005 tarihli ve 26004 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "2005/4 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Yurt Dışında Ofis-Mağaza Açma, İşletme ve Marka Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi' Hakkında Tebliğ" çerçevesinde destekten yararlandırılmış ve bu Tebliğ'in yayımlandığı tarih itibarıyla destek süresi sona ermiş olan şirketler aynı birimi için bu Tebliğ hükümlerinden yararlanamazlar.

MADDE 28 – (1) 24/5/2006 tarihli ve 26177 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/4 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurt Dışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde destek kapsamına alınmış olan şirketler (harcama yetkisi alanlar dahil) bu Tebliğ hükümlerinden yararlanamaz.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 29 – (1) Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulunun 17/11/2005 tarihli ve 2005/10 sayılı Kararı ile bu Karara istinaden hazırlanan ve 25/11/2005 tarihli ve 26004 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "2005/4 sayılı Yurt Dışında Ofis-Mağaza Açma, İşletme ve Marka Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ", ek ve değişiklikleriyle birlikte, yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici hüküm

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ'in yayımlandığı tarih itibarıyla 25/11/2005 tarihli ve 26004 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "2005/4 sayılı Yurt Dışında Ofis-Mağaza Açma, İşletme ve Marka Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" hükümleri çerçevesinde destekten yararlanmakta olan şirket, DTSŞ ve SDŞ'ler, yararlandıkları destek türü ve limitleri mahsup edilmek suretiyle, bu Tebliğ'de belirtilen süre ve limitler dâhilinde destekten yararlanır.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

Ek-6. 2010-8 Sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

BİRİNCİ BÖLÜM

Dayanak, Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Dayanak

MADDE 1- (1) Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 15/9/2010 tarihli ve 2010/9 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Amaç

MADDE 2- (Değişik:R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Bu Tebliğin amacı, şirketlerin uluslararası rekabet güçlerinin geliştirilmesine yönelik şirketler, işbirliği kuruluşları ve Bakanlık tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlere ilişkin giderlerin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasıdır.

Kapsam

MADDE 3- (Değişik:R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Bu Tebliğ, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler ile İşbirliği Kuruluşlarına verilen destekleri ve Bakanlıkça Tebliğ amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek faaliyetlerin desteklenmesini kapsar.

Tanımlar

MADDE 4- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Bu Tebliğde yer alan;

a) Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,

b) Faaliyet: UR-GE projesi kapsamında gerçekleştirilecek olan ihtiyaç analizi, tanıtım, eğitim, danışmanlık, yurt dışı pazarlama, alım heyeti faaliyetlerini, istihdam desteğini ve bireysel danışmanlık programını,

c) Genelge: Bu Tebliğ'in Uygulama Usul ve Esasları Genelgesi'ni,

ç) İncelemeci Kuruluş: 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37 nci maddesi çerçevesinde Türkiye İhracatçılar Meclisi, İhracatçı Birlikleri ile Bakanlık tarafından görevlendirilen ilgili diğer kurum ve kuruluşları,

d) İşbirliği Kuruluşu: Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, İhracatçı Birlikleri, Ticaret ve/veya Sanayi Odaları,

Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Sektör Dernekleri ve Kuruluşları, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ), Ticaret Borsaları, İşveren Sendikaları ile imalatçıların kurduğu dernek, birlik ve kooperatifleri,

e) Proje Değerlendirme Komisyonu: Bakanlık temsilcilerinden oluşan ve bu Tebliğ kapsamındaki UR-GE Projelerine ilişkin değerlendirme yapan komisyonu,

f) Şirket: Türk Ticaret Kanunu'nun 124 üncü maddesinde belirtilen sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketleri,

g) UR-GE Projesi: İşbirliği Kuruluşlarınca, üyesi şirketlere yönelik olarak yürütülen; amacı, kapsamı, süresi ile bütçesi belirlenmiş ihtiyaç analizi, istihdam, eğitim, danışmanlık, yurtdışı pazarlama ve alım heyeti faaliyetlerinden oluşan projeyi, ifade eder.

UR-GE Projelerinin Desteklenmesi

MADDE 9- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) İşbirliği kuruluşları, UR-GE Projelerinin ve faaliyetlerinin kabulüne ilişkin başvurularını Bakanlığa yapar.

(2) Proje Değerlendirme Komisyonu, proje/faaliyet başvurularını ihracat stratejisi ve politikaları çerçevesinde içerik, amaca uygunluk, bütçe ve İşbirliği Kuruluşunun proje yönetim kapasitesi açısından değerlendirerek sonuçlandırır.

(3) UR-GE Projelerinin süresi 3 yıldır. Proje süresi, Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından projenin performansına göre 2 yıla kadar uzatılabilir.

(4) İşbirliği kuruluşları, destek ödemelerine ilişkin başvurularını Bakanlığa/İncelemeci Kuruluşa yapar. Başvurular Bakanlık/İncelemeci Kuruluş tarafından sonuçlandırılır.

BİRİNCİ ALT BÖLÜM

İhtiyaç Analizi, Tanıtım, Eğitim ve/veya Danışmanlık Faaliyetleri İle Proje Uzmanı İstihdamı

MADDE 10- (Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) UR-GE Projelerinin ilk aşaması olan ihtiyaç analizi faaliyeti kapsamında şirketlerin rekabet güçlerinin ve ihracat kapasitelerinin geliştirilmesini teminen şirket, sektör, pazar analizi, değer tedarik zinciri analizi yapılarak firmaların ihracat potansiyeli belirlenir, proje iş planı ve ihracat stratejisi hazırlanır ve projenin yol haritası belirlenir.

MADDE 11- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) UR-GE Projeleri kapsamında aşağıda yer alan faaliyetlere ilişkin giderler ile söz konusu faaliyetlerin organizasyonuna ilişkin Genelge'de belirtilen giderlerin, en fazla %75'i proje bazında 400.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

- İhtiyaç analizi,
- Eğitim hizmeti,
- Danışmanlık hizmeti,
- Kümenin yurt dışında tanıtımı

MADDE 12- (Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) UR-GE Projelerinin kümelenme anlayışı temelinde planlanması ile proje faaliyetlerinin organizasyonu ve koordine edilmesine yönelik olarak işbirliği kuruluşları tarafından istihdam edilen en fazla 2 uzman personelin istihdam giderlerinin en fazla %75'i proje süresince desteklenir.

(2) Bu projelerde istihdam edilen uzman personelin her biri için proje süresince ilgili İşbirliği Kuruluşunun emsal personeli istihdam gideri esas alınır.

(3) Bu madde kapsamında istihdam edilen uzman personelin Türkiye'deki üniversitelerin veya denkliği Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerin en az 4 yıllık eğitim veren bölümlerinden mezun ve Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından (YDS) en az C düzeyinde veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından belirlenen kriterlere göre eşdeğeri yabancı dil belgesine sahip olması gerekir.

İKİNCİ ALT BÖLÜM

Yurtdışı Pazarlama ve Alım Heyeti Faaliyetleri

MADDE 13- (Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) UR-GE Projeleri kapsamında ihtiyaç analizi, eğitim ve/veya danışmanlık faaliyetlerine katılan şirketlere yönelik olarak İşbirliği Kuruluşunca, Bakanlık koordinasyonunda yurt dışı pazarlama ve/veya alım heyeti düzenlenebilir.

MADDE 14- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) İşbirliği kuruluşunca bu Tebliğ'in 13 üncü maddesi kapsamında düzenlenen 10 adet yurt dışı pazarlama faaliyeti için her bir faaliyet başına 150.000 ABD Dolarına kadar, 10 adet alım heyeti faaliyeti için ise her bir faaliyet bazında 100.000 ABD Dolarına kadar, bu madde kapsamında yer alan giderlerin en fazla %75'i desteklenir:

a) Ulaşım: Yurtdışı pazarlama faaliyetlerinde bir şirket/işbirliği kuruluşundan en fazla 2 kişinin, alım heyetlerinde bir davetli yabancı şirket/kuruluştan en fazla 2 kişinin uluslararası ve/veya şehirlerarası ulaşımda kullanılan ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi, otobüs bileti ile toplu taşımaya yönelik araç kiralama giderleri,

b) Konaklama: Yurtdışı pazarlama faaliyetlerinde bir şirket/işbirliği kuruluşundan en fazla 2 kişinin, alım heyetlerinde bir davetli yabancı şirket/kuruluştan en fazla 2 kişinin, kişi başına günlük 300 ABD Dolarına kadar oda ve kahvaltı giderleri,

c) Tanıtım ve Organizasyon Giderleri:

- Tercümanlık gideri,
- Seminer, konferans, toplantı ve ikili görüşmelerin yapıldığı yerlerin kiralama giderleri,
- Fuar katılımına ilişkin giderler,
- Görsel ve yazılı tanıtım giderleri,
- Halkla ilişkiler hizmeti gideri,
- Sergilenecek ürünlerin nakliye giderleri.

(2) İşbirliği kuruluşu, yurtdışı pazarlama faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamak üzere ön heyet düzenleyebilir. Ön heyet kapsamında yurt dışında görevlendirilen**,** işbirliği kuruluşu çalışanı/proje katılımcısı şirket ortağı/çalışanı 2 kişiye ait ulaşım ve konaklama giderleri bu madde kapsamındaki limitler dahilinde desteklenir.

MADDE 15 -(Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Bu Tebliğin, Bölge Planlarında belirlenen öncelikler çerçevesinde ve Kalkınma Ajansları çalışmaları neticesinde tespit edilen kümelere uygulanmasını teminen Kalkınma Ajansları ile işbirliği içinde çalışılır.

ÜÇÜNCÜ ALT BÖLÜM
Bireysel Danışmanlık Programı

MADDE 16- (Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Bu Tebliğin 10 uncu, 11 inci ve 13 üncü maddeleri kapsamında ihtiyaç analizi, eğitim ve/veya danışmanlık faaliyeti/faaliyetleri ile yurt dışı pazarlama ve alım heyeti faaliyetine/faaliyetlerine katılan şirketler, Bakanlıkça uygun görülen konularda proje bazlı bireysel danışmanlık hizmeti alabilir.

(2) Proje bitimini müteakip bu madde kapsamında, şirketlerin yıllık 50.000 ABD Dolarına kadar 3 yıl alacakları danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderleri % 70 oranında desteklenir.

(3) Bu madde kapsamında düzenlenen proje bazlı bireysel danışmanlık programı başvuruları proje bitiminden itibaren en geç 6 ay içerisinde Bakanlığa yapılır. Bakanlık, proje bazlı bireysel danışmanlık başvurularını değerlendirerek sonuçlandırır.

MADDE 17- (Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan danışmanlık hizmetlerinin Bakanlıkça uygun görülen danışmanlardan veya en az doktor unvanına sahip kişilerden alınması gerekir. Doktor unvanına sahip kişilerin danışmanlık yapacağı konuda akademik bir çalışmasının (makale, araştırma, yayın ve benzeri) bulunması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ÖDEME BELGELERİNİN İBRAZI VE ÖDEME

Ödeme Esasları

MADDE 18- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlere ilişkin destek ödemesi başvuruları, Genelgede belirtilen belgelerle birlikte, faaliyet bitiş tarihinden itibaren en geç 3 (üç) ay içerisinde Bakanlığa/İncelemeci Kuruluşa yapılır. 3 (üç) aylık sürenin hesaplanmasında Bakanlığın/İncelemeci Kuruluşun evrak giriş tarihi esas alınır.

MADDE 19- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Bakanlık/İncelemeci Kuruluş, gerekli incelemenin yapılmasını müteakip, ödeme yapılacak şirketi/kuruluşu ve ödeme tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına (TCMB) bildirir.

(2) Ödemeye ilişkin hesaplamalarda TCMB döviz alış kurları dikkate alınır.

(3) TCMB döviz kurlarında yer almayan para birimlerine istinaden yapılan hesaplamalarda Bakanlıkça uygun görülen diğer uluslararası veri kaynakları esas alınır.

(4) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlanmak için başvuranların eksik bilgi ve belgelerini bildirim tarihinden itibaren en geç 2 (iki) ay içerisinde tamamlamaları gerekir. Eksikliklerin 2 (iki) ay içerisinde tamamlanamaması halinde, destek başvurusu, evrakları tekemmül etmiş harcama kalemleri çerçevesinde değerlendirilerek sonuçlandırılır. 2 (iki) aylık süre Bakanlığın/İncelemeci Kuruluşun evrak-çıkış tarihiyle başlar ve Bakanlığın/İncelemeci Kuruluşun evrak-giriş tarihi ile biter.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Diğer Hükümler

Yetki

MADDE 20 – (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Destek başvurularına ve bu başvuruların sonuçlandırılmasına yönelik olarak istenen bilgi, belge ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Bakanlıkça düzenlenen Genelge ile belirlenir.

(2) Bu Tebliğ'de düzenlenen hususlara ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye, uygulamaya ilişkin talimatlar vermeye, uygulamada ortaya çıkacak mücbir sebep, özel ve zorunlu durumlar ile ihtilafları inceleyip sonuçlandırmaya, gerekli görülmesi durumunda destek oranlarını azaltmaya, ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup etmeye ve bütçe imkânları çerçevesinde destek kapsamında değerlendirilecek harcama ve destek ödeme miktarlarını kısıtlamaya Bakanlık yetkilidir.

Yaptırım

MADDE 21- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Bu Tebliğ kapsamında haksız olarak alındığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

(2) Bakanlık, şirketlerin ve İşbirliği Kuruluşlarının faaliyetlerini izler ve değerlendirir. Faaliyetlerin bu Tebliğ'in amaç ve hükümlerine uygun bulunmaması veya faaliyetlerin usulüne uygun ve onaylanan şekilde yürütülmediğinin tespit edilmesi durumunda bu faaliyete ilişkin başvuru destek kapsamından çıkarılır.

(3) Bu Tebliğ kapsamında yanıltıcı bilgi ve belge ibraz edildiğinin tespiti halinde, ilgililerin haklarında kanuni işlem yapılır.

a) Tahkikat, soruşturma veya dava konusu edilmiş olan İşbirliği Kuruluşlarının, ilgili projelerine ilişkin destek talepleri bekletilir ve yeni projeleri denetim raporu veya yargı kararı alınıncaya kadar destek kapsamına alınmaz. Denetim raporu veya yargı kararı İşbirliği Kuruluşunun yanıltıcı bilgi ve belge sunduğu yönünde ise, bahse konu İşbirliği Kuruluşunun ilgili faaliyeti ve faaliyetin yer aldığı UR-GE projesi destek kapsamından çıkarılır, ilgili proje kapsamındaki sonuçlandırılmamış destek başvuruları değerlendirilmeye alınmaz. Bahse konu İşbirliği Kuruluşunun yeni projesi, Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısının evrak çıkış tarihinden itibaren en az 6 ay süresince destek kapsamına alınmaz.

b) Tahkikat, soruşturma veya dava konusu edilmiş olan şirketlerin destek talepleri, konuyla ilgili denetim raporu veya yargı kararı alınıncaya kadar bekletilir. Denetim raporu veya yargı kararı şirketin yanıltıcı bilgi ve belge sunduğu yönünde ise, bahse konu şirketin ilgili başvuru dosyası destek kapsamından çıkarılır ve sonuçlandırılmamış destek başvuruları değerlendirmeye alınmaz. Şirket, Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısının evrak çıkış tarihinden itibaren en az 2 yıl süresince bu Tebliğ kapsamında yeni bir başvuruda bulunamaz ve UR-GE projesine dahil olamaz.

(4) Destek kapsamındaki faaliyetler çerçevesinde hizmet sağlayan kurum/kuruluşların Tebliğ'in amaç ve hükümlerine uygun olmayan faaliyetlerinin veya yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiğinin tespit edilmesi halinde; faaliyet destek kapsamından çıkarılır. Söz konusu kurum ve kuruluşlardan alınacak hizmetlere ilişkin faaliyetler Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısı evrak çıkış tarihinden itibaren en az 6 ay süresince destek kapsamına alınmaz.

İzleme ve değerlendirme

MADDE 22 - (Başlığı ile birlikte değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Bu Tebliğ kapsamında projelerin işleyişine ve İşbirliği Kuruluşları ile şirketlerin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik Bakanlık tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlere ilişkin giderler yıllık en fazla 250.000 ABD Doları ve %100 oranında desteklenir.

İstisna

MADDE 23- (Değişik R.G. 2/12/2016 – 29906)

(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan desteklerden yararlanan şirketler ve İşbirliği Kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen aynı mahiyetteki desteklerden yararlanamazlar.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

MADDE 27 - (1) Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulunun 17/7/2007 tarihli ve 2007/6 sayılı Kararı ile anılan Karara istinaden hazırlanan ve 28/7/2007 tarihli ve 26596 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2007/3 sayılı Eğitim ve Danışmanlık Yardımı Hakkında Tebliğ, ek ve değişiklikleriyle birlikte, yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan eğitimcilerin yetkilendirilmesi ve destek başvurularının sonuçlandırılmasında lehte olması kaydıyla, bu Tebliğin 27 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Tebliğ hükümleri uygulanır.

(2) Bu Tebliğin 27 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Tebliğ kapsamında Bakanlıkça uygun görülen tasarımcılardan yurt dışına gönderilenlere bu Tebliğin 27 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Tebliğ hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2 - (Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Eğitim ve Danışmanlık Yardımı Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2007/3) kapsamında yetkilendirilen eğitimcilerin statüsü yetkilendirme tarihinden itibaren 2 yıl süresince devam eder. Bu kapsamda eğitimci statüsünün devamına veya iptaline bu Tebliğin 6 ncı maddesi çerçevesinde karar verilir.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 2007/3 sayılı Eğitim ve Danışmanlık Yardımı Hakkında Tebliğ kapsamında başlatılan ve tamamlanmamış özel eğitim programlarına ve/veya aynı Tebliğ kapsamında Koordinatör Birlik tarafından gerçekleştirilen danışmanlık ihtiyaç analizine katılan şirketler veya İşbirliği Kuruluşları için bu Tebliğin lehe olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4 - (Ek: Değişik R.G. 19/12/2014 – 29210)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla destek başvurusu henüz sonuçlanmamış şirketlere ve İşbirliği Kuruluşlarına bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/8)'in lehe olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek: RG- 2/12/2016 – 29906)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki faaliyetler için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/8)'in lehe olan hükümleri uygulanır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sonuçlandırılmamış başvurular için bu maddeyi ihdas eden Tebliğ'in lehe olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek: RG- 2/12/2016 – 29906)

(1) 31/12/2016 tarihinden önce düzenlenen eğitim programlarına ilişkin destek ödemesi başvuruları için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/8)'in hükümleri uygulanır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla henüz sonuçlandırılmamış olan eğitimci yetkilendirme ve eğitmen uygunluk başvuruları için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/8)'in hükümleri, 31/12/2016 tarihine kadar geçerli olacak şekilde uygulanır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yetkilendirilmiş olan eğitimcilerin ve uygunluk verilen eğitmenlerin belirtilen statüleri, 31/12/2016 tarihine kadar geçerlidir.

(4) 31/12/2016 tarihine kadar yapılan eğitim programı başvuruları için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/8)'in hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 28 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 – (Değişik: RG- 14/9/2013- 28765)

(1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

Ek-8. Pazar Araştırması Ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1)

BİRİNCİ BÖLÜM
AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

MADDE 1 –(Değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) Bu Tebliğin amacı, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler ile işbirliği kuruluşlarının pazar araştırması ve pazara giriş faaliyetlerine ilişkin giderlerinin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan (DFİF) karşılanmasıdır.

Kapsam

MADDE 2 –(Değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) Bu Tebliğ, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler ile işbirliği kuruluşlarına pazar araştırması ve pazara giriş faaliyetlerine ilişkin olarak verilen destekleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3

(1) Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulunun 16/3/2011 tarihli ve 2011/2 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bu Tebliğde geçen;

a) **Alım Heyeti**: İhracatımızın artırılması, yeni pazarlar bulunması ve ülkemizin ekonomik ve ticari açıdan tanıtımı amacıyla yurt dışından ithalatçı şirket yetkilileri, kurum ve kuruluş temsilcileri ve basın mensuplarının davet edilerek ülkemizde yerleşik şirketlerle ikili iş görüşmeleri gerçekleştirmelerini, meslek kuruluşlarını ziyaret etmelerini, ilgili tesisleri yerinde görmelerini ve ülkemizde düzenlenen fuarları ziyaret etmelerini sağlamaya yönelik olarak Bakanlık koordinasyonunda yapılan dış ticaret organizasyonunu,

b) **Bakanlık**: Ekonomi Bakanlığını,

c) **E-ticaret sitesi**: Uluslararası ticarete yönelik elektronik ticaret sitelerini veya elektronik pazar yerlerini,

ç) **Genelge**: Bu Tebliğin Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Genelgeyi,

d) **İşbirliği kuruluşu**: Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, İhracatçı Birlikleri, Ticaret ve/veya Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Sektör Dernekleri ve Kuruluşları, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ), Ticaret Borsaları, İşveren Sendikaları ile imalatçıların kurduğu dernek, birlik ve kooperatifleri,

e) **Sektörel Ticaret Heyeti**: İhracatımızın artırılması, yeni pazarlar bulunması ve ülkemizin ekonomik ve ticari açıdan tanıtımı amacıyla ülkemizde yerleşik aynı sektörde ve/veya alt sektörlerinde faaliyette bulunan şirketlerin yurt dışında yerleşik şirketler, kurum ve kuruluşlar ile görüşmelerini, ilgili tesisleri yerinde görmelerini ve meslek kuruluşlarını ziyaret etmelerini sağlamak amacıyla Bakanlık koordinasyonunda işbirliği kuruluşlarınca üyesi şirketlere yönelik olarak düzenlenen dış ticaret organizasyonunu,

f) **Şirket**: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesinde belirtilen kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketleri,

g) **Şirket çalışanı**: Şirket ortakları ya da personelini,

ğ) **Toplu üyelik**: Şirketlerin üyesi oldukları işbirliği kuruluşları aracılığıyla e-ticaret sitelerine üye olduğu ve üyelik bedelinin işbirliği kuruluşu tarafından karşılandığı üyelik türünü,

h) **Yurt dışı pazar araştırması gezisi**: Yeni ihraç pazarları yaratılması ve geleneksel pazarlarda pazar payımızın artırılması için Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketlerin yurt dışı pazarlar hakkında bilgi sağlaması ve potansiyel alıcılarla iş görüşmeleri yapmaları amacıyla yurt dışında gerçekleştirdikleri araştırma gezisini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
YURT DIŞI PAZAR ARAŞTIRMASI DESTEĞİ

MADDE 5 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bu Tebliğ kapsamında sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler tarafından gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması gezilerine ilişkin giderler %70 oranında ve yurt dışı pazar araştırması gezisi başına en fazla 5.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(2) Bir yurt dışı pazar araştırması gezisi kapsamında en fazla iki şirket çalışanının aşağıda belirtilen giderleri desteklenir.

a) **Ulaşım**: Uluslararası ve şehirlerarası ulaşımda kullanılan ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi ve otobüs bileti ücretleri ile günlük 50 ABD Dolarına kadar araç kiralama giderleri.

b) **Konaklama**: Kişi başına günlük 150 ABD Dolarına kadar konaklama (oda+kahvaltı) giderleri

MADDE 6 –(Değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) Her takvim yılı içerisinde şirket başına en fazla on yurt dışı pazar araştırması gezisi desteklenir.

(2) Yurt dışı pazar araştırması gezisinin en az iki, yol hariç en fazla on günlük kısmı desteklenir.

(3) Yurt dışı pazar araştırması gezisi süresince, yolculuk ve gidilen ülkenin resmi tatil günleri hariç olmak üzere, her gün için araştırma yapılan ülkede yerleşik en az bir kurum, kuruluş veya şirketle görüşme yapılmalıdır. Görüşme yapılmayan günler için ulaşım ve konaklama giderleri desteklenmez.

(4) Bir takvim yılı içerisinde aynı ülkeye yönelik en fazla iki yurt dışı pazar araştırması gezisi desteklenir.

(5) Bir yurt dışı pazar araştırması gezisi tek bir ülkede yapılabileceği gibi en fazla üç ülkede de yapılabilir.

MADDE 7 –(Değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) Aşağıda sayılan faaliyetler, 5 inci madde kapsamında desteklenmez.

a) Pazar araştırmasının amaçlanmadığı yurt dışı gezileri.

b) Grup seyahati veya resmi ve/veya özel kurum ve/veya kuruluşlarca yabancı ülkelere yönelik olarak gerçekleştirilen toplantı, sergi, konferans vb. organizasyonlar.

(2) Yurt dışı pazar araştırması gezisinin gerçekleştirildiği ülkede ve tarihlerde düzenlenen bir fuara stand ile iştirak ettiği tespit edilen şirketler 5 inci madde kapsamında desteklenmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RAPOR VE YURT DIŞI ŞİRKET ALIM DESTEĞİ

Rapor ve yurt dışı şirket alım desteği

MADDE 8 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Şirketler ile işbirliği kuruluşlarının yurt dışına yönelik pazara giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla satın alınan sektör, ülke, yurt dışında yerleşik şirket veya marka odaklı rapor giderleri ile yurt dışında yerleşik şirket alımlarına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler, şirketler için %60, işbirliği kuruluşları için %75 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(2) Bu madde kapsamında satın alınan raporların ödeme belgesi tarihi itibarıyla en fazla iki yıllık olması gerekir.

(3) Bu madde kapsamında satın alınan raporlar ile danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderlerin desteklenebilmesi için Bakanlıktan ön onay alınması gerekir.

İleri teknolojiye sahip yurt dışı şirket alım desteği

MADDE 9 –(Başlığı ile birlikte değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler şirketler için %75 oranında ve yıllık 500.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(2) İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımında kullanılan kredi faiz giderlerinin Türk Lirası cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı toplam 3.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(3) Faiz desteği miktarı ödenen faiz giderinin %50'sini aşamaz.

(4) Faiz desteği, ilk faiz ödeme tarihinden itibaren 5 yıllık faiz ödemelerine verilir.

(5) Faiz desteği verilecek kredi tutarının hesaplanmasında, yurt dışında yerleşik şirketin alım bedelinin azami % 50'si esas alınır.

(6) Faiz desteği, yurt dışında yerleşik ileri teknolojiye sahip şirketlerin satın alınması amacıyla 31/12/2017 tarihine kadar kullanılacak krediler için verilir.

MADDE 10 (1) 9 uncu madde kapsamında yurt dışında yerleşik şirket alımına yönelik danışmanlık giderleri ile faiz harcamalarına ilişkin giderlerin desteklenebilmesi için Bakanlıktan ön onay alınması gerekir.

(2) Satın alınacak yurt dışında yerleşik şirketin ileri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak nitelikte olduğuna ilişkin karar; Bakanlığın yanı sıra, TÜBİTAK ve/veya başvuru bazında gerekli görülen üniversite, ileri teknoloji enstitüsü ve diğer kamu kurum/kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak Değerlendirme Komisyonu tarafından oybirliği ile verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SEKTÖREL TİCARET HEYETİ VE ALIM HEYETİ PROGRAMLARI DESTEĞİ

MADDE 11 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bakanlık koordinasyonunda işbirliği kuruluşlarınca düzenlenen sektörel ticaret heyeti programlarına ilişkin giderler %50 oranında ve program başına 100.000 ABD Dolarına kadar, alım heyeti programlarına ilişkin giderler %50 oranında ve program başına 75.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(2) İşbirliği kuruluşlarınca düzenlenen sektörel ticaret heyeti ile alım heyeti programları çerçevesinde aşağıda belirtilen giderler desteklenir:

a) **Ulaşım**: Sektörel ticaret heyetlerinde bir şirket/işbirliği kuruluşundan en fazla iki kişinin, alım heyetlerinde bir davetli yabancı şirket/kuruluştan en fazla iki kişinin uluslararası ve/veya şehirlerarası ulaşımda kullanılan ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi, otobüs bileti ile toplu taşımaya yönelik araç kiralama giderleri.

b) **Konaklama**: Sektörel ticaret heyetlerinde bir şirket/işbirliği kuruluşundan en fazla iki kişinin, alım heyetlerinde bir davetli yabancı şirket/kuruluştan en fazla iki kişinin, kişi başına günlük 150 ABD Dolarına kadar konaklama (oda+kahvaltı) giderleri.

c) **Tanıtım ve Organizasyon Giderleri**:

1) Tercümanlık gideri.

2) Seminer, konferans, toplantı ve ikili görüşmelerin yapıldığı yerlerin kiralama giderleri.

3) Fuar katılımına ilişkin giderler.

4) Görsel ve yazılı tanıtım giderleri.

5) Halkla ilişkiler hizmeti gideri.

6) Sergilenecek ürünlerin nakliye giderleri.

(3) Onaylanan sektörel ticaret heyetlerinde faaliyetlerin koordinasyonunu yapmak üzere işbirliği kuruluşunca bir ön heyet düzenlenebilir. Ön heyet kapsamında yurt dışında görevlendirilen (işbirliği kuruluşu çalışanı/heyet katılımcısı şirket ortağı/çalışanı) iki kişiye ait ulaşım ve konaklama giderleri bu madde kapsamındaki limitler dahilinde desteklenir.

(4) Sektörel ticaret heyetlerinin Bakanlıkça belirlenen hedef ve öncelikli ülkelere yönelik olması durumunda destek oranı on puan artırılır.

MADDE 12 – (Değişik: RG-24/11/2016-29898)

(1) 11 inci madde kapsamında düzenlenen sektörel ticaret heyeti programları ile alım heyeti programlarının destek kapsamına alınabilmesi için ilgili işbirliği kuruluşunun program başlangıç tarihinden en az üç ay önce program taslağı ve tahmini bütçesi ile Bakanlığa başvuruda bulunması gerekir. Bakanlıkça uygun bulunan programlar destek kapsamına alınır.

(2) Özel ve zorunlu hallerde, bu maddenin birinci fıkra hükümlerine tabi olmaksızın başvuruda bulunan işbirliği kuruluşlarının tek başına veya diğer işbirliği kuruluşları ile birlikte düzenleyeceği sektörel ticaret heyeti ve alım heyeti programlarını destek kapsamına almaya Bakanlık yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
E-TİCARET SİTELERİNE ÜYELİK DESTEĞİ

MADDE 13 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) E-ticaret sitelerine toplu üyelik giderleri işbirliği kuruluşları için %80 oranında desteklenir.

(2) Toplu üyeliklerde başvuruda yer alan her bir şirket için işbirliği kuruluşlarına e-ticaret sitesi başına yıllık en fazla 2.000 ABD Doları tutarında destek verilir.

(3) İşbirliği kuruluşlarının toplu üyelik desteğinden yararlanabilmesi için, her başvuruda en az 250 (ikiyüzelli) şirketi e-ticaret sitesine üye yapmış olması gerekir.

MADDE 14 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) 13 üncü maddede belirtilen destekten, işbirliği kuruluşları toplu üyelik kapsamında en fazla 5 (beş) e-ticaret sitesi için ve e-ticaret sitesi başına 3 (üç) yıl süresince yararlanabilir.

Üç yıllık süre, Bakanlık tarafından destek kapsamına alınan ilk başvurunun ödeme belgesi tarihinden itibaren başlar.

(2) 13 üncü maddede belirtilen destekten yararlanabilmek için, üye olunan e-ticaret sitesinin Bakanlıktan onay almış olması gerekir.

(3) E-ticaret sitelerinde yer alan site içi reklam ve reklam bandı (banner) giderleri destek kapsamı dışındadır.

ALTINCI BÖLÜM
ÖDEME BELGELERİNİN İBRAZI VE ÖDEME

Ödeme Esasları

MADDE 15 –(Değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerin destek ödemesinden yararlandırılabilmesi için giderlerin ödeme belgesi ve diğer belgelerle birlikte tevsiki gerekir.

Başvuru ve Ödeme Belgelerinin İbrazı

MADDE 16 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Destek ödeme başvuruları, 8 inci, 9 uncu ve 13 üncü maddelerde yer alan destekler için Genelgede belirtilen belgelerle birlikte, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde Bakanlığa yapılır. Altı aylık sürenin hesaplanmasında Bakanlığın evrak giriş tarihi esas alınır.

(2) Destek ödeme başvuruları 5 inci maddede yer alan destek için Genelgede belirtilen belgelerle birlikte, şirket çalışanın Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde Bakanlığa yapılır. Üç aylık sürenin hesaplanmasında Bakanlığın evrak giriş tarihi esas alınır.

(3) Destek ödeme başvuruları 11 inci maddede yer alan destekler için Genelgede belirtilen belgelerle birlikte, faaliyet bitiş tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde Bakanlığa yapılır. Üç aylık sürenin hesaplanmasında Bakanlığın evrak giriş tarihi esas alınır.

(4) Bakanlık, gerekli incelemenin yapılmasını müteakip ödeme yapılacak kuruluşu ve ödeme tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)'na bildirir.

(5) Ödemeye ilişkin hesaplamalarda TCMB döviz alış kurları dikkate alınır.

(6) TCMB döviz kurlarında yer almayan para birimlerine istinaden yapılan hesaplamalarda Bakanlıkça uygun görülen diğer uluslararası veri kaynakları esas alınır.

(7) 8 inci, 9 uncu ve 13 üncü maddelerde yer alan desteklerden yararlanmak için başvuranların eksik bilgi ve belgelerini bildirim tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde, bu Tebliğin 5 inci ve 11 inci maddesinde yer alan desteklerden yararlanmak için başvuranların ise eksik bilgi ve belgelerini bildirim tarihinden itibaren en geç iki ay içerisinde tamamlamaları gerekir. Eksikliklerin belirtilen süreler içerisinde tamamlanmaması halinde şirket/işbirliği kuruluşunun destek başvurusunun, mevcut evraklar çerçevesinde tekemmül etmiş harcama kalemleri için destek ödemesi yapılır. Belirtilen süreler, Bakanlığın evrak çıkış tarihiyle başlar ve Bakanlığın evrak giriş tarihi ile biter.

YEDİNCİ BÖLÜM
DİĞER HÜKÜMLER

Yetki

MADDE 20 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Destek başvurularına ve bu başvuruların sonuçlandırılmasına yönelik olarak istenen bilgi, belge ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Bakanlıkça düzenlenen Genelge ile belirlenir.

(2) Bu Tebliğde düzenlenen hususlara ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye, uygulamaya ilişkin talimatlar vermeye, uygulamada ortaya çıkacak mücbir sebep, özel ve zorunlu haller ile ihtilafları inceleyip sonuçlandırmaya, gerekli görülmesi durumunda destek oranlarını azaltmaya, ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup etmeye ve bütçe imkânları çerçevesinde destek kapsamında değerlendirilecek harcama ve destek ödeme miktarlarını kısıtlamaya Bakanlık yetkilidir.

Yaptırım

MADDE 21 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bu Tebliğ kapsamında haksız olarak alındığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

(2) Bakanlık, şirketlerin/işbirliği kuruluşlarının faaliyetlerini izler ve değerlendirir. İşbirliği kuruluşları/şirketlerin gerçekleştirdiği faaliyetlerin bu Tebliğin amaç ve hükümlerine uygun bulunmaması veya usulüne uygun ve onaylanan şekilde

yürütülmediğinin tespit edilmesi durumunda şirket/işbirliği kuruluşunun ilgili destek başvurusu değerlendirmeye alınmaz.

(3) Bu Tebliğ kapsamında yanıltıcı bilgi ve belge ibraz edildiğinin tespiti halinde, ilgililerin haklarında kanuni işlem yapılır. Bu kapsamda tahkikat, soruşturma veya dava konusu edilmiş olanların destek talepleri, konuyla ilgili denetim raporu veya yargı kararı alınıncaya kadar bekletilir.

a) Denetim raporu veya yargı kararı işbirliği kuruluşunun yanıltıcı bilgi ve belge sunduğu yönünde ise, bahse konu işbirliği kuruluşunun ilgili destek başvurusu değerlendirmeye alınmaz ve işbirliği kuruluşu Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısının evrak çıkış tarihinden itibaren en az altı ay süresince, bu Tebliğ kapsamında yeni bir başvuruda bulunamaz.

b) Denetim raporu veya yargı kararı şirketin yanıltıcı bilgi ve belge sunduğu yönünde ise, bahse konu şirket destek kapsamından çıkarılır ve varsa sonuçlandırılmamış destek başvuruları değerlendirmeye alınmaz. Şirket, Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısının evrak çıkış tarihinden itibaren en az iki yıl süresince, bu Tebliğ kapsamında yeni bir başvuruda bulunamaz.

(4) Destek kapsamındaki faaliyetler çerçevesinde hizmet sağlayan kurum/kuruluşların bu Tebliğin amaç ve hükümlerine uygun olmayan faaliyetlerinin veya yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiğinin tespit edilmesi halinde; faaliyet destek kapsamından çıkarılır. Söz konusu kurum ve kuruluşlardan alınacak hizmetlere ilişkin faaliyetler Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısı evrak çıkış tarihinden itibaren en az altı ay süresince destek kapsamına alınmaz.

MADDE 24 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bir faaliyet için Bakanlıkça yürütülen başka bir Tebliğdeki desteklerden yararlanan şirketler ve işbirliği kuruluşları aynı faaliyet için bu Tebliğ kapsamında yer alan desteklerden yararlanamazlar.

(2) Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen aynı mahiyetteki desteklerden yararlanan şirketler ve işbirliği kuruluşları bu Tebliğ kapsamında yer alan desteklerden yararlanamazlar.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

MADDE 25

(1) Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulunun 12/10/2006 tarihli ve 2006/11 sayılı Kararı ile anılan Karara istinaden hazırlanan ve 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "2006/6 sayılı Pazar Araştırması ve Pazarlama Desteği Hakkında Tebliğ", ekleri ve değişiklikleriyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın Lehte Hükümlerinin Uygulanması

GEÇİCİ MADDE 1

(1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin destek başvurularının sonuçlandırılmasında bu Tebliğin 25 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Tebliğin lehte olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2 –(Ek:RG-17/1/2015-29239)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla destek başvurusu henüz sonuçlanmamış şirketlere ve işbirliği kuruluşlarına bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1)'in lehte olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3-(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sonuçlandırılmamış başvurular için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1)'in lehe olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4 –(Değişik:RG-24/11/2016-29898)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen ancak destek müracaatı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan sektörel ticaret heyeti ile alım heyeti programları desteği ve yurt dışı pazar araştırması desteğine ilişkin müracaatlar için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1)'in lehe olan hükümleri uygulanır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce harcaması gerçekleştirilen ancak destek müracaatı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan rapor ve yurt dışı şirket alım desteği, ileri teknolojiye sahip yurt dışı şirket alım desteği ve e-ticaret sitelerine üyelik desteğine ilişkin müracaatlar için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce

yürürlükte olan Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1)'in lehe olan hükümleri uygulanır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlık tarafından onaylanan ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra gerçekleştirilen sektörel ticaret heyeti ile alım heyeti programları desteğine ilişkin müracaatlar için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1)'in lehe olan hükümleri uygulanır.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sonuçlandırılmamış başvurular için bu Tebliğin lehe olan hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 26

(1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 –(Değişik:RG-17/1/2015-29239)

(1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

Ek-9. Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2012/3)

BİRİNCİ BÖLÜM
AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğ, Ekonomi Bakanlığı tarafından hedef pazar olarak belirlenen ülkelerde müteahhitlik sektörüne yönelik mal ve hizmet ihracatının artırılması amacıyla Teknik Müşavirlik Şirketleri, Müteahhitlik Şirketleri ve İşbirliği Kuruluşlarınca yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilen bazı faaliyetlere ilişkin harcamaların Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasını amaçlamaktadır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, Teknik Müşavirlik Şirketleri, Müteahhitlik Şirketleri ve İşbirliği Kuruluşlarına verilen destekleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - Bu Tebliğ, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi Koordinasyon Kurulu'nun 19/06/2012 tarihli ve 2012/5 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,

b) İşbirliği Kuruluşu: Teknik müşavirlik veya müteahhitlik sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin kurduğu dernek, birlik, konsey, kuruluş ve kooperatifler ile üniversiteleri,

c) Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Komitesi: Bakanlık tarafından belirlenen ilgili kamu kurumlarının temsilcilerinden oluşan Komiteyi,

ç) Teknik Müşavirlik Şirketi (TMŞ): Türk Ticaret Kanunu'ndaki hükümlere göre kurulan ve bir yatırımın kullanılır ve işletilir hale gelinceye kadar geçen süre içerisinde ve işletme sürecinde;

· Proje ve sözleşme yönetimi,

· Fizibilite, nazım (master) planlama ve etki değerlendirme hizmetleri,
· Ön araştırma ve programlama hizmetleri,
· Araştırma, geliştirme, planlama hizmetleri ve/veya bu kapsamda verilen danışmanlık hizmeti,
· Mimarlık ve mühendislik tasarım hizmetleri, bunlar için gerekli etütler,
· Tasarım yönetimi hizmetleri,
· Kredi raporu hazırlanması,
· Teknoloji, malzeme ve teçhizat seçimi ve standartlarının belirlenmesi,
· Metraj, keşif, teknik ve idari şartname hazırlanması,
· İhale yönetimi, danışmanlığı ve değerlendirme hizmetleri,
· İnşaat yönetimi,
· Mesleki, teknik, mali ve inşaat kontrolörlüğü ve denetimi,
· Kurumsal yapılanma ve özelleştirme faaliyetlerine yönelik danışmanlık,
· Çevre etki değerlendirme hizmetleri,
· İşletmeye alma ve işletme danışmanlığı,
· Risk analizi ve yönetimi,
· Sağlık ve güvenlik yönetimi,
· Yangın güvenliği danışmanlığı,
· Hakemlik, arabuluculuk hizmetleri, yatırım geliştirme-uygulama ve müteahhitlik hizmetlerine ilişkin ihtilafların çözümüne yönelik teknik, mali ve hukuki sözleşme danışmanlığı,
· Teknik eğitim,

faaliyetlerinin birini veya birden fazlasını yürütmek suretiyle 2 yıl boyunca Müşavir Mühendislik ve/veya Müşavir Mimarlık hizmeti verdiğini Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslar dahilinde tespit edilecek belge ve bilgilerle tevsik eden şirketleri,

d) Müteahhitlik Şirketi : Türk Ticaret Kanunu'ndaki hükümlere göre kurulan alt/üstyapı inşaatı, tesisat, montaj, işletme, bakım, onarım ve benzeri faaliyetleri yürüten şirketleri,

e) Yurt Dışı Pazar Araştırması Gezisi: TMŞ'lerin yurt dışı pazarlar hakkında bilgi sağlaması, şirketlerin pazara giriş, kalıcılık ve stratejik konum sağlamaları olanaklarının saptanması ve global, bölgesel, ülke veya ürün bazında iş geliştirme-doğrudan pazarlama ve satış araştırmaları yapılması amacıyla yurt dışında gerçekleştirdikleri araştırma gezisini,

f) Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar: İnşaat ve inşaat teknolojisi, lojistik, gayrimenkul konusunda yurt dışında düzenlenen fuarları,

g) Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans: Yurt dışında teknik müşavirlik, inşaat ve inşaat teknolojisi, lojistik, gayrimenkul ve finansman konularında düzenlenen seminer, konferans ile münhasıran ülkemiz müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörünün tanıtılması amacıyla yurtiçinde düzenlenen seminer, konferans vb. etkinlikleri,

ğ) Fuar Organizatörü: Bakanlık tarafından yurt dışındaki sektörel nitelikli uluslararası fuarlara Türkiye adına Milli Katılım Organizasyonunu gerçekleştirme yetkisi verilen şirket veya İşbirliği Kuruluşlarını,

h) Seminer, Konferans Organizatörü: Teknik müşavirlik, inşaat ve inşaat teknolojisi, lojistik, gayrimenkul ve finansman konularında yurt içinde ve yurt dışında seminer, konferans vb. etkinlikler düzenlemek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen İşbirliği Kuruluşlarını,

ı) Milli Katılım: Yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlar ile yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans vb. etkinliklere TMŞ, Müteahhitlik Şirketleri ve İşbirliği Kuruluşlarının Bakanlık tarafından görevlendirilen organizatör koordinatörlüğünde gerçekleştirdiği toplu katılımları,

i) Bireysel Katılım: Yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar, Seminer, Konferans vb. etkinliklere TMŞ, Müteahhitlik Şirketleri ile İşbirliği Kuruluşlarının bireysel katılımlarını,

j) Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Heyeti: Müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmet gelirlerimizin artırılması, yeni pazarlar bulunması, mevcut pazar payımızın büyütülmesi ile ülkemizin ekonomik ve ticari açıdan tanıtımı amacıyla, ülkemizde yerleşik Müteahhitlik Şirketleri ve Teknik Müşavirlik Şirketlerinin yurt dışında yerleşik ilgili şirket, kurum, kuruluşlar ile temasta bulunmalarını sağlamaya yönelik olarak İşbirliği Kuruluşları veya Bakanlık koordinasyonunda yapılan organizasyonları,

k) Fizibilite Etüdü: Müteahhitlik projelerine ilişkin karar alma süreçlerinde projenin gerçekleştirilebilme durumunun etüd edilmesi için yapılan kapsamlı çalışmalarda, TMŞ'lerin yer almasını sağlayarak, sözkonusu projelerde Türk mal ve hizmetlerinin kullanılma potansiyelinin artırılmasını amaçlayan uluslararası projeleri,

l) Nazım (Master) Planlama: Bakanlık tarafından hedef pazar olarak belirlenen ülkelerde, ülke, bölge, kent ve çevre ölçeğinde; imar, altyapı, üstyapı, sanayi, turizm ve benzeri konulardaki makro ölçekli planlama çalışmalarında, TMŞ'lerin yer almasını sağlayarak, söz konusu çalışmalarda Türk mal ve hizmetlerinin kullanılması potansiyelinin artırılmasını amaçlayan uluslararası projeleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
KOMİTE, DESTEKLENECEK FAALİYETLER

Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Komitesi

MADDE 5 - (1) Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Komitesi, bu Tebliğe ilişkin uygulamalar ile fizibilite etüdü, nazım (master) planlama ve sözleşme destekleri konularında Bakanlığa istişari nitelikte görüş verir.

(2) Anılan Komitenin teşkili ile çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenir ve sekretarya görevi Bakanlık tarafından yürütülür.

Desteklenecek Faaliyetler

Yurt Dışı Ofis Desteği

MADDE 6 - (1) TMŞ'lerin yurt dışında açılan ofislerine ait brüt kira ile buna ilişkin vergi/resim/harç giderleri %50 oranında yıllık en fazla 40.000 ABD Doları desteklenir.

MADDE 7 - (1) Yurt dışı ofislerde istihdam edilen;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 1 (bir) yöneticinin brüt maaşı %50 oranında, yıllık en fazla 60.000 ABD Doları,

b) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 1 (bir) büro elemanının brüt maaşı %50 oranında, yıllık en fazla 36.000 ABD Doları, desteklenir.

(2) Bu maddenin 1'inci fıkrasında yer alan destekler, yurt dışındaki her bir ofis için ayrı ayrı değerlendirilir.

MADDE 8 - (1) Yurt dışı ofisler için satın alınan şirket kuruluşu, hukuki ve mali meslek müşavirliği kapsamındaki danışmanlık giderleri ile bilgisayarlı tasarım kapsamında satın alınan yazılım ürünlerinin lisanslarına ilişkin harcamalar %50 oranında, yıllık en fazla 30.000 ABD Doları desteklenir.

MADDE 9 - (1) TMŞ'ler her bir yurt dışı ofisine ilişkin kira, istihdam, danışmanlık ve yazılım desteğinden aynı anda en fazla 5 (beş) ofis için 3 (üç) yıl süreyle yararlandırılır. 3 (üç) yıllık süre, ilk kira destek ödemesine esas teşkil eden ödeme belgesi tarihinden itibaren başlar. Yurt dışı ofis desteğinden yararlandırılacak ülke ve şehirler Bakanlıkça düzenlenecek Uygulama Usul ve Esasları ile belirlenir.

Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği

MADDE 10 - (1) TMŞ ve İşbirliği Kuruluşlarının reklâm, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin giderleri %50 oranında, yıllık en fazla 75.000 ABD Doları desteklenir.

MADDE 11 - (1) TMŞ ve İşbirliği Kuruluşları, 10'uncu maddede belirtilen destek unsurlarından en fazla 3 (üç) yıl süresince yararlandırılır. 3 (üç) yıllık destek süresi, reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetine ilişkin ilk destek ödemesine esas teşkil eden ödeme belgesi tarihinden itibaren başlar.

Pazar Araştırması Desteği

MADDE 12 - (1) Bu Tebliğ kapsamında TMŞ'lerce gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması gezilerine ilişkin giderler %70 oranında ve yurt dışı pazar araştırması gezisi başına en fazla 7.500 ABD Doları desteklenir.

(2) Her takvim yılı içerisinde TMŞ başına en fazla 5 (beş) yurt dışı pazar araştırması gezisi desteklenir.

(3) Bir yurt dışı pazar araştırması gezisi kapsamında en fazla 2 (iki) şirket çalışanının aşağıda belirtilen giderleri desteklenir:

a) Ulaşım: Uluslararası ve şehirlerarası ulaşımda kullanılan ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi ve otobüs bileti ücretleri ile günlük 50 ABD Dolarını, gezi başına da 500 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla araç kiralama giderleri.

b) Konaklama: Şirket başına günlük 300 ABD Dolarını geçmemek kaydıyla konaklama (oda+kahvaltı) giderleri.

Fuar Desteği

MADDE 13 - (1) Milli Katılım Organizasyonları kapsamında, Fuar Organizatörü tarafından gerçekleştirilecek;

a) Tanıtım filmi, broşür, kitapçık, elektronik ortamda tanıtım/videowall, reklam panoları veya afiş biçimindeki tanıtım etkinlikleri ile yurt dışı yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanacak reklamlara ilişkin harcamalar %70 oranında, fuar organizasyonu başına en fazla 75.000 ABD Doları,

b) Fuar organizatörünün gerçekleştirileceği salon kirası, teknik altyapı kurulmasına ilişkin harcamalar, kokteyl ve/veya yemekli toplantılara ilişkin giderleri %70 oranında, her bir organizasyon için en fazla 100.000 ABD Doları ve söz konusu organizasyonlara panelist, konuşmacı vb. olarak davet edilecek en fazla 5 (beş) katılımcının yol ve konaklama giderlerinin tamamı organizasyon başına en fazla 20.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Milli Katılım Organizasyonları kapsamında, TMŞ, Müteahhitlik Şirketi ile İşbirliği Kuruluşlarının yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlara katılmaları halinde, Milli Katılımı gerçekleştiren Fuar Organizatörüne m^2 üzerinden ödeyecekleri yol, konaklama ve katılım bedeli %50 oranında, fuar başına en fazla 15.000 ABD Doları desteklenir.

(3) Bu madde kapsamında, Fuar Organizatörü tarafından Fuarın içeriği ile ilgili olarak Bakanlık'tan ön onay alınması gerekir.

MADDE 14 - (1) TMŞ, Müteahhitlik Şirketleri ile İşbirliği Kuruluşlarının yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlara bireysel olarak katılmaları halinde, m^2 üzerinden ödeyecekleri boş stand kirası, ulaşım (ekonomi sınıfı uçak) ile konaklama giderleri %50 oranında, fuar başına en fazla 15.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Bu madde kapsamında Fuara katılımla ilgili olarak Bakanlık'tan ön onay alınması gerekir.

Seminer, Konferans Desteği

MADDE 15 - (1) Milli Katılım Organizasyonları kapsamında, Seminer veya Konferans Organizatörü tarafından gerçekleştirilecek;

a) Tanıtım filmi, broşür, kitapçık, elektronik ortamda tanıtım/videowall, reklam panoları veya afiş biçimindeki tanıtım etkinlikleri ile yurt dışı yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanacak reklam vb. tanıtım faaliyetlerine ilişkin harcamalar %70 oranında, organizasyon başına en fazla 70.000 ABD Doları,

b) Seminer, Konferans faaliyetlerinin gerçekleştirileceği salon kirası, teknik altyapı kurulmasına ilişkin harcamalar, kokteyl ve/veya yemekli toplantılarına ilişkin giderler %70 oranında, her bir organizasyon için en fazla 100.000 ABD Doları ve söz konusu organizasyonlara panelist, konuşmacı vb. olarak davet edilecek en fazla 5 (beş) katılımcının yol ve konaklama giderlerinin tamamı organizasyon başına en fazla 20.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Bu madde kapsamında Seminer veya Konferansın içeriği ile ilgili olarak Bakanlık'tan ön onay alınması gerekir.

MADDE 16 - (1) TMŞ, Müteahhitlik Şirketi ile İşbirliği Kuruluşlarının yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer ve Konferanslara katılmaları halinde, en fazla 2 (iki) şirket çalışanının, yol, konaklama ve katılım bedelleri %50 oranında, organizasyon başına en fazla 5.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Bu madde kapsamında Seminer veya Konferansa katılımla ilgili olarak Bakanlık'tan ön onay alınması gerekir.

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Heyeti Desteği

MADDE 17 - (1) Müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programları kapsamında; katılımcıların ulaşım ve konaklama giderleri ile programın reklam, pazarlama, danışmanlık, tanıtım ve organizasyon giderleri %50 oranında program başına 150.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

(2) Bir müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programı kapsamında organizasyonu yapan İşbirliği Kuruluşundan ve organizasyona katılım sağlayan her firmadan 2 (iki) temsilcinin ulaşım ve konaklama giderleri desteklenir.

(3) Bu Tebliğ kapsamında sadece Bakanlığın ve İşbirliği Kuruluşlarının düzenlediği müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programları desteklenir. Bir İşbirliği Kuruluşu bir takvim yılı içerisinde en fazla 5 (beş) defa müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti desteğinden faydalanabilir.

(4) Bakanlıkça organize edilen müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyetleri hariç olmak üzere, en az 4 (dört) firmanın katılım sağladığı bir müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programı desteklenebilir.
(5) Bu madde kapsamında, İşbirliği Kuruluşlarının, Bakanlık tarafından ön onay verilen müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programları desteklenir. Ön onay başvurusu program başlangıç tarihinden en az bir ay önce taslak program faaliyet planı ve tahmini program bütçesi ile Bakanlığa yapılır. Bakanlık, uygun görülen taslak program faaliyet planı ve tahmini bütçesinde değişiklik yaparak da ön onay verebilir.
(6) Bakanlık tarafından hedef ülkelere yönelik organize edilen bir müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programı için destek oranı %90 olarak uygulanır.

Yurt İçi Eğitim Desteği

MADDE 18 - (1) Bakanlık koordinasyonunda İşbirliği Kuruluşlarınca yurt içinde organize edilen teknik eğitim kurslarına yabancı kamu görevlilerinin katılmaları halinde, katılımcıların yol, konaklama ve katılım giderleri %100 oranında ve organizasyon başına en fazla 50.000 ABD Doları desteklenir.
(2) Bu madde kapsamında desteklenecek faaliyetler ve ödemeye ilişkin esaslar Bakanlık ve ilgili İşbirliği Kuruluşu arasında yapılacak protokol ile belirlenir.

Teknoloji ve Yurt Dışı Eğitim Desteği

MADDE 19 - (1) TMŞ'lerin ve İşbirliği Kuruluşlarının yurt dışından standart dokümanlarını satın almaya ilişkin giderleri %50 oranında, yıllık en fazla 50.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Bu madde kapsamında satın alınan standart dokümanlarına ilişkin olarak standardın içeriği ve standart sahibi kuruluşla ilgili olarak Bakanlık'tan ön onay alınması gerekir.

MADDE 20 - (1) TMŞ'lerin teknik personelinin yurt dışı teknik eğitim programlarına katılmaları halinde, her TMŞ'nin program başına 2 (iki) çalışanının yol, konaklama ve katılım giderleri %50 oranında, yıllık en fazla 50.000 ABD Doları desteklenir.
(2) Bu madde kapsamında eğitim programına ilişkin olarak eğitimin içeriği ve eğitim kuruluşuyla ilgili olarak Bakanlık'tan ön onay alınması gerekir.

Sektörel Araştırma Desteği

MADDE 21 - (1) Bakanlıkça uygun görülen araştırma kurumu niteliğindeki İşbirliği Kuruluşlarının yurt dışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörlerine yönelik sektörel politikalara ve strateji geliştirmeye ilişkin araştırma giderleri %100 oranında, yıllık en fazla 1.000.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Bu madde kapsamında araştırma faaliyetlerinin konusu, desteklenecek faaliyetler ve ödemeye ilişkin esaslar Bakanlık ve İşbirliği Kuruluşu arasında yapılacak protokol ile belirlenir.

Fizibilite Etüdü ve Nazım (Master) Plan Hazırlanması Desteği

MADDE 22 - (1) TMŞ'lerin uluslararası alanda yürütecekleri fizibilite etüdü veya nazım (master) plan hazırlanması çalışmaları kapsamında, işveren yabancı kamu idareleri ile imzalayacakları hizmet sözleşmesine ilişkin düzenlenen hakediş bedelleri %50 oranında, her bir proje için en fazla 300.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Yabancı kamu kurumları tarafından Bakanlığa yapılan fizibilite etüdü veya nazım (master) plan hazırlanmasına yönelik başvuruların Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, Bakanlık ve yabancı kamu kurumu arasında yapılacak protokole istinaden TMŞ'lerin işveren kamu idareleri ile imzalayacakları hizmet sözleşmesine ilişkin düzenlenen hakediş bedelleri %100 oranında, her bir proje için en fazla 300.000 ABD Doları desteklenir.

(3) Bakanlık, Fizibilite Etüdü ve Nazım (Master) Plan Hazırlanması Desteği başvurularını projenin mal ve hizmet ihracatını artırma potansiyelini değerlendirmek suretiyle sonuçlandırır.

Sözleşme Desteği

MADDE 23 - (1) Bakanlıkça destek kapsamına alınan sözleşmeler için; işveren idarelerce açılan ihaleler neticesinde hizmet, vekâlet veya eser niteliğindeki teslimatlarına karşılık olarak imzalanan sözleşmelerde TMŞ'ler %20 oranında, her bir proje için en fazla 300.000 ABD Doları desteklenir.

(2) Bu maddenin 1'inci fıkrası kapsamındaki destekler kapsamında TMŞ'ler yıllık en fazla 1.500.000 ABD Doları desteklenir.

(3) Bakanlık, sözleşme desteği başvurularını projenin mal ve hizmet ihracatını artırma potansiyelini ihale öncesinde değerlendirmek suretiyle sonuçlandırır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ÖDEME BELGELERİNİN İBRAZI VE ÖDEME

Ödeme Esasları

MADDE 24 - (1) Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerin destek ödemesinden yararlandırılabilmesi için, giderlerin harcama ve hakediş belgeleriyle tevsik edilmesi gerekmektedir. Destek ödemesine ilişkin istenecek diğer bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin hususlar Bakanlıkça düzenlenecek Uygulama Usul ve Esasları ile belirlenir.

MADDE 25 - (1) Bu Tebliğ kapsamındaki destekler kapsamında TMŞ'ler, Müteahhitlik Şirketleri ve İşbirliği Kuruluşları yıllık en fazla 1.500.000 ABD Doları desteklenir.

Ödeme Belgelerinin İbrazı

MADDE 26 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlandırılacak olan TMŞ, Müteahhitlik Şirketi ile İşbirliği Kuruluşları tarafından yurt dışında gerçekleştirilen giderlere ilişkin olarak Uygulama Usul ve Esaslarında onaylanması gerektiği belirtilen belgelerin, faaliyet ve/veya harcamanın yapıldığı bölgedeki Türk Ticaret Müşavirliği/Ataşeliğine, faaliyet ve/veya harcamanın yapıldığı ülkede Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği bulunmuyor ise bu ülkelerdeki Türk Konsolosluklarına onaylatılması ve harcama veya hakediş belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde doğrudan veya posta ile Bakanlığa ibraz edilmesi gerekmektedir.

(2) Bu maddede belirtilen sürelerin hesaplanmasında, ilgili evrakın Bakanlık veya Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği kayıtlarına girdiği tarih esas alınır. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

Ödeme

MADDE 27 – (1) Bakanlık, yapacağı inceleme neticesinde ödeme yapılmasına karar verilen TMŞ, Müteahhitlik Şirketleri ile İşbirliği Kuruluşları ile ödeme miktarlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirir.

MADDE 28 – (1) Ödemeye ilişkin, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin (dolaylı vergiler dâhil) Türk Lirası cinsinden olanları Türk Lirası, döviz cinsinden olanları ise harcama

belgesi tarihindeki "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer alan çapraz kurları ve döviz alış kurları esas alınarak, ABD Doları karşılığı Türk Lirası olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir. "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer almayan ülke para birimleri ABD Doları'na çevrilirken "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer alan kurlar esas alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
DİĞER HÜKÜMLER

Yetki

MADDE 29 - (1) Bu Tebliğin Uygulama Usul ve Esaslarını belirlemeye, uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları; başlamış işlem kıstası, haklı ve mücbir sebep hallerini de gözetmek suretiyle inceleyip sonuçlandırmaya ve ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup etme konusunda gerekli düzenlemeleri yapmaya ve bu Tebliğde yer alan lehte olan hükümleri uygulamaya Bakanlık yetkilidir.

Yaptırım

MADDE 30 — (1) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklerden yararlanan veya yararlanmak üzere müracaatta bulunan TMŞ, Müteahhitlik Şirketleri ile İşbirliği Kuruluşlarının yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiğinin tespit edilmesi durumunda bütün başvuruları süresiz reddedilir ve destek kapsamından çıkarılır.

(2) Bu Tebliğ kapsamında haksız olarak alındığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

(3) TMŞ'ler ile işveren kuruluşlar arasında imzalanan sözleşmeler konusu projelere ilişkin olarak işveren ile TMŞ'ler arasında çıkabilecek hukuki ihtilaflar sonucunda projenin iptal edilmesi durumunda, aralarındaki sözleşmenin ilgili hükümleri çerçevesinde TMŞ'lerin haksız olduğunun Mahkemelerce tespiti halinde, destek iptal edilir ve iptale konu proje için o tarihe kadar sağlanan destek tutarı, 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

MADDE 31 – (1) Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 15/04/2011 tarihli ve 2011/6 sayılı Kararı ile anılan Karara istinaden 16/05/2011 tarihli ve 27936 sayılı Resmi

Gazete'de yayımlanan 2011/4 sayılı "Teknik Müşavirlik Şirketlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Tebliğin yayımlandığı tarih itibariyle 2011/4 sayılı "Teknik Müşavirlik Şirketlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ" hükümleri çerçevesinde destekten yararlanmakta olan TMŞ, Ortak Girişim ve Sektörel kuruluşlar bu Tebliğde belirtilen süre ve limitler dâhilinde desteklenir.

Yürürlük

MADDE 32 - (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 - (1) Bu Tebliği Ekonomi Bakanı yürütür.

Ek-10. 2012-4 Sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Genelge'nin amacı, Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin artırılması ve eğitim sektörünün uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi için, Türkiye'de yerleşik eğitim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcıların gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderlerin belirli bir kısmının Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanmasına dair uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Genelge, ülkemizin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerini artırmak ve eğitim sektöründe ülkemizin uluslararası rekabet gücünü geliştirmek amacıyla eğitim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılara yönelik verilen "pazara giriş", "yurt dışı tanıtım" ve "yurt dışı birim" desteklerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Karar, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı" ile Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 25/06/2012 tarih ve 28334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Genelge'de geçen;

a) Bakanlık: Ekonomi Bakanlığı'nı,

b) Birim: Yurt dışında açılan ofis veya irtibat ofisini,

c) Eğitim Kurumu: 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile düzenlenmiş üniversiteleri veya Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı orta öğretim kurumlarını ya da söz konusu kurumları işleten şirketi,

ç) Genel Müdürlük: Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü'nü,

d) Genelge: İşbu Uygulama Usul ve Esasları Genelgesi'ni,

e) İşbirliği kuruluşu: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM); Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB); Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK); İhracatçı Birliği;

Ticaret ve/veya Sanayi Odası; sektör dernek, birlik, konsey veya kuruluşu; işadamı dernek, birlik veya kuruluşunu,

f) Katılım maliyeti: Yararlanıcıların yurt dışında düzenlenen fuar, kongre veya konferanslara katılmak için ödemeleri gereken yer kirası, stand kurulumu, dekorasyon ve sigorta giderlerinden oluşan maliyeti,

g) Şirket: Borçlar Kanunu veya Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş şirketi,

ğ) Tebliğ: 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'i,

h) Yararlanıcı: Türkiye ve/veya serbest bölgelerde yerleşik olup eğitim sektöründe faaliyet gösteren eğitim kurumlarını ve işbirliği kuruluşlarını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Desteklenecek Faaliyetler

Pazara giriş desteği

MADDE 5 - (1) Eğitim kurumlarının ve işbirliği kuruluşlarının sektör, ülke, uluslar arası mevzuat veya yatırım konularında satın alacakları veya hazırlatacakları raporlara ilişkin giderler; eğitim kurumları için %60 oranında ve yıllık toplam en fazla 100.000 ABD Doları tutarında, işbirliği kuruluşları için %70 oranında ve yıllık toplam en fazla 300.000 ABD Doları tutarında karşılanır.

(2) Ancak, bu madde kapsamında verilen destekler, devlete ait eğitim kurumları için %100 oranında ve yıllık toplam en fazla 60.000 ABD Doları tutarında uygulanır.

(3) Yararlanıcılar bu madde kapsamında yıllık en fazla toplam 600.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

(4) Bu madde kapsamında satın alınacak raporlar yayım tarihi itibarıyla en fazla 2 (iki) yıllık olmalıdır. Desteğe konu raporun içeriği ve raporu hazırlayan kuruluşa ilişkin Bakanlık'tan ön onay alınmalıdır. Ön onay; raporu hazırlayan kuruluşun tecrübesi, uzmanlık alanı, yapmış olduğu çalışmalar ve raporun içeriği göz önünde bulundurularak verilir.

(5) Bu madde kapsamında yurt içi veya yurt dışında yerleşik bir kuruluşa rapor hazırlatılabilir veya kuruluştan rapor satın alınabilir.

(6) Bu madde kapsamında ön onay başvuruları "Rapor Desteği Ön Onay Formu (EK D_1)" ile, destek başvuruları ise ön onay ve rapor alımını müteakiben "Rapor Desteği Başvuru Formu (EK D_2)" ve "Rapor Desteği Başvuru Bilgi ve Belgeleri (EK D_3)" ile doğrudan veya postayla Genel Müdürlüğe yapılır.

Yurt dışı tanıtım desteği

MADDE 6 - (1) Yurt dışında düzenlenen fuar, kongre, konferans ve/veya bağımsız tanıtım programı kapsamında yapılan tanıtımlara ilişkin sponsorluk, reklam, tanıtım, danışmanlık, katılım ve organizasyon giderleri; eğitim kurumları için %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları tutarında, işbirliği kuruluşları için %70 oranında ve yıllık en fazla 500.000 ABD Doları tutarında karşılanır.

(2) Ancak, bu madde kapsamındaki destekler devlete ait eğitim kurumları için %100 oranında ve yıllık en fazla 150.000 ABD Doları tutarında uygulanır.

(3) Bu madde kapsamında aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

a) Fuar, kongre ve konferanslara katılım maliyeti,

b) Fuar, kongre ve konferanslar ve/veya bağımsız tanıtım programı kapsamında yapılan sponsorlukların giderleri,

c) Tercümanlık giderleri (sadece yapılan tanıtım faaliyeti kapsamında iletişim sağlanmasına yönelik çeviri giderleri),

ç) Seminer, konferans, toplantı ve ikili görüşme giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri, yemek ve ikram giderleri vb.),

d) Görsel, yazılı ve işitsel tanıtım giderleri,

e) Halkla ilişkiler hizmeti giderleri,

f) Katalog, broşür ve tanıtım malzeme giderleri,

g) Danışmanlık giderleri.

(4) Halkla ilişkiler hizmeti giderlerinin kapsamına organizasyonun zaman, mekân ve etkinlikler açısından araştırma, koordinasyon ve planlamasına yönelik hizmet giderleri, eşleştirme hizmet giderleri ve reklam kampanyalarına yönelik hizmet giderleri girmektedir.

(5) Yurt dışında gerçekleştirilen görsel, işitsel ve yazılı tanıtım faaliyetlerinin kapsamına radyo, televizyon, gazete, dergi, reklam panoları ve internet sitelerinde yapılan reklamlar ile benzeri tanıtımlar girmektedir.

(6) Katalog, broşür ve tanıtım malzemelerine verilen desteğin toplam miktarı, her bir faaliyet için 5.000 ABD Dolarını aşamaz.

(7) Yapılan tanıtım faaliyetlerine ilişkin faturalarda söz konusu tanıtım faaliyetinin niteliğinin belirlenebilir olması gerekmektedir. Destek talebinde bulunulan tanıtım faaliyeti ile fatura arasında ilişki kurulamaması durumunda söz konusu harcama kalemi karşılanmaz.

(8) 10.000 ABD Dolarının üstündeki tanıtım giderleri için faturaya ek olarak sözleşmelerin ibraz edilmesi gerekir. Tek bir tanıtım faaliyeti kapsamında 10.000 ABD Dolarının altında gerçekleştirilen faaliyetler için ayrıca sözleşme aranmaz.

(9) Yapılacak yurt dışı tanıtım faaliyetinin ayrıntılı olarak projelendirilmesi, doğru hedef kitleye ulaşılması, uygun bir organizasyon mekânının seçilmesi ve tanıtım amaçlı mesajın etkin iletişim yöntemleri kullanılarak verilmesi bu madde kapsamındaki desteklerden yararlanılması açısından esastır.

(10) Bu Genelge kapsamında sadece ön onay verilen tanıtım programları desteklenir. Yararlanıcılar tanıtım programının başlangıç tarihinden en az bir ay önce program taslak faaliyet planı ve tahminî bütçesi ile Bakanlığa “Yurt Dışı Tanıtım Desteği Ön Onay Başvuru Formu (EK D_4)” ile ön onay başvurusunda bulunurlar. Bakanlık, ön onay verirken taslak program faaliyet planı ve tahminî bütçesinde değişiklik yapabilir. Yararlanıcı ön onay başvurusunda uygun bulunmayan faaliyetler için destek alamaz.

(11) Yurt dışı tanıtım desteği kapsamında ön onay başvuruları uygun görülen yararlanıcılar faaliyetin gerçekleşmesini müteakiben "Yurt Dışı Tanıtım Desteği Başvuru Formu (EK D_5)" ve "Yurt Dışı Tanıtım Desteği Başvuru Bilgi ve Belgeleri (EK D_6)" ile doğrudan veya posta ile Genel Müdürlüğe başvuru yaparlar.

MADDE 7 - (1) Eğitim kurumları ve işbirliği kuruluşlarının yurt dışında düzenlenen fuar, kongre ve konferanslara ilişkin katılım maliyetleri; faaliyet başına %70 oranında ve en fazla 15.000 ABD Doları tutarında karşılanır.

(2) Bu madde kapsamındaki destek, devlete ait eğitim kurumları için %100 oranında ve yıllık en fazla 15.000 ABD Doları tutarında uygulanır.

(3) Bu madde kapsamında bir eğitim kurumu veya işbirliği kuruluşu bir takvim yılı içerisinde en fazla 10 (on) kez destek alabilir.

(4) 7 nci madde kapsamında destek başvurusunda bulunan eğitim kurumları ve işbirliği kuruluşları aynı faaliyet için bu madde kapsamında destek başvurusu yapamaz.

(5) Bu madde kapsamında desteklenen fuar, kongre ve konferanslar "Desteklenen Organizasyonların Listesi (EK D_7)"nde belirtilmektedir.

(6) Bu madde kapsamında destek başvuruları faaliyetin gerçekleştirilmesini müteakiben "Organizasyon Desteği Başvuru Formu (EK D_8)" ve "Organizasyon Desteği Başvuru Bilgi ve Belgeleri (EK D_9)" ile doğrudan veya posta ile Genel Müdürlüğe yapılır.

MADDE 8 - (1) Eğitim kurumları veya işbirliği kuruluşlarının arama motorlarında yapacakları, arama ağı reklamları da dâhil olmak üzere reklam ve tanıtım giderleri; %50 oranında ve eğitim kurumu veya işbirliği kuruluşu başına yıllık en fazla 100.000 ABD Doları tutarında karşılanır.

(2) Bu madde kapsamında uygulanacak destek, Devlete ait eğitim kurumları için %100 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları tutarında uygulanır.

(3) Bu madde kapsamında desteklenecek arama motorları "Desteklenen Arama Motorlarının Listesi (EK D_10)"nde belirtilmektedir.

(4) Bu madde kapsamında destek başvuruları faaliyetin gerçekleştirilmesini

müteakiben “Arama Motoru Desteği Başvuru Formu (EK D_11)” ve “Arama Motoru Desteği Başvuru Bilgi ve Belgeleri (EK D_12)” ile doğrudan veya posta ile Genel Müdürlüğe yapılır.

Yurt dışı birim desteği

MADDE 9 - (1) Eğitim kurumlarının doğrudan veya yurt dışında faaliyet gösteren şirketleri ya da şubeleri aracılığıyla açtıkları birimlerin kira giderleri 4 (dört) yıl süreyle karşılanır. Bu madde kapsamında; eğitim kurumları her bir birim başına %60 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları tutarında, işbirliği kuruluşları her bir birim başına %70 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

(2) Ancak, bu madde kapsamındaki destek, devlete ait eğitim kurumları için %100 oranında ve yıllık en fazla 60.000 ABD Doları tutarında uygulanır.

(3) Bir yararlanıcı, yurt dışı birim desteğinden en fazla 10 (on) birim için yararlanabilir.

(4) Tebliğ’in yayımlandığı tarihten önce açılmış olan bir birim de bu madde kapsamındaki destekten yararlanabilir.

(5) Bu madde kapsamındaki destek ödemesi başvuru yapan yararlanıcının yurt dışı ortaklık oranına göre hesaplanır.

(6) Türkiye’deki yararlanıcı doğrudan veya yurt dışında kuracağı şirket aracılığıyla, yurt dışında birim açabilir. Bu durumda yurt dışındaki şirket ile Türkiye’deki yararlanıcı arasında organik bağın olması gerekir. Türkiye'deki yararlanıcı ile yurt dışındaki şirket arasında organik bağın olduğuna aşağıdaki hallerde hükmedilir:

a) Yararlanıcının tüzel kişilik olarak yurt dışındaki şirkete ortak olması,

b) Yararlanıcının tüm ortaklarının yurt dışındaki şirkete ortak olması,

c) Yararlanıcının en az %51’ine sahip ortak veya ortaklarının yurt dışında açılan şirkete ortak olması.

(7) Birimin açıldığı ülkenin ulusal mevzuatı kapsamındaki sınırlamalar bu maddenin 6ncı fıkrası hükmünün uygulanmasını imkânsız hale getiriyorsa söz konusu fıkra hükmü uygulanmaz.

(8) Yurt dışındaki şirketin, Türkiye’deki yararlanıcının kuruluş tarihinden sonra açılması gerekir. Ancak, daha önce organik bağın olmadığı yurt dışındaki şirkete ortak olunması veya yurt dışındaki şirketin hisselerinin tamamının ya da bir bölümünün

Türkiye'deki yararlanıcının kuruluş tarihinden sonra satın alınması halinde, yurt dışındaki şirketin, yararlanıcıdan sonra kurulmuş olması şartı aranmaz.

(9) İlgili birime ilişkin destek başvurusu olumlu sonuçlanmadan önce söz konusu birim kapatılır veya bu maddenin 6 ncı fıkrasında belirtilen organik bağ sona erer ise destek başvurusu değerlendirilmez. Faaliyetine son verilen birim; kapandığı ya da organik bağın sona erdiği tarihten itibaren 1 (bir) ay içinde yararlanıcı tarafından, o ülkedeki Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne bildirilir. Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği, kapanan birimi Bakanlığa derhal bildirir. İlgili birim destek kapsamına alındıktan sonra, kapatılmaya veya organik bağın sona ermesine ilişkin bildirimin yapılması halinde söz konusu birim, kapandığı ya da organik bağın sona erdiği tarihten önceki dönem için destekten yararlanır.

(10) Yurt dışı birim desteğinden yararlanabilmek için ilgili birimi kiralayan ile kiraya veren arasında ortaklık ilişkisinin bulunmaması ve kiralanan yerin konut olarak kullanılmaması gerekir.

(11) Kira ödemeleri bankacılık yoluyla (EFT, swift, havale, çek veya şirket kredi kartı) yapılmalıdır. Diğer taraftan, kira desteği başvurularında fatura ibrazı zorunlu değildir. Ödeme belgesinde kira ödemesinin hangi aya ait olduğu belirtilmelidir. Bu hususun belirtilmemesi durumunda, kiraya verenden fatura veya konuya ilişkin ödemelerin hangi aya ait olduğuna dair yazı alınması gerekir.

(12) Kira desteğinin başlangıç tarihi olarak destek verilen ilk ay esas alınır. İlgili birimin desteği söz konusu aydan başlar ve en fazla 48 ay sonra biter.

(13) Destek kapsamındaki bir yurt dışı birimin adresinin değiştirilmesi durumunda; eski birimin kapatılması tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde yeni birime taşınıldığının Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne bildirilmesi ve yeni birimin kira sözleşmesinin Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne onaylatılması gerekmektedir. Bildirimin ve yeni adresteki birimin kira sözleşmesinin onayının 1 (bir) ay içerisinde gerçekleştirilmemesi durumunda eski adresteki birim kapatılmış sayılır ve yararlanıcı bir birim hakkını kullanmış olur. Adres değişikliği yapılan tarihe kadar geçen süre için destek ödemesi yapılır. Bildirimin ve yeni adresteki birimin kira sözleşmesinin onayının 1 (bir) ay içerisinde gerçekleştirilmesi durumunda yeni adresteki birim eski adresteki birimin devamı olarak değerlendirilir.

(14) Başvuru sahibi, kira sözleşmesini, ödeme belgelerini ve yurt dışında şirket kurmuş ise yurt dışı şirkete ilişkin belgeleri, bir dilekçe ekinde, harcamanın yapıldığı ülkede bulunan Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne onaylatır. Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği uygun gördüğü belgelerin üzerine "Süresinde başvurulmuş olup 2012/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde aslına uygunluğu görülerek onaylanmıştır." şerhini düşüp, imza ve tarih atarak belgeleri başvuru sahibine teslim eder. Düzenlenme tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne ibraz edilmeyen ödeme belgeleri destek kapsamına alınmaz.

(15) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği, bu maddede belirtilen harcama belgelerinde yer alan tutarların rayiç bedellere uygun olup olmadığını denetler.

(16) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği "Yurt Dışı Birim Desteği" için kendisine başvuran yararlanıcının yurt dışı birimini ilk destek başvurusunda ve desteğin verilmesi halinde destek süresince her yıl en az bir kez yerinde inceler. Bu incelemeler çerçevesinde Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği söz konusu birimde gerçekleştirilen faaliyetlerin Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerini artırmaya yönelik olup olmadığını değerlendirerek "Yurt Dışı Birim Yerinde İnceleme ve Değerlendirme Formunu (EK D_13)" Genel Müdürlüğe iletir.

(17) Yararlanıcı ilgili birim faaliyete geçtikten sonra "Yurt Dışı Birim Desteği Başvuru Formu (EK D_14)" ve "Yurt Dışı Birim Desteği Başvuru Bilgi ve Belgeleri (EK D_15)" ile Genel Müdürlüğe destek başvurusunda bulunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Ödeme Belgelerinin İbrazı ve Ödeme

Ödeme esasları

MADDE 10 - (1) Bu Genelge kapsamında herhangi bir destekten yararlanabilmek için, yapılan giderlere ilişkin ödeme belgeleri ve ilgili diğer belgelerin tevsik edilmesi gerekir.

Başvuru ve ödeme belgelerinin ibrazı

MADDE 11 – (1) Bu Genelge kapsamında yer alan desteklerden faydalanmak isteyen yararlanıcı, "Temel Bilgi ve Belgeler (EK T_1)"i bir defaya mahsus olmak üzere, Genel Müdürlük bünyesinde yer alan Yararlanıcı Bilgi Bankası'nda tutulmalarını

teminen ilk destek başvurusu sırasında Genel Müdürlüğe iletir. Yararlanıcı, güncelliğini yitiren veya değişen bilgi ve belgeleri yeniler.

MADDE 12 – (1) Bu Genelge kapsamında destekten yararlanabilmek için, gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin ödeme belgeleri ile Genelge'de belirtilen diğer belgeler, yararlanıcı tarafından elden ya da posta ile Bakanlığa teslim edilir.

(2) Bu Genelgenin 5, 6, 7 ve 8 inci maddelerinde belirtilen faaliyetler için, düzenlenme tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde Bakanlığa teslim edilmeyen ödeme belgeleri destek kapsamında değerlendirilmez.

(3) Bu Genelgenin 9 uncu maddesinde belirtilen "Yurt Dışı Birim Desteği" için, düzenlenme tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne ibraz edilmeyen ödeme belgeleri destek kapsamına alınmaz.

(4) Eksik bilgi ve belgelerin Bakanlıkça ilk eksik belge bildiriminin yapıldığı tarihten itibaren en geç 3 (üç) ay içerisinde tamamlanması gerekir. Eksikliklerin 3 (üç) ay içerisinde tamamlanmaması halinde, destek başvurusu; süresi içinde yapılmamış kabul edilir. Söz konusu 3 (üç) aylık süre Bakanlıkça gönderilen eksik belge bildirim yazısının tebliğinden itibaren başlar. Bahse konu üç aylık sürenin bitiminde destek başvuru dosyası mevcut haliyle değerlendirilir.

(5) Bu maddede belirtilen sürelerin hesaplanmasında, yararlanıcı tarafından gönderilen evrakın Bakanlık veya Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği kayıtlarına girdiği tarih esas alınır. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

(6) Bu Genelgenin 9 uncu maddesinde yer alan "Yurt Dışı Birim Desteği" kapsamında yurt dışında yapılan giderlere ait ödeme belgeleri ile yurt dışında düzenlenen diğer belgelerin harcamanın yapıldığı ülkedeki ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne onaylatılması gerekir.

Ödeme

MADDE 13 – (1) Bakanlık, ödeme yapılacak yararlanıcıyı ve ödeme tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) bildirir.

(2) Bu Genelge kapsamında destek ödemeleri, desteklenecek faaliyeti gerçekleştiren yararlanıcıya yapılır.

MADDE 14 - (1) Bu Genelge çerçevesinde ibraz edilen bilgi ve belgeler üzerinde yapılacak inceleme neticesinde, Genel Müdürlük; Tebliğ kapsamında yapılan başvurunun sonuçlandırılabilmesini teminen, destek başvurusunda bulunan yararlanıcı tarafından

Maliye Bakanlığı'na bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na borcu bulunmadığına ilişkin belgenin ya da sosyal güvenlik borçları yeniden yapılandırılmış ise yeniden yapılandırma sözleşmesine uyulduğuna ilişkin belgenin ibrazını müteakiben, uygun gördüğü hak ediş miktarına ilişkin ödeme talimatını TCMB'ye, destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısını ise başvuru sahibine gönderir.

MADDE 15 - (1) Maliye Bakanlığı'na bağlı tahsil dairelerinden ve Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan söz konusu yazılardan destek ödemesi yapılacak yararlanıcının borcunun bulunduğunun tespit edilmesi halinde, başvuru sahibinin talebi doğrultusunda Genel Müdürlük tarafından mahsup işlemi aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Ödenecek hak ediş tutarının borçların tamamını karşılaması halinde her iki kuruma ilgili tutarın gönderilmesini teminen, ödeme talimatı TCMB'ye; destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısı ise başvuru sahibine intikal ettirilir. Bakiye varsa başvuru sahibine ödenmesini teminen, ödeme talimatı TCMB'ye; destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısı ise başvuru sahibine intikal ettirilir.

b) Ödenecek hak ediş tutarının borçların tamamını karşılamaması halinde ise borç durumunu gösterir belgelerde yer alan tutarların hak edişe orantılanması suretiyle her iki kuruma dağıtım yapılmasını teminen ödeme talimatı TCMB'ye, destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısı ise başvuru sahibine intikal ettirilir.

c) Borçlu tarafından mahsup talebinde bulunulmadan ya da mahsup talebinde bulunulmakla birlikte mahsup işlemi gerçekleşmeden her iki kurumdan birisi tarafından haciz konulmuşsa, haczi koyan kurumun alacağının tamamının ödenmesini teminen, ödeme talimatı TCMB'ye, destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısı ise başvuru sahibine intikal ettirilir. Haczedilen tutarın ilgili kuruma gönderilmesinden önce diğer kurum tarafından da haciz konulması halinde ise ilk haczi koyan kurumun alacağının tamamının ödenmesini teminen ödeme talimatı TCMB'ye, destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısı ise başvuru sahibine intikal ettirilir. Bakiye varsa koyduğu hacze istinaden diğer kuruma gönderilmesini teminen ödeme talimatı TCMB'ye, destek başvurusu sonucuna ilişkin bilgi yazısı ise başvuru sahibine intikal ettirilir.

(2) Bu Genelge kapsamında verilen desteklere ilişkin ödemeler, tevsik edilen ödeme belgelerinde gösterilen giderlerin (vergiler dâhil) Türk Lirası (TL) cinsinden olanları TL, döviz cinsinden olanları ise ödeme belgesi tarihindeki "Gösterge

Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer alan çapraz kurları ve döviz alış kurları esas alınarak, ABD Doları karşılığı TL olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır. "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer almayan ülke para birimleri TL'ye çevrilirken "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer alan kurlar esas alınır. "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda da yer almayan ülke para birimleri, ABD Doları'na çevrilirken, "www.oanda.com" sitesi kurları esas alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yetki

MADDE 16 – (1) Bakanlık, uygulamada ortaya çıkacak sorunlar ile mücbir sebepleri inceleyip sonuçlandırmaya yetkilidir.

(2) Bakanlık, dış ticaret strateji ve hedefleri çerçevesinde, işbu Genelge kapsamında desteklenecek olan yararlanıcıları; belirlemeye, akredite etmeye ve bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(3) Bakanlık, dış ticaret hedef ve stratejilerini gerçekleştirebilmek ve Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'nun bütçesini etkin ve adil olarak yönetebilmek amaçlarıyla destek kapsamına aldığı yararlanıcılara bir takvim yılı içerisinde sağlanacak destek miktarını sınırlamaya yetkilidir.

(4) Bakanlık, bu Genelge kapsamında ödenecek destek miktarlarını her türlü kamu alacağından mahsup edilmek üzere ilgili kurum veya kuruluşlara bildirmeye yetkilidir.

Yaptırım

MADDE 17 – (1) Bu Genelge kapsamında haksız olarak alındığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

(2) Bu Genelge kapsamındaki desteklerden yararlanan veya yararlanmak üzere müracaatta bulunan bir yararlanıcının yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiğinin veya bu Genelge'nin hükümlerine aykırı işlemlerde bulunduğunun tespit edilmesi durumunda; söz konusu yararlanıcının bu Genelge kapsamında yapmış olduğu bütün başvurular reddedilir ve Tebliğ kapsamındaki diğer destek talepleri en az 2 (iki) yıl süreyle değerlendirmeye alınmaz.

İzleme ve değerlendirme

MADDE 18 – (1) Bakanlık, yararlanıcının işbu Genelge kapsamında desteklenen faaliyetlerini izler ve değerlendirir. Faaliyetlerin, Genelge'nin amaç ve hükümlerine uygun bulunmaması durumunda, ilgili yararlanıcı destek kapsamından çıkarılır, yararlanıcının henüz sonuçlandırılmamış destek başvuruları değerlendirmeye alınmaz ve yararlanıcı hakkında işbu Genelgenin 18 inci maddesinin 1 inci fıkrası hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) "2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ"in yürürlüğe girdiği tarihten önce; "2011/1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ" ve "2009/5 sayılı Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ" kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin, Bakanlığa intikal ettirilmiş destek başvurularının incelenip sonuçlandırılmasında yararlanıcı açısından bu Genelgenin lehte olan hükümleri uygulanır.

(2) Tebliğ yayımlandığı tarihten önce Tebliğ kapsamında gerçekleştirilmiş olan faaliyetler veya Bakanlık tarafından uygun görülen fuar, kongre veya konferans için, ön onay alınmamış olsa bile, işbu Genelge kapsamında destek başvurusunda bulunulabilir. Bu çerçevede başvuru tarihi itibarıyla, faaliyetin düzenlenmiş olduğu tarihten itibaren, üzerinden 6 (altı) ayı geçmemiş ödeme belgeleri destek kapsamında değerlendirilebilir.

Yürürlük

MADDE 19 - (1) Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 - (1) Bu Genelgeyi Ekonomi Bakanlığı yürütür.__

Ek-11. 2014-8 Sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar

Amaç

MADDE 1 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886) (1) Bu Karar'ın amacı, şirketler tarafından çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesini teminen akredite edilmiş kurum ve/veya kuruluşlardan alınan yurt dışı pazara giriş belgelerinin belgelendirme işlemleriyle ile küresel tedarik zincirine daha etkin bir tedarikçi olarak katılımlarını sağlamak için ara malı üretim ve ihracat yetkinliklerinin arttırılmasına yönelik gerçekleştirilen harcamaların belirli bir bölümünün Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmasıdır. Kapsam

MADDE 2 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886) (1) Bu Karar, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketlerin pazara giriş belgeleri alımları ile küresel tedarik zincirine katılımlarını sağlamaya yönelik destekleri kapsar. Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Karar, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886)

(1) Bu Kararda geçen:

a) Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,

b) İBGS: İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğini,

c) Genelge: Bu Karar'ın Uygulama Usul ve Esasları Genelgesi'ni,

ç) Pazara Giriş Belgeleri: Akredite edilmiş kurum/kuruluşlardan alınan ve bir ülke pazarına girişte zorunlu olan veya avantaj sağlayan kalite, çevre belgelerini/sertifikalarını; insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretleri; tarım ürünlerine ilişkin laboratuvar analizlerini ve/veya test/analiz raporlarını,

d) Küresel Tedarik Zinciri: Ham maddelerin ara malına ve ara malların nihai ürünlere çevrilmesi, ara malı/nihai ürünlerin müşterilere dağıtımı ve satış sonrası hizmetler safhalarını içeren üretici ve dağıtıcılardan oluşan küresel ağı,

e) Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projesi: Şirketlerin küresel firmalarla tedarikçi ilişkisi kurmalarını sağlayacak mahiyette ve Genelge'de belirtilen nitelikteki giderleri içerir projeyi,

f) Şirket: Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan ve Türk Ticaret Kanunu'nun 124 üncü maddesinde belirtilen kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketleri, ifade eder. 1 04/09/2014 tarihli ve 29109 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 12/11/2016 tarihli ve 29886 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2016/10 sayılı Karar ile getirilen değişiklikler metne işlenmiştir.

Desteklenecek Faaliyetler

MADDE 5 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886) (1) Bu Karar kapsamında şirketlerin, Genelge'de belirtilen Pazara Giriş Belgelerine ilişkin giderleri % 50 oranında desteklenir. (2) Bu Karar kapsamında Pazara Giriş Belgelerine yönelik olarak şirket başına yıllık en fazla 250.000 ABD Dolarına kadar destek verilir. Şirket başına yıllık 250.000 ABD Doları üst sınır, bir takvim yılı içerisinde yapılan başvurular esas alınarak hesaplanır. Başvuru tarihi, başvuru dosyasının İBGS evrak giriş tarihidir. (3) Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projesi kapsamında şirketlerin projede belirtilen ve Genelge kapsamındaki giderleri 2 yıl süresince % 50 oranında ve toplamda 1.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenir. (4) Bu Karar kapsamında bir şirketin azami 1 projesi desteklenir.

MADDE 6 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886) (1) Şirketlerin bu Karar kapsamındaki harcamaları; bu harcamaların en az % 51 ortaklık payına sahip olduğu organik bağı bulunan şirketler üzerinden gerçekleştirilmesi durumunda da destek kapsamında değerlendirilir. (2) Destek başvuruları, adına pazara giriş belgesi düzenlenen ve/veya Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projesi Bakanlık tarafından kabul edilen şirket tarafından yapılır. (3) Bakanlık, Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projesi başvurularını ihracat stratejisi ve politikaları ile şirketin yer aldığı sektördeki küresel tedarik zincirine katılım ve sürdürülebilirlik potansiyeli çerçevesinde içerik, amaca uygunluk, bütçe ve proje yönetim kapasitesi açısından değerlendirerek sonuçlandırır.

Ödeme Belgelerinin İbrazı ve Ödeme

MADDE 7 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886)

(1) Bu Karar kapsamındaki pazara giriş belgelerine yönelik destek ödemesinden yararlandırılacak olan şirketler tarafından gerçekleştirilen giderlere ilişkin harcama belgeleri ile Genelge'de belirtilen diğer belgelerin; kalite, çevre belgeleri/sertifikaları ile

insan, can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlerin alınış tarihinden ve tarım ürünleri laboratuvar analizleri ve/veya test analiz raporlarının düzenleniş tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde üyesi oldukları İBGS'ye ibraz edilmesi gerekmektedir. 6 aylık sürenin hesaplanmasında İBGS evrak giriş tarihi esas alınır.

(2) Şirketlerin, bu Karar kapsamında pazara giriş belgelerine ilişkin başvurularını bir takvim yılı içerisinde aynı İBGS'ye yapmaları gerekmektedir.

(3) Şirketler tarafından Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projeleri çerçevesinde gerçekleştirilen Genelge kapsamındaki giderlere ilişkin harcama belgeleri ile Genelge'de belirtilen diğer belgelerin, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde Bakanlığa/ üyesi oldukları İBGS'ye ibraz edilmesi gerekmektedir. 6 aylık sürenin hesaplanmasında Bakanlık/ İBGS evrak giriş tarihi esas alınır.

(4) Bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak için başvuran şirketlerin eksik bilgi ve belgelerini bildirim tarihinden itibaren en geç 3 (üç) ay içerisinde tamamlamaları gerekir. Eksikliklerin 3 (üç) ay içerisinde tamamlanmaması halinde destek başvurusu süresi 3 içinde yapılmamış kabul edilir. 3 (üç) aylık süre Bakanlık/İBGS evrak-çıkış tarihiyle başlar ve şirketin bildirim üzerine vereceği cevabın Bakanlık/İBGS evrak kaydına girmesiyle biter.

(5) Bakanlık ve İBGS gerekli incelemenin yapılmasını müteakip, ödeme yapılmasına karar verilen şirketler ile ödeme miktarlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirir. Bakanlıktan alınan bildirim üzerine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ödemeyi yapar.

(6) Bakanlık, destek müracaatının değerlendirilerek ödeme yapılacak şirketlerin belirlenmesi ile ödeme miktarlarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilmesi konusunda İBGS'nin yetkilendirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapabilir.

MADDE 8 –

(1) Ödemeye ilişkin, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin (dolaylı vergiler dâhil) Türk Lirası (TL) cinsinden olanları TL, döviz cinsinden olanları ise ödeme belgesi tarihindeki "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer alan çapraz kurları ve döviz alış kurları esas alınarak, ABD Doları karşılığı TL olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir. "Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları" listesinde yer almayan ülke para birimleri

ABD Doları'na çevrilirken "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer alan kurlar esas alınır.

(2) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosu"nda yer almayan ülke para birimleri ABD Doları'na çevrilirken Bakanlıkça uygun görülen diğer uluslararası veri kaynakları esas alınır.

Yetki

MADDE 9 – (RG-12/11/2016-29886) (1) Destek başvurularına ve bu başvuruların sonuçlandırılmasına yönelik olarak istenen bilgi, belge ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Bakanlıkça düzenlenen Genelge ile belirlenir. (2) Bu Karar'da düzenlenen hususlara ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye, uygulamaya ilişkin talimatlar vermeye, uygulamada ortaya çıkacak mücbir sebep, özel ve zorunlu durumlar ile ihtilafları inceleyip sonuçlandırmaya, gerekli görülmesi durumunda destek oranlarını azaltmaya, ödenecek destek miktarını her türlü kamu alacağına karşılık mahsup etmeye ve bütçe imkânları çerçevesinde destek kapsamında değerlendirilecek harcama ve destek ödeme miktarlarını kısıtlamaya Bakanlık yetkilidir.

Müeyyide

MADDE 10 – (Değişik: RG-12/11/2016-29886)

(1) Bu Karar kapsamında haksız olarak alındığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden "6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun" hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

(2) Bakanlık, projeleri izler ve değerlendirir. Proje faaliyetlerinin bu Karar'ın amaç ve hükümlerine uygun şekilde yürütülmediğinin tespit edilmesi durumunda ilgili faaliyet destek kapsamından çıkarılır.

(3) Bu Karar kapsamında şirketler tarafından yanıltıcı bilgi ve belge ibraz edildiğinin tespiti halinde, haklarında kanuni işlem yapılır. Bu kapsamda tahkikat, soruşturma veya dava konusu edilmiş olanların destek talepleri, konuyla ilgili denetim raporu veya yargı kararı alınıncaya kadar bekletilir. Denetim raporu veya yargı kararı şirketin yanıltıcı bilgi ve belge sunduğu yönünde ise, bahse konu şirketin ilgili başvuru dosyası destek kapsamından çıkarılır ve sonuçlandırılmamış destek başvuruları değerlendirmeye alınmaz. Şirket, Bakanlığın kapsamdan çıkarım bildirim yazısının evrak çıkış tarihinden itibaren en az iki yıl süresince, bu Karar kapsamında yeni bir başvuruda bulunamaz.

İstisna

MADDE 11 - (RG-12/11/2016-29886) (1) Bu Karar kapsamında yer alan desteklerden yararlanan şirketler, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen aynı mahiyetteki desteklerden yararlanamazlar.

Ek- 11. 2016-16 Sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Karar

Karar No:

MADDE 1 – (1) Bu Karar, Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması çerçevesinde, Bakanlar Kurulu'nun 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı'na dayanılarak hazırlanan, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 26/12/2016 tarihli ve 2016/16 sayılı Kararı'na istinaden hazırlanmıştır,

MADDE 2 – (1) Bu Karar, ülkemiz tarımsal ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün ve ihracat potansiyelinin artırılması amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE 3 – (1) Bu Kararda geçen;

a) İhracat İade Miktarı: Fiziki birim başına yapılacak ödeme miktarıdır.

b) Miktar Barajı; Ürün bazında ihracat iadesi yardımlarına esas olacak kısmı belirten

orandır.

c) Azami Ödeme Oranı: Mamulün ihracat bedeli dikkate alınarak yapılacak azami ödemeyi belirleyen orandır.

ç) İhracat Bağlantılı Tarımsal Üretim Sözleşmesi; İhraç edilecek olan ürünlerin bünyesinde kullanılan tarım ürünlerinin üretimi ve ihracatçıya teslimi ile ilgili olarak, ihracatçı ile üretici arasında, ürünün idrak tarihinden asgari üç ay önce yapılan ve ilgili İhracatçı Birliğine teslim edilen sözleşmedir.

d) Fiili İhracat; İhraç ürününün, buna ilişkin gümrük beyannamesinin tescili sırasında bulunduğu durum ve niteliğini gümrük denetiminden çıktığı sırada da aynen muhafaza etmesi ve bu haliyle Türkiye Gümrük Bölgesi'ni terk etmesidir (Serbest Bölgelere yapılan satışlarda ise ürünün buradan başka bir ülkeye ihraç edildiğinin tevsikidir.).

MADDE 4 – (1) Destekleme ve Fiyat İstikrar fonu ödenekleri çerçevesinde karşılanmak üzere; aşağıdaki tabloda yer alan ürünlerin ihracatında, yine tabloda belirtilen ihracat iade miktarları, azami ödeme oranları ve miktar barajları dikkate alınarak, ihracat iadesi yardımı sağlanır,

(2) İhracatçı firmalar adına doğan hak edişler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ihracatçı adına açılacak hesaptan, anılan Banka kanalıyla mahsup yoluyla karşılanır.

(3) İmalatçı firmalar, kendi dış ticaret şirketleri ya da şirketlerinin de yer aldığı aynı kuruluş bünyesindeki bir dış ticaret firması kanalıyla ihracatı gerçekleştirmeleri ve dış ticaret firmalarının hak edişlerini imalatçı firmalarına devretmeleri durumunda teşvikten faydalanabilirler. İhracatçı firmalar hak edişlerini ürünü satın aldıkları imalatçı veya üretici firmalara devredebilirler.

(4) Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin (SDŞ) ortakları, SDŞ kanalıyla ihracatı gerçekleştirmeleri ve SDŞ taralından hak edişlerin ortaklarına devredilmesi durumunda teşvikten faydalanabilirler

(5) İhracatçı firmalar; hak edişlerinin en fazla % 85'lik kısmını, ihraç ettikleri ürünü satın aldıkları veya söz konusu ürünün ihraç edilebilmesi amacıyla gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında mal ve hizmet satın aldıkları firmalara bu Kararın 6'ncı maddesinde belirtilen giderlerin mahsubunda kullanılmak üzere devredebilirler. Hak ediş devri yapılan firmalar da, yine bu Karar'ın 6'ncı maddesinde belirtilen giderlerin mahsubunda kullanılmak üzere, söz konusu hak edişleri üçüncü kişilere devredebilirler.

(6) Söz konusu devir kapsamında enerji giderleri, ihracatçı birlikleri nispi aidatları ve ihracata yönelik ürün alım-satımına ilişkin borsa tescil giderleri de değerlendirmeye alınır.